

Møteinnkalling

Utval:	Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd
Møtestad:	Festplassen i 1. etasje, Kirkens hus, Marken 34
Dato:	08.09.2020
Tid:	16:00

Møteplan:

Kl. 16.00 – 16.30

Kirkevergen orienterer om tilpasning til ny personvernlov

Kl. 16.30 -

Saksbehandling

Prosessmøte 2 – Plan for forvaltningsrevisjon

Til varamedlemmene er denne innkallingen til orientering. Dersom det blir aktuelt at varamedlemmer skal møte vil det bli gitt nærmere beskjed.

Dersom noen av medlemmene ikke kan møte og må melde forfall, blir de bedt om å gjøre dette så tidlig som mulig ved å ringe til Roald Breistein tlf. 97 50 51 52 eller til Hogne Haktorson, tlf. 911 05 982.

Det er planlagt at Roald Breistein møter fra sekretariatet, på dette møtet.

Nils Gunnar Toppe
kontrollutvalgsleder

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Kopi: Vararepresentanter til kontrollutvalget
Leder i fellesrådet
Revisor
Kirkevergen

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 5/20	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 6/20	Godkjenning av møteprotokoll etter møte i kontrollutvalget 26.05.2020	2020/28	
	Referatsaker		
RS 5/20	Vedtak i fellesrådet 17.06.2020 - Godkjenning å årsregnskap 2019	2020/38	
RS 6/20	Kontrollutvalget i Den norske kyrkja	2019/25	
	Politiske saker		
PS 25/20	Kirkevergen orienterer om BKF's tilpasning til ny personvernlov	2018/2	
PS 26/20	Oppfølging - Forvaltningsrevisjon innen personalavdelingen og relasjonen mellom Kirkevergen og menighetene	2018/59	
PS 27/20	Kurs i regi av Deloitte høsten 2020	2018/53	
PS 28/20	Eventuelt	2020/26	
PS 29/20	Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 - Prosessmøte 2	2019/51	

Godkjenningssaker

GK 5/20 Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksnr: 2020/28-8

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	6/20	08.09.2020

Godkjenning av møteprotokoll etter møte i kontrollutvalget 26.05.2020

Møteprotokoll fra møte i kontrollutvalget 26.05.2020 er lagt ved saken.

Møteprotokoll

Utvalg:	Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd
Møtested:	Festplassen, Kirkens hus, Marken 34
Dato:	26.05.2020
Tid:	16:00 - 20.00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Nils Gunnar Toppe	Leder	
Tord Byrkjeland Berntsen	Nestleder	
Randi Wollan Neuber	Medlem	
Per Kristian Erdal	Medlem	
Bjarte Flaten	Medlem	

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
------	----------	---------------

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Merknader**Andre som møtte:**

Navn	Stilling
Bjørge Sveinall Øgaard	Leder i Bergen kirkelige fellesråd, sak PS 16/20 - PS 23/20
Asbjørn Vilkenen	Kirkeverge, sak PS 16/20 - PS 23/20
Mette Rogstad Heimli	Økonomisjef, sak PS 16/20 - PS 18/20
Mona Gangsøy Eide	Administrasjonssjef, sak PS 18/20
Espen Hordvik	Regnskapsrevisor i Deloitte, sak PS 16/20 - 23/20
Frode Løvlie	Forvaltningsrevisor i Deloitte
Roald Breistein	Seniorrådgjevar Vestland fylkeskommune

Nils Gunnar Toppe
utvalgsleder

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Sakliste

Utvalgs- saknr	Innhold	Arkiv- saknr	U.Off
Godkjenningssaker			
GK 3/20	Godkjenning av innkalling og saksliste		
GK 4/20	Godkjenning av møteprotokoll fra møte 04.02.20	2020/28	
Politiske saker			
PS 16/20	Orientering om status i Akasia AS	2018/1	
PS 17/20	Årsregnskap og økonomisk årsberetning 2019 for Bergen kirkelige fellesråd - Uttalelse fra kontrollutvalget	2020/38	
PS 18/20	Kirkevergen orienterer om ny status i arbeidet med utviklingen av internkontroll systemet i BKF	2017/96	
PS 19/20	Vurdering av om Deloitte er uavhengig i forhold til BKF 2020	2017/90	
PS 20/20	Revisor presenterer revisjonsplan 2020 for regnskapsrevisjonen i BKF	2020/38	
PS 21/20	Forslag til reviderte regler for kontrollutvalget i BKF	2017/79	
PS 22/20	Forslag om kontrollutvalg som en del av den kirkelige lovgivningen	2017/79	
PS 23/20	Eventuelt	2020/26	
PS 24/20	Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 - Prosessmøte 1	2019/51	
Referatsaker			
RS 4/20	Vedtak i fellesrådet 19.02.20 for saker fra KUV	2019/83	

Godkjenningssaker

GK 3/20 Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksprotokoll i 26.05.2020 - Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellestråd

Behandling i møte

Det kom ikke frem noe under dette punktet.

Vedtak

Saksliste og innkalling ble enstemmig vedtatt.

GK 4/20 Godkjenning av møteprotokoll fra møte 04.02.20

Saksprotokoll i 26.05.2020 - Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellestråd

Behandling i møte

Det kom ikke frem noe under dette punktet.

Vedtak

Møteprotokoll fra møte i kontrollutvalget 04.02.2020 ble enstemmig vedtatt.

Politiske saker

PS 16/20 Orientering om status i Akasia AS

Forslag til vedtak

Saken blir lagt frem uten forslag til vedtak.

Saksprotokoll i 26.05.2020 - Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellestråd

Behandling i møte

Leder i fellestrådet, Bjørg Sveinall Øgaard, orienterte om status i Akasia AS, og eieroppfølgingen som er foretatt av BKF, og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Etter dette ble slikt vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

PS 17/20 Årsregnskap og økonomisk årsberetning 2019 for Bergen kirkelige fellestråd - Uttalelse fra kontrollutvalget

Forslag til uttalelse

Kontrollutvalget vedtar slik uttalelse om BKF sitt årsregnskap og økonomisk årsberetning for 2019.

1. Kontrollutvalget merker seg at driftsregnskapet viser et regnskapsmessig resultat på kr. 0 etter avsetninger.
2. Kontrollutvalget merker seg videre at BKF har tilfredsstillende lånegjeld, driftsresultat og disposisjonsfond for 2019 som ligger innenfor anbefalingene til Riksrevisjonen og Teknisk beregningsutvalg (TBU).

3. På bakgrunn av det som kommer frem i revisjonsrapport nr. 2 fra Deloitte ber kontrollutvalget om at kirkevergen kommer i møte 08.09.2020 for å redegjøre for hva som er/vil bli gjort i forhold til anbefalingene i rapporten.
4. Ut over det som er nevnt over, revisjonsmeldingen av 12.05.2020 og revisjonsrapport nr. 2 fra Deloitte, har kontrollutvalget ikke merknader til BKF sitt årsregnskap for 2019.

Saksprotokoll i 26.05.2020 - Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Økonomisjef, Mette Rogstad Heimli, presenterte årsregnskapet for BKF for 2019 og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget. Regnskapsrevisor i Deloitte, Espen Hordvik, presenterte resultatet av den gjennomførte revisjonen.

Det ble enighet om at dato i punkt 3 blir endret til 17.11.2020.

Med denne endringen i punkt 3 ble slikt vedtak enstemmig vedtatt.

Uttalelse

Kontrollutvalget vedtar slik uttalelse om BKF sitt årsregnskap og økonomisk årsberetning for 2019.

1. Kontrollutvalget merker seg at driftsregnskapet viser et regnskapsmessig resultat på kr. 0 etter avsetninger.
2. Kontrollutvalget merker seg videre at BKF har tilfredsstillende lånegjeld, driftsresultat og disposisjonsfond for 2019 som ligger innenfor anbefalingene til Riksrevisjonen og Teknisk beregningsutvalg (TBU).
3. På bakgrunn av det som kommer frem i revisjonsrapport nr. 2 fra Deloitte ber kontrollutvalget om at kirkevergen kommer i møte 17.11.2020 for å redegjøre for hva som er/vil bli gjort i forhold til anbefalingene i rapporten.
4. Ut over det som er nevnt over, revisjonsmeldingen av 12.05.2020 og revisjonsrapport nr. 2 fra Deloitte, har kontrollutvalget ikke merknader til BKF sitt årsregnskap for 2019.

PS 18/20 Kirkevergen orienterer om ny status i arbeidet med utviklingen av internkontroll systemet i BKF

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tar informasjonen fra kirkevergen om status i arbeidet med utviklingen av intern kontroll systemet til orientering.
2. Videre ber kontrollutvalget om at kirkevergen kommer med ny skriftlig og muntlig status i saken til siste møte før sommerferien 2021.
3. Den skriftlige orienteringen bes sendt sekretariatet senest to uker før møtedato.

Saksprotokoll i 26.05.2020 - Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Kirkeverge, Asbjørn Vilkenen, og administrasjonssjef, Mona Gangsøy Eide, orienterte om status i arbeidet med utviklingen av internkontroll systemet i BKF og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalet tar informasjonen fra kirkevergen om status i arbeidet med utviklingen av intern kontroll systemet til orientering.
2. Videre ber kontrollutvalget om at kirkevergen kommer med ny skriftlig og muntlig status i saken til siste møte før sommerferien 2021.
3. Den skriftlige orienteringen bes sendt sekretariatet senest to uker før møtedato.

PS 19/20 Vurdering av om Deloitte er uavhengig i forhold til BKF 2020

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar egenvurderingen fra ansvarlig revisor, Unni-Renate Moe vedr. om Deloitte er uavhengig i relasjon til Bergen kirkelige fellesråd, til etterretning.

Saksprotokoll i 26.05.2020 - Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Regnskapsrevisor i Deloitte, Espen Hordvik, presenterte egenvurderingen og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar egenvurderingen fra ansvarlig revisor, Unni-Renate Moe vedr. om Deloitte er uavhengig i relasjon til Bergen kirkelige fellesråd, til etterretning.

PS 20/20 Revisor presenterer revisjonsplan 2020 for regnskapsrevisjonen i BKF

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisjonsplanen og informasjonen om regnskapsrevisjonen så langt i 2020 fra Deloitte AS til orientering.

Saksprotokoll i 26.05.2020 - Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Regnskapsrevisor i Deloitte, Espen Hordvik, presenterte revisjonsplan 2020 og resultatet av regnskapsrevisjonen så langt og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar revisjonsplanen og informasjonen om regnskapsrevisjonen så langt i 2020 fra Deloitte AS til orientering.

PS 21/20 Forslag til reviderte regler for kontrollutvalget i BKF

Forslag til innstilling

1. Fellesrådet godkjenner forslag til reviderte regler for kontrollutvalget i BKF.
2. Reglene skal tre i kraft med virkning fra 01.01.2021.

Saksprotokoll i 26.05.2020 - Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Leder i fellesrådet, Bjørg Sveinall Øgaard, presenterte muntlig noen synspunkter på forslag til regler. Innspillene vil bli skriftliggjort og sendt over til sekretariatet for vurdering.

Etter felles diskusjon ble man på bakgrunn av dette enig om å utsette saken til neste møte

Slikt vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes til neste møte.

PS 22/20 Forslag om kontrollutvalg som en del av den kirkelige lovgivningen

Forslag til innstilling

Fellesrådet i Bergen kirkelige fellesråd foreslår for Den norske kirke at kontrollutvalg i fellesråd skal være en del av den fremtidige kirkelige lovgivningen.

Saksprotokoll i 26.05.2020 - Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Etter felles diskusjon ble det enighet om at «Fellesrådet i» først i vedtaket strykes. Videre ble det enighet om at ordet «skal» endres til «bør vurderes å» og ordet «lovgivningen» endres til «regelverk».

Med disse endringene ble slik innstilling enstemmig vedtatt.

Innstilling

Bergen kirkelige fellesråd foreslår for Den norske kirke at kontrollutvalg i fellesråd bør vurderes å være en del av det fremtidige kirkelige regelverk.

PS 23/20 Eventuelt

Forslag til vedtak

Saken blir lagt frem uten forslag til vedtak.

Saksprotokoll i 26.05.2020 - Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Leder i fellesrådet, Bjørg Sveinall Øgaard, orienterte om nylig vedtatt Lov om tros- og livssynssamfunn.

Vedtak

Det ble ikke gjort vedtak i saken.

PS 24/20 Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 - Prosessmøte 1

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar, på bakgrunn av prosessmøte 1, risiko- og vesentlighetsvurderingen (ROV) for forvaltningsrevisjon så langt til orientering.

Saksprotokoll i 26.05.2020 - Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Frode Løvlie fra Deloitte faciliterte risiko- og vesentlighetsvurderingen for forvaltningsrevisjon sammen med kontrollutvalget i prosessmøte 1.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar, på bakgrunn av prosessmøte 1, risiko- og vesentlighetsvurderingen (ROV) for forvaltningsrevisjon så langt til orientering.

Referatsaker

RS 4/20 Vedtak i fellesrådet 19.02.20 for saker fra KUV

Saksprotokoll i 26.05.2020 - Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Det ble fattet slikt enstemmig vedtak.

Vedtak

Referatsaken ble tatt til orientering.

Referatsaker

RS 5/20 Vedtak i fellesrådet 17.06.2020 - Godkjenning å årsregnskap 2019

28/20 Godkjenning av årsregnskap 2019 med revisjonsberetning og kontrollutvalgets uttalelse

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	17.06.2020	28/20

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd godkjenner årsregnskap for 2019 med investeringsregnskap, driftsregnskap, balanse, noter og økonomisk beretning.

Bergen kirkelige fellesråd tar revisors beretning til orientering.

Bergen kirkelige fellesråd tar kontrollutvalgets uttalelse om BKF sitt årsregnskap og økonomiske årsberetning for 2019 til orientering.

Møtebehandling i BKF - Bergen kirkelige fellesråd 17.06.2020:

BKF - Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Bergen kirkelige fellesråd godkjenner årsregnskap for 2019 med investeringsregnskap, driftsregnskap, balanse, noter og økonomisk beretning.

Bergen kirkelige fellesråd tar revisors beretning til orientering.

Bergen kirkelige fellesråd tar kontrollutvalgets uttalelse om BKF sitt årsregnskap og økonomiske årsberetning for 2019 til orientering.

Fra: Bjonness-Jacobsen, Live Marie (libjonness-jacobsen@deloitte.no)

Sendt: 26.08.2020 08:20:35

Til: Roald Breistein

Kopi: Magne Pedersen; Talén, Thomas

Emne: FW: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Vedlegg: Protokoll fra møtet i Kontrollutvalget 29. november 2019.pdf;Protokoll fra møtet i Kontrollutvalget 12. mars 2020.pdf;Protokoll fra møtet i Kontrollutvalget 25. oktober 2019 .pdf;Protokoll fra møtet i Kontrollutvalget 29. januar 2020.pdf

Hei Roald,

Viser til e-post nedenfor fra Magne Pedersen.

Vedlagt er protokoller fra møter i Kontrollutvalget i Den norske kirke fra og med oktober 2019. Protokoll fra møtet 27. mai 2020 er ikke vedtatt, denne vedtas i neste møte i Kontrollutvalget.

Med vennlig hilsen,

Live Marie Bjonness-Jacobsen

Advokatfullmektig | Associate Lawyer

Deloitte Advokatfirma AS

Dronning Eufemias gate 14, 0191 Oslo

D: +47 23 27 90 00 M: +47 975 41 485

libjonness-jacobsen@deloitte.no | www.deloitte.no

-
Ansvarlig partner: Thomas Talén

Deloitte
Legal

Tax Firm of the Year 2020

Deloitte Advokatfirma was recognized as the Norwegian Tax Firm of the Year 2020 by International Tax Review - European Tax Awards.

[LinkedIn](#) | [Facebook](#) | [Twitter](#) | [Instagram](#)

[COVID-19 – Hva vi kan hjelpe deg med](#)

From: Magne Pedersen <mp556@kirken.no>

Sent: mandag 24. august 2020 11:38

To: Bjonness-Jacobsen, Live Marie <libjonness-jacobsen@deloitte.no>

Subject: [EXT] VS: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Hei

Se forespørsel om protokoller. Kan du sende protokollene til han?

Takk for hjelpen.

Med hilsen
Magne K.Z. Pedersen
Internrevisor, tlf 4643 0917

Fra: Roald Breistein < >
Sendt: mandag 24. august 2020 09.13
Til: Magne Pedersen <mp556@kirken.no>
Emne: SV: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Hei og vel overstått sommer.

Vedlagt følger til orientering disse to møteprotokollene etter møter i kontrollutvalget i Bergen Kirkelige Fellesråd i 2020:

- Møteprotokoll etter møte i kontrollutvalget i BKF 04.02.2020
- Møteprotokoll etter møte i kontrollutvalget i BKF 26.05.2020

Det er fint om du kan sende meg protokoller fra møter som er avholdt i kontrollutvalget i Den norske kirke etter oktober 2019?

Ha en fin dag.

Med helsing

Roald Breistein
seniorrådgjevar

sekretariat for kontrollutvalet

Tlf: 97 50 51 52
www.vestlandfylke.no

Ver merksam på at all dialog på e-post kan bli journalført.

Fra: Magne Pedersen <mp556@kirken.no>
Sendt: fredag 24. januar 2020 11:08
Til: Roald Breistein <Roald.Breistein@vlfk.no>
Emne: RE: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Hei

Her har du protokoll fra møte i oktober 2019. Fint om du kan sende meg siste protokoller fra møter hos dere.

God helg når den kommer.

Med hilsen
Magne K.Z. Pedersen
Internrevisor, tlf 4597 5203

From: Roald Breistein [<mailto:Roald.Breistein@vlfk.no>]
Sent: Friday, January 24, 2020 9:05 AM
To: Magne Pedersen <mp556@kirken.no>
Subject: SV: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Hei igjen,

Kan du sende meg møteprotokoller fra møtene i kontrollutvalget i Den norske kirke etter 10.09.2019?

Med helsing

Roald Breistein
seniorrådgjevar

sekretariat for kontrollutvalet

Tlf: 97 50 51 52
www.vestlandfylke.no

Ver merksam på at all dialog på e-post kan bli journalført.

Fra: Roald Breistein
Sendt: mandag 11. november 2019 10:08
Til: Magne Pedersen <mp556@kirken.no>
Emne: SV: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Takk for tilsendt protokoll.

Det normale er 5 møter i året, 3 på våren og 2 om høsten. Legger ved møteprotokollene før møtene som er holdt i år. Siste møte skal holdes 19.11.19.

Venleg helsing

Roald Breistein
Seniorrådgjevar
Sekretariat for kontrollutvalet

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

Mob: 97 50 51 52
www.hordaland.no

Eg gjer merksam på at dette ikkje er ei privat e-postadresse; både inngåande og utgåande e-post vert vurdert for ev. journalføring i vårt sak- og arkivsystem.

Fra: Magne Pedersen <mp556@kirken.no>
Sendt: onsdag 6. november 2019 08:33
Til: Roald Breistein <Roald.Breistein@hfk.no>
Emne: RE: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Hei igjen

Her har du protokoll som lovet fra møte i mai 2019.

Kunne du sende meg protokoll fra møter dere har hatt i 2019? Er det kvartalsvise møter?

Takk for hjelpen.

Med hilsen
Magne K.Z. Pedersen
Internrevisor, tlf 4597 5203

From: Roald Breistein [<mailto:Roald.Breistein@hfk.no>]
Sent: Tuesday, November 5, 2019 2:31 PM
To: Magne Pedersen <mp556@kirken.no>
Subject: SV: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Hei,

Vedlagt følger BKF sine nåværende regler for kontrollutvalget. Dette bygger i stor grad på det som går frem av kommuneloven som gjaldt i 2017. Som du kanskje vet er det kommet ny kommunelov som nå er den gjeldende i dag. Den store forskjellen i reglene for kontrollutvalget i BKF og det som gjelder i kommuner og fylkeskommuner gjelder det som står i § Kontrollutvalgets arbeid knyttet til selskapskontroll. Denne er avgrenset til å gjennomføre eierskapskontroll mens man i kommuner og fylkeskommuner også kan gå inn i heleide AS for å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget i BKF ønsker å få kopi av møteprotokollene fra møtene i kontrollutvalget i Den norske kirke. Vi har fått protokoller t.o.m. 7.3.19. Kan du sende de som gjelder møter etter det?

Venleg helsing

Roald Breistein
Seniorrådgjevar
Sekretariat for kontrollutvalget i BKF

c/o HORDALAND FYLKESKOMMUNE

Mob: 97 50 51 52
www.hordaland.no

Eg gjer merksam på at dette ikkje er ei privat e-postadresse; både inngåande og utgåande e-post vert vurdert for ev. journalføring i vårt sak- og arkivsystem.

Fra: Magne Pedersen <mp556@kirken.no>
Sendt: mandag 4. november 2019 10:27
Til: Roald Breistein <Roald.Breistein@hfk.no>

Emne: FW: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Hei

Ønsker med dette å opprette kontakt med deg. Erfaringsutveksling er alltid lurt. Jeg ønsker å utveksle erfaringer slik at «vi kan spille hverandre gode» som det heter.

Jeg er den første fast ansatte internrevisor i den norske kirke. Jeg er inne i en etableringsfase hvor vi skrur på regler og instruksjer og herunder regler for kontrollutvalget samt instruks for internrevisor.

Kunne vært fint om du hadde mulighet til å sende meg regler for kontrollutvalget hos dere da vi jobber med oppdatering av dette for tiden.

Ha en god mandag.

Med hilsen
Magne K.Z. Pedersen
Internrevisor, tlf 4597 5203

From: Harald Magne Glomdal
Sent: Friday, November 1, 2019 9:39 AM
To: 'Roald Breistein' <Roald.Breistein@hfk.no>
Cc: Camilla Bredrup <camilla.bredrup@ovf.no>; Magne Pedersen <mp556@kirken.no>
Subject: RE: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Hei,

Det er Internrevisor Magne K. Z. Pedersen i Kirkerådet som håndterer Kontrollutvalget i Den norske kirke. Kontaktdata nedenfor. Han er også på kopi i denne e-post.

Det er inngått avtale med et advokatfirma om å være uavhengig sekretariat for kontrollutvalget, men Pedersen har mer opplysninger om hvordan dette er organisert nå.

Magne K.Z. Pedersen
Internrevisor, tlf 4597 5203

Med vennlig hilsen

Harald Magne Glomdal Advokatfullmektig ☎ Sentralbord 23 08 15 00 Direkte 40 80 68 13 ✉ hmg@ovf.no
Opplysningsvesenets fond Rådhusgata 1-3, Postboks 535 Sentrum, 0105 Oslo

www.ovf.no

From: Roald Breistein [<mailto:Roald.Breistein@hfk.no>]

Sent: Friday, November 1, 2019 8:49 AM

To: Harald Magne Glomdal <harald.glomdal@ovf.no>

Cc: Camilla Bredrup <camilla.bredrup@ovf.no>

Subject: SV: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Hei igjen.

Har du noe mer informasjon å komme med i denne saken?

Venleg helsing

Roald Breistein

Seniorrådgjevar

Sekretariat for kontrollutvalet

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

Mob: 97 50 51 52

www.hordaland.no

Eg gjer merksam på at dette ikkje er ei privat e-postadresse; både inngående og utgåande e-post vert vurdert for ev. journalføring i vårt sak- og arkivsystem.

Fra: Harald Magne Glomdal <harald.glomdal@ovf.no>

Sendt: onsdag 28. august 2019 16:28

Til: Roald Breistein <Roald.Breistein@hfk.no>

Kopi: Camilla Bredrup <camilla.bredrup@ovf.no>

Emne: RE: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Det var også møte den 10. mai i år.

Neste møte er 26. september.

Før sommeren kom bl.a. Stortingsmeldingen om Opplysningsvesenets fond. I meldingen foreslåes løsninger som kan medføre en interessekonflikt mellom OVF og Den norske kirke. Det ble derfor enighet om at Opplysningsvesenets fond fratrer som sekretariat for Kontrollutvalget i Den norske kirke.

Formelt gjennomførte OVF møtet den 10. mai og skrev utkast til protokoll. Vi har ikke fått tilbake noen godkjent protokoll fra kontrollutvalget. Det skal være på plass nytt sekretariat for kontrollutvalget til neste møte, men vi har ikke informasjon om hvor langt de er kommet i den prosessen.

Jeg skal gjøre noen utsjekk og komme tilbake med informasjon.

Med vennlig hilsen

Harald Magne Glomdal Advokatfullmektig ☎ Sentralbord 23 08 15 00 Direkte 40 80 68 13 ✉ hmg@ovf.no
Opplysningsvesenets fond Rådhusgata 1-3, Postboks 535 Sentrum, 0105 Oslo

www.ovf.no

From: Roald Breistein [<mailto:Roald.Breistein@hfk.no>]
Sent: Wednesday, August 28, 2019 3:30 PM
To: Harald Magne Glomdal <harald.glomdal@ovf.no>
Subject: SV: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Betyr det at det ikke har vært gjennomført møte siden 07.03.2019?

Venleg helsing

Roald Breistein
Seniorrådgjevar
Sekretariat for kontrollutvalet

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

Mob: 97 50 51 52
www.hordaland.no

Eg gjer merksam på at dette ikkje er ei privat e-postadresse; både inngåande og utgåande e-post vert vurdert for ev. journalføring i vårt sak- og arkivsystem.

Fra: Harald Magne Glomdal <harald.glomdal@ovf.no>
Sendt: onsdag 28. august 2019 12:28
Til: Roald Breistein <Roald.Breistein@hfk.no>
Kopi: Camilla Bredrup <camilla.bredrup@ovf.no>
Emne: RE: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Hei,

Vedlagt følger godkjent protokoll fra møtet 7. mars i kontrollutvalget.

Beklager sent svar.

Med vennlig hilsen

Harald Magne Glomdal Advokatfullmektig ☎ Sentralbord 23 08 15 00 Direkte 40 80 68 13 ✉ hmg@ovf.no
Opplysningsvesenets fond Rådhusgata 1-3, Postboks 535 Sentrum, 0105 Oslo

www.ovf.no

From: Roald Breistein [<mailto:Roald.Breistein@hfk.no>]
Sent: Thursday, August 15, 2019 3:11 PM
To: Harald Magne Glomdal <harald.glomdal@ovf.no>
Cc: Camilla Bredrup <camilla.bredrup@ovf.no>
Subject: SV: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Hei igjen,

Jeg prøver å klikke på linken som er oppgitt i din e-post nedenfor, men den virker ikke.

Kan du sende meg møteprotokollene fra møter i kontrollutvalget som er avholdt etter 07.03.2019?

Venleg helsing

Roald Breistein
Seniorrådgjevar
Sekretariat for kontrollutvalet

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

Eg gjer merksam på at dette ikkje er ei privat e-postadresse; både inngåande og utgåande e-post vert vurdert for ev. journalføring i vårt sak- og arkivsystem.

Fra: Harald Magne Glomdal <harald.glomdal@ovf.no>
Sendt: tirsdag 14. mai 2019 15:56
Til: Roald Breistein <Roald.Breistein@hfk.no>
Kopi: Camilla Bredrup <camilla.bredrup@ovf.no>
Emne: RE: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Hei,

Vedlagt følger møteprotokoller fra Kontrollutvalgets møte 17. januar og 7. mars 2019.

Kirkerådet har i mai opprettet siden <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kontrollutvalget2/> hvor Kontrollutvalgets dokumenter skal legges ut, men et er pr tiden ikke lagt ut noe på siden.

Med vennlig hilsen

Harald Magne Glomdal Advokatfullmektig ☎ Sentralbord 23 08 15 00 Direkte 40 80 68 13 ✉ hmg@ovf.no
Opplysningsvesenets fond Rådhusgata 1-3, Postboks 535 Sentrum, 0105 Oslo

www.ovf.no

From: Roald Breistein [<mailto:Roald.Breistein@hfk.no>]
Sent: Tuesday, May 14, 2019 2:32 PM
To: Harald Magne Glomdal <harald.glomdal@ovf.no>
Cc: Camilla Bredrup <camilla.bredrup@ovf.no>
Subject: SV: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Finner fortsatt ikkje møteprotokoller for kontrollutvalget på kirken.no. Kan du sende meg protokoller hittil i 2019?

Venleg helsing

Roald Breistein
Seniorrådgjevar

Mob: 97 50 51 52
www.hordaland.no

Eg gjer merksam på at dette ikkje er ei privat e-postadresse; både inngående og utgåande e-post vert vurdert for ev. journalføring i vårt sak- og arkivsystem.

Fra: Harald Magne Glomdal <harald.glomdal@ovf.no>
Sendt: fredag 15. mars 2019 16:20
Til: Roald Breistein <Roald.Breistein@hfk.no>
Kopi: Camilla Bredrup <camilla.bredrup@ovf.no>
Emne: FW: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Hei,

Kirkerådet jobber med å legge Kontrollutvalgets protokoller ut på kirken.no, men dette er ikke klart ennå.

Vedlagt følger protokollene for 2018. Protokollene for de to møtene i 2019 er ikke godkjent ennå.

Vi får utveksle erfaringer om litt.

Med vennlig hilsen

Harald Magne Glomdal Advokatfullmektig ☎ Sentralbord 23 08 15 00 Direkte 40 80 68 13 ✉ hmg@ovf.no
Opplysningsvesenets fond Rådhusgata 1-3, Postboks 535 Sentrum, 0105 Oslo

www.ovf.no

From: Camilla Bredrup
Sent: Friday, March 15, 2019 2:49 PM
To: Harald Magne Glomdal <harald.glomdal@ovf.no>
Subject: Fwd: Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Svarer du? Ligger det på Internett nå?

Sendt fra min iPhone

Videresendt melding:

Fra: Roald Breistein <Roald.Breistein@hfk.no>
Dato: 15. mars 2019 kl. 11:14:54 CET
Til: "camilla.bredrup@ovf.no" <camilla.bredrup@ovf.no>
Emne: **Kontrollutvalget i Den norske kyrkja**

Hei.

Etter det vi forstår er Opplysningsvesenets fond sekretær for kontrollutvalet i Den norske kyrkja og at du har ein rolle i dette arbeidet. Vi er sekretariat for kontrollutvalet i Bergen kirkelige fellesråd (BKF) som er det einaste kontrollutvalet i fellesråd utanom det som er etablert for Den norske kyrkja på sentralt hald. Vi antar difor at det kan vera av interesse for begge partar å utveksle erfaringar i det gjennomførte kontrollarbeidet. Leiar i kontrollutvalet i BKF, Karl Johan Hallaråker, deltok som observatør på møtet i kontrollutvalet for Den norske kyrkja 11.10.2018 og orienterte resten av utvalet om dette i møte 05.02.2019. Her kom det fram spørsmål om det er mogleg at kontrollutvalet kan få tilgang møteprotokollar frå møta i kontrollutvalet i Den norske kyrkja? Vi har prøvd å finne dei på Den norske kyrkje si heimeside, men utan hell.

Kan du sende over møteprotokollane frå møta i kontrollutvalet i Den norske kyrkja for det siste året hadde det vore fint?

Møteinnkallingar, møteprotokollar, årsmeldingar mv. for kontrollutvalet i BKF finn du på denne lenkja: <https://kirken.no/nb-NO/fellesrad/Bergen/om-fellesradet/motedokumenter/fellesrad2/>

Venleg helsing

Roald Breistein
Seniorrådgjevar
Sekretariat for kontrollutvalet

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

Mob: 97 50 51 52
www.hordaland.no

Eg gjer merksam på at dette ikkje er ei privat e-postadresse; både inngående og utgåande e-post vert vurdert for ev. journalføring i vårt sak- og arkivsystem.

Disclaimer: This message (including any attachments) contains confidential information intended for a specific individual and purpose, and is protected by law. If you are not the intended recipient, you should delete this message and are hereby notified that any disclosure, copying, or distribution of this message, or the taking of any action based on it, is strictly prohibited. Deloitte refers to a Deloitte member firm, one of its related entities, or Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"). Each Deloitte member firm is a separate legal entity and a member of DTTL. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Protokoll fra møte i Kontrollutvalget

Tid: Fredag 29. november 2019 kl. 10:00-15:00

Sted: Borg Møterom 1. etasje i Kirkens hus, Rådhusgaten 1 Oslo

Tilstede fra Kontrollutvalget: Ann-Kristin Sørvik, Finn Ragnvald Huseby, Ola T. Lånke, Laila Riksaasen Dahl og Brit Skjelbred.

Tilstede fra Kirkerådet: Ingrid Vad Nilsen (direktør) og Jan Rune Fagermoen.

Magnus Digernes (KPMG) var tilstede under behandling av sak 46/19 Eventuelt.

Internrevisor Magne Pedersen var tilstede under hele møtet.

Referent: Live Marie Bjønness-Jacobsen

Saksliste:

40/19 Godkjenning av innkalling, agenda og eventuell lukking av møtet

41/19 Protokoller fra tidligere møter

42/19 Rapport fra Kirkerådet på saker

43/19 Budsjett for 2020 for Kontrollutvalget

44/19 Forslag til endringer i regler for Kontrollutvalget. Innledning fra Internrevisor Magne Pedersen

45/19 Forslag til instruks for internrevisor. Innledning ved internrevisor Magne Pedersen

46/19 Eventuelt

Saksfremstilling

40/19 Godkjenning av innkalling, agenda og eventuell lukking av møtet

Kontrollutvalgets medlemmer diskuterte rekkefølgen på sakene som skulle behandles, og fant at en mer hensiktsmessig rekkefølge var å bytte om på sak 43, 44 og 45, samt behandle sakene 44 og 45 samlet. Ny saksrekkefølge ble dermed:

40/19 Godkjenning av innkalling, agenda og eventuell lukking av møtet

41/19 Protokoller fra tidligere møter

42/19 Rapport fra Kirkerådet på saker

45/19 Forslag til instruks for internrevisor. Innledning ved internrevisor Magne Pedersen

44/19 Forslag til endringer i regler for Kontrollutvalget. Innledning fra Internrevisor Magne Pedersen

43/19 Budsjett for 2020 for Kontrollutvalget

46/19 Eventuelt

Kontrollutvalgets medlemmer fremsatte ønske om at innkalling med sakliste og saksfremstilling sendes ut noe tidligere, slik at medlemmene har bedre tid til å melde inn saker.

Videre hadde det kommet inn to saker til sak 46/19 Eventuelt.

For det første er det fremsatt ønske om at det foretas en innledende diskusjon om forslag til revisjoner for Kontrollutvalget for 2020.

For det andre ønsket Kontrollutvalget en redegjørelse for oppslag i Dagspressen (Vårt land) om offentlig postjournal.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjente innkalling og agenda.

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjente innkalling og agenda med endringer.

41/19 Protokoller fra tidligere møter

Det hadde kommet inn noen merknader til utkastet til protokoll fra møtet 25. oktober 2019.

På side 1 under «Til stede fra Kirkerådet» i listen over tilstedeværende så det ut som om Jan Rune Fagermoen var med på møtet via telefon/kamera. Det korrekte er at han i likhet med Magne Pedersen var fysisk tilstede under møtet. Ny formulering er:

«**Tilstede fra Kirkerådet:** Jan Rune Fagermoen.

Ingrid Vad Nilsen (direktør) deltok på hele møtet via telefon og kamera.»

Formuleringene på side 7 første avsnitt ble diskutert og Kontrollutvalgets medlemmer ble enige om at de to siste setningene i avsnittet måtte strykes. Utkastet ble endret i samsvar med dette.

På side 11 under sak 39/19: Brit skriver med én t.

Utkastet ble oppdatert i samsvar med endringene.

**Forslag til vedtak:
Kontrollutvalget signerer protokollen.**

**Vedtak:
Kontrollutvalget signerte protokollen.**

42/19 Rapport fra Kirkerådet på saker

Direktøren redegjorde for forslag til årsplan med ROS-analyse og budsjett som skal legges frem for Kirkerådet uken etter møtet i Kontrollutvalget.

Den overordnede ROS-analysen ligger til grunn for plan- og budsjettarbeidet i virksomheten. Analysen identifiserte 5 overordnede risikofaktorer, herunder manglende måloppnåelse av satsing på dåp og kirken på nett, manglende rekruttering til stillinger i Den norske kirke, manglende finansiering ved at statstilskuddet endres, svakere omdømme pga. negativ omtale eller økonomiske misligheter og brudd på lover og regler, herunder personopplysninger på avveie.

Videre redegjorde direktøren for statsbudsjettet for 2020, som ikke enda er vedtatt, men som gir grunnlag for en videreføring av tilskuddsnivået fra 2019, inkludert pris og lønnsvekst. Den norske kirke har fått valgpenger som de selv må sette av med ¼ hvert år til nytt valg i 2023. Videre er det bevilget NOK 70 millioner til dekning av solvenspremien. Dette er imidlertid siste gang departementet har intensjon om å dekke pensjonspremien, med den konsekvens at det er lettere å forvare et mindre forbruk med avsetning til egenkapital.

Effektiviseringsgevinsten merkantil omstilling 2019, beregnet til NOK 20 millioner, beholdes av kirken, og finansierer et forslag om ytterligere diakonal satsing på NOK 15 millioner i 2020. Det er satt en ny fordelingsnøkkel av midler til menighetsprester i samsvar med Kirkemøtets vedtak. Dette innføres med 50 % for 2020 og 100 % i 2021. Alt i alt gir statsbudsjettet et godt grunnlag for videre drift i 2020.

Angående kirkelig organisering informerte direktøren om at hovedutvalget har hatt sitt første møte, og det er opprettet en egen nettside med informasjon.

Direktøren informerte videre om at det er stor oppmerksomhet rundt arbeidet med rekruttering i sekretariatet. Prosjektformen avvikles og arbeidsoppgavene implementeres i sekretariatet. Dette er et felt som vil prege hele organisasjonen i årene fremover. Det leveres fortsatt på prosjektplanen ut 2020.

Angående fjernmøter informerte direktøren om at det er en regelverkssak til Kirkerådet i desember.

En ny og forbedret medarbeiderundersøkelse er gjennomført. Undersøkelsen hadde 81% svaropplutning, hvilket er betydelig bedre enn tidligere. Direktøren informerte om at svarene

gir Den norske kirke noen konkrete punkter det må arbeides videre med, herunder ble samarbeidsklimaet lokalt og oppgaveorientert ledelse trukket frem. Videre lages det nå et oppfølgingssystem som vil gi gode muligheter for å følge med og følge opp.

Etter spørsmål fra Kontrollutvalgets medlemmer informerte direktøren om at medarbeiderundersøkelsen skal gjennomføres annethvert år. Det gir tid til å følge opp og iverksette tiltak, og mulighet for å følge opp at tiltakene virker.

Angående etterspurt redegjørelse for arkiv og postjournal forklarte direktøren at det er vedtatt å innføre en felles arkivfunksjon for hele rettssubjektet. Dette ble forberedt fra nyttår 2019 og iverksatt 1. juni med målsetning om innsparing og effektivisering. På grunn av sykdom har prosessen ligget noe bak skjema. Det har løpende blitt arbeidet med postjournalen, men man har ikke klart å ta igjen det tapte arbeidet. Det er nå satt inn en vikar i en 50 % stilling frem til jul, og direktøren regner med at postjournalen da skal være ajour.

Kontrollutvalgets medlemmer stilte spørsmål om effektivisering av merkantile tjenester. Direktøren ga uttrykk for at det går fint med arbeidet, men at det er en overgangsperiode og at det er utfordringer og ting å ta tak i. Det har vært et voldsomt press på lønnsteamet. Problemet omhandler grensesnittet lønn/HR, hvilket har blitt håndtert ulikt i ulike bispedømmer. Det arbeides kontinuerlig med dette.

Kontrollutvalget takket for orienteringen.

**Forslag til vedtak:
Informasjonen ble tatt til orientering.**

**Vedtak:
Informasjonen ble tatt til orientering.**

45/19 Forslag til instruks for internrevisor. Innledning fra Internrevisor Magne Pedersen

Internrevisor Magne Pedersen la frem forslag til revidert instruks for internrevisor.

Kontrollutvalgets medlemmer hadde flere kommentarer og innsigelser til de endringene som ble foreslått. Medlemmene mente det ikke var ønskelig at kirkelige grunnverdier trekkes frem i instruks for internrevisor. Internrevisor skal være objektiv og nøytral.

Videre mente ikke Kontrollutvalgets medlemmer at formuleringen «ett topp punkt» var treffende, og var enige i at formuleringen «uavhengig, objektiv bekreftelse og rådgivningsfunksjon» var bedre.

Kontrollutvalgets medlemmer diskuterte hvem internrevisor skal rapportere til. Det ble foreslått at Kirkerådet er som kirkens styre, og at det derfor er naturlig at internrevisor rapporterer dit. Det ble vist til saksbehandling i Kirkemøtet i 2017 hvor komiteen viser til Kirkerådet som kirkens styre. Dette mente Kontrollutvalgets medlemmer at burde følges opp. Kontrollutvalget skal selvfølgelig ha innsyn i internrevisors arbeid, men det er noe annet enn å ha styringsansvar. Kontrollutvalget mente derfor at den beste løsningen er at det er

Kirkerådet som er oppdragsgiver for internrevisjonen og at internrevisjonen skal rapportere til rådet som er kirkens styre.

Videre ble det diskutert om det var en ønskelig ordning at internrevisor er Kontrollutvalgets sekretær. Kontrollutvalgets medlemmer fant at dette ikke var ønskelig. Det ble reist spørsmål om det er mulig å trekke på rammeavtalen med KPMG for denne funksjonen. KPMG har imidlertid tidligere gitt uttrykk for at de ikke er interessert i å ha rollen.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner instruks for internrevisjon.

Kontrollutvalgets medlemmer diskuterte formulering på vedtaket, og ble enige om formuleringen nedenfor.

Vedtak:

Kontrollutvalget har fått seg forelagt forslag til ny instruks for internrevisjon i Den norske kirke. Utvalget forutsetter at internrevisjonen rapporterer til det valgte Kirkeråd, i samsvar med Kirkemøtevedtaket i KMSak 13/17, og at det er Kirkerådet som skal fastsette instruks for internrevisjon. Utvalget forutsetter for øvrig at internrevisjon og Kontrollutvalg skal ha et godt samarbeid, men Kontrollutvalget finner ingen grunn til å endre Kirkemøtets forutsetning om at internrevisor ikke skal være sekretær for Kontrollutvalget.

44/19 Forslag til endringer i regler for Kontrollutvalget. Innledning fra Internrevisor Magne Pedersen

Internrevisor Magne Pedersen innledet med en redegjørelse for forslaget til å endre reglene for kontrollutvalget, samt de konkrete endringene som foreslås.

Gjeldende regler for Den norske kirkes Kontrollutvalg omtaler ikke internrevisjon da de er skrevet før internrevisjon ble etablert og fast ansatt internrevisor kom på plass. Internrevisors rolle, ansvar og oppgaver bør derfor tas inn i reglene.

Reglene stiller videre krav om «en uavhengig sekretær» og at sekretariatet ikke kan ha kontorfellesskap med Kirkerådet. Dette er krav som ikke er vanlig å stille til sekretærfunksjonen for slike komiteer og utvalg i næringslivet eller i ideell sektor. Bruken av ekstern sekretær innebærer videre utgifter. Å være sekretær for Kontrollutvalget betyr i praksis administrative oppgaver med forberedelser av møter, utsendelse av innkalling samt gjennomføring og protokollføring i god dialog med alle involverte. I tillegg skal sekretæren sikre at saker er tilstrekkelig utredet før de legges frem, hvilket innebærer en viktig kvalitetssikring av saksbehandlingen.

Kontrollutvalgets medlemmer ga uttrykk for at dette ikke først og fremst er et spørsmål om kostnader. Kontrollutvalgets medlemmer ønsker å foreslå en formulering der krav om at sekretær ikke har kontorfellesskap med Kirkerådet fjernes, men hvor uavhengighet fortsatt står. Videre mener Kontrollutvalget at det ikke er hensiktsmessig at internrevisor er sekretær for Kontrollutvalget.

Erfaringer fra dagens ordning med personlig vararepresentasjon er blandede. Blant annet møtte kun 4 representanter opp til siste møte 25. oktober pga. fravær og inhabilitet.

Kontrollutvalgets medlemmer diskuterte hva som er den mest hensiktsmessige løsningen for organisering av vararepresentanter. Vararepresentanter i nummerert rekkefølge kan gi bedre sikkerhet for at 5 representanter stiller i hvert møte og samtidig bedre kontinuitet for vararepresentanter. Medlemmene fant at det ikke var hensiktsmessig med to separate ordninger for vararepresentanter, en for leder og nestleder og en for øvrige medlemmer av utvalget. En foretrukket løsning er derfor en liste med nummererte vararepresentanter for alle medlemmer i Kontrollutvalget.

Videre ble flere formuleringer i Reglene diskutert. Kontrollutvalget ønsket flere endringer, herunder endring av formuleringer i § 2 og § 5. Internrevisor påtok seg rollen å oppdatere forslaget i tråd med utvalgets ønsker.

Forslag til vedtak:

Forslag til endringer i regler for Kontrollutvalget oversendes Kirkerådet for videre behandling med sikte på fremleggelse i Kirkemøtet 2020.

Vedtak:

Forslag til endringer i regler for Kontrollutvalget med de endringer som fremkom i møtet oversendes Kirkerådet for videre behandling med sikte på fremleggelse i Kirkemøtet 2020.

43/19 Budsjettforslag 2020 for Kontrollutvalget

Etter budsjettforslaget for 2020 for Kontrollutvalget skal kr. 400.000 fordeles på drift og forvaltningsrevisjoner.

Budsjettforslaget for Kontrollutvalget innebærer en reduksjon fra budsjettet for 2019 som er kr. 850.000. Budsjettet for 2019 er imidlertid fordelt med henholdsvis kr. 425.000 til drift og kr. 425.000 til forvaltningsrevisjon. Forbruket hittil i år er estimert til kr. 140.000, men i tillegg kommer kr. 200.000 for HMS-revisjonen og møteutgifter til 4. kvartal. Samlet er prognosene for forbruk i 2019 kr. 400.000, hvilket er innenfor gjeldende budsjett.

Reduksjonen i budsjettet må ses i sammenheng med budsjettforslaget for internrevisor. I budsjettforslaget for internrevisjon er det lagt inn kr. 1.100.000 til drift og anskaffelse av tjenester, herunder forvaltningsrevisjoner. Internrevisors lønn kommer i tillegg.

Kontrollutvalget diskuterte budsjettforslaget. Det ble blant annet fremhevet at dersom det skal leies inn ekstern bistand for revisjoner vil ikke foreslått budsjett for Kontrollutvalget være tilstrekkelig. Kontrollutvalgets medlemmer ble forsikret om at dersom det er behov vil det finnes midler for å dekke dette. Poenget med budsjettforslaget er å synliggjøre et samlet kostnadsnivå som vil dekke behovet for revisjoner.

Dersom Kontrollutvalget skal kunne melde inn sine synspunkter til budsjettbehandlingen i Kirkerådet må Kontrollutvalget behandle budsjettet tidligere på året. Kontrollutvalgets medlemmer var enige i at sammenhengen mellom budsjett og planlagte aktiviteter tilsier at begge disse sakene bør behandles mye tidligere i året.

Forslag til vedtak:**Kontrollutvalget tar budsjettforslaget for 2020 til orientering.****Vedtak****Kontrollutvalget tar budsjettforslaget for 2020 til orientering.****46/19 Eventuelt**

Internrevisor Magne Pedersen ga en kort redegjørelse for status for pågående HMS-revisjon. Revisjonen omhandler etterlevelse av arbeidsmiljøloven og HMS forskriften, samt samvirke, oppfølging av sogn og personvern. Internrevisor redegjorde for at revisjonen er i full gang, og at arbeidet skal ferdigstilles innen utgangen av året, i tråd med tidsplanen. Rapporten med tiltak skal legges frem for Kontrollutvalget i januar.

Før møtet ble det av Kontrollutvalgets medlemmer fremmet ønske om at diskusjonen om hva Kontrollutvalget skal legge frem som sitt forslag til område for forvaltningsrevisjon i 2020 fortsetter. Innledningsvis blir det fremmet at dette henger sammen med budsjettet og begge disse sakene og planene bør tas opp tidligere i året.

Det ble av Kontrollutvalgets medlemmer fremmet forslag til og ønske om at det opprettes et årshjul det kan jobbes ut fra som oversiktlig stiller opp når ulike saker må tas opp. Internrevisor Magne Pedersen bekrefter at det kan utarbeides forslag til slikt årshjul for Kontrollutvalgets arbeid til neste møte.

Ved sist møte ble Kirkerådets risikovurdering diskutert som utgangspunkt for mulige revisjoner. I den sammenheng ble virksomhetsstyring og en helhetlig risikostyring tatt opp. Mulige revisjoner og utfordringer ved disse ble diskutert av Kontrollutvalget. Det ble vist til Kirkerådets redegjørelse om ROS-analysen. Internrevisor la også frem sine tanker om mulige revisjoner. Internrevisors redegjørelse omfattet måloppnåelse, IT-revisjon, tilskudd, personvern, helhetlig risikostyring og ettersyn og kontroll.

Kontrollutvalgets medlemmer diskuterte videre muligheter for lettere gjennomganger og evalueringer som alternativ til typiske forvaltningsrevisjoner.

Kontrollutvalget ønsket fremleggelse av rapport etter medarbeiderundersøkelsen i neste møte for å bruke denne i den videre diskusjonen av revisjonsplaner for 2020.

Før møtet ble det fremsatt ønske om redegjørelse fra Kirkerådet om oppslag i Dagspressen (Vårt land) om at Kirkerådets postlister ikke er oppdatert på lang tid. Redegjørelse for dette ble gitt under sak 42/19 Rapport fra kirkerådet.

Vedtak:**Alle saker på eventuelt ble tatt til orientering.**

***

Alle avgjørelser var enstemmige.

Ingen flere saker ble meldt, og møtet ble hevet kl. 13:45.

Neste møte i Kontrollutvalget er 29.01.2020.

Ann Kristin Sørvik
(leder)

Laila Riksaasen Dahl

Ola T. Lånke

Finn Huseby
(nestleder)

Brit Skjelbred

Protokoll fra møte i Kontrollutvalget

Tid: Onsdag 29. januar 2020 kl. 1000-1600

Sted: Bjørgvin Møterom 1. etasje i Kirkens hus, Rådhusgaten 1 Oslo

Tilstede fra Kontrollutvalget: Finn Ragnvald Huseby, Ola T. Lånke, Laila Riksaasen Dahl og Reidar Åsgård.

Ann-Kristin Sørvik hadde meldt forfall. Finn Ragnvald Huseby ledet møte.

Reidar Åsgård møtte for Brit Skjelbred som er innvilget permisjon fra Kontrollutvalget.

Tilstede fra Kirkerådet: Ingrid Vad Nilsen (direktør) og Jan Rune Fagermoen.

Internrevisor Magne Pedersen var tilstede under hele møtet.

Referent: Live Marie Bjønness-Jacobsen

Saksliste:

- 01/20 Godkjenning av innkalling, agenda og eventuell lukking av møte
- 02/20 Protokoll fra forrige møte
- 03/20 Rapport fra Kirkerådet på saker
- 04/20 Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak
- 05/20 Kirkerådets risikoanalyse – unntatt offentlighet
- 06/20 Forslag til endringer i regler for Kontrollutvalget
- 07/20 Årsrapport 2019 og årsplan 2020 fra internrevisor
- 08/20 Forvaltningsrevisjon 2020
- 09/20 Rapport fra Dnks Kontrollutvalg – utkast 1 gangs behandling
- 10/20 Melding om Kontrollutvalgets arbeid – utkast 1 gangs behandling
- 11/20 Eventuelt

01/20 Godkjenning av innkalling, agenda og eventuell lukking av møte

Kontrollutvalgets medlemmer hadde noen kommentarer til sakslisten.

Utvalgets medlemmer bemerket at en presentasjon av HMS forvaltningsrevisjonen var tatt med i den foreløpige sakslisten, men ikke tatt med i den endelige sakslisten for møtet. Internrevisor Magne Pedersen forklarte at forvaltningsrevisjonen er gjennomført, men at rapporten ikke er ferdigstilt. Punktet ble derfor tatt ut av sakslisten. Rapporten vil legges frem for Kontrollutvalget på neste møte.

Utvalget bemerket videre at de i sist møte under sak 46/19 ba om å få fremlagt medarbeiderundersøkelsen, men at denne ikke er lagt frem eller tatt inn i sakslisten for dagens møte. Direktøren forklarte at medarbeiderundersøkelsen er et dynamisk verktøy, og at det foreløpig bare er utarbeidet en kommentert hovedrapport basert på funnene fra undersøkelsen. Hovedrapporten viser utfordringsbildet, men det er ikke en ferdigstilt komplett rapport. I det videre arbeidet skal det avholdes dialogmøter for å kartlegge hvordan det som fremgår av undersøkelsen stemmer med virkeligheten og hva som skal gjøres videre. Basert på dialogmøtene opprettes det en tiltaksliste. Direktøren er usikker på hvilket utbytte Kontrollutvalget vil ha av råmaterialet før arbeidet har kommet lenger.

Kontrollutvalgets medlemmer tok redegjørelsen for sakslisten til etterretning. Utvalgets medlemmer ønsket å få tilsendt den kommenterte hovedrapporten fra medarbeiderundersøkelsen. Rapporten kan være til hjelp for arbeidet med å fastsette hva som skal være gjenstand for forvaltningsrevisjon i 2020. Direktøren bekreftet at den kommenterte hovedrapporten vil deles med Kontrollutvalgets medlemmer.

Kontrollutvalget diskuterte videre lukking av møtet for sak 05/20 Kirkerådets risikoanalyse.

Kontrollutvalgets medlemmer påpekte at det som ble sendt ut med innkallingen er offentlige dokumenter som ikke krever lukking av møtet. Medlemmene ble tilbudt fremleggelse av Kirkerådets risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse). Dokumentet er Kirkerådets interne dokument og inneholder informasjon som kan svekke rådet med hensyn til en forsvarlig gjennomføring av økonomi-, lønns-, eller personalforvaltning. Videre inneholder dokumentene opplysninger som ikke bør komme på avveie, særlig vedrørende personvern og informasjonssikkerhet. Dokumentet er derfor unntatt offentlighet jf. offentlighetsloven §§ 14 første ledd, 23 første ledd og 24 tredje ledd.

Kontrollutvalgets medlemmer ønsket fremlagt ROS-analysen og besluttet derfor å lukke møtet for sak 05/20.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjente innkalling og agenda.

Kontrollutvalget avgjorde at sak 05/20 behandles for lukkede dører.

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjente innkalling og agenda.

Kontrollutvalget avgjorde at sak 05/20 behandles for lukkede dører.

02/20 Protokoller fra tidligere møter

Vedlegg 1: Utkast protokoll fra møtet 29. november 2019

Det hadde kommet inn noen merknader til utkastet til protokoll fra Kontrollutvalgets møte 29.11.2019.

Utkastet ble oppdatert i samsvar med endringer fremsatt av Ingrid vad Nilsen.

På side 2 under sak 41/19 tredje avsnitt er trykkfeilen «styrkes» endret til «strykes».

På side 3 under sak 42/19 andre avsnitt er trykkfeilen «manglene» rettet til «manglende».

Kontrollutvalgets medlemmer diskuterte formuleringer og meningsinnholdet under sak 44/19 Forslag til endringer i regler for Kontrollutvalget. Utvalget fant at det ikke var grunn til å endre protokollen da tematikken skal tas opp igjen under sak 06/20 Forslag til endringer i regler for Kontrollutvalget.

Formuleringen «oppfølging av sogn» under sak 46/19 Eventuelt ble videre problematisert. Innholdet ble oppklart og utvalgets medlemmer fant ikke grunn til å endre formuleringen i protokollen.

På et generelt nivå diskuterte utvalgets medlemmer om det bør etableres en klarere praksis for innspill til og godkjenning av protokoller. Det ble stilt spørsmål om det ikke tidligere har vært en 14 dagers frist for å fremme innspill til protokollen. Utvalgets medlemmer fant imidlertid at praksis på dette punktet er at protokollen behandles på neste møte.

Det ble videre fremmet innspill om at utvalget bør ta opp vedtak på storskjerm under møtet for felles formulering. Forslaget ble begrunnet med at det ofte er vanskelig å vurdere formuleringer muntlig, og at det derfor er hensiktsmessig å se den skriftlige formuleringen før vedtak fattes. Tiltaket kan bidra til å unngå misforståelser og store endringer i protokollen. Kontrollutvalgets medlemmer var enige i at det var et godt tiltak som bør gjennomføres.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møtet 29. november 2019 ble godkjent og signert.

Vedtak:

Protokoll fra møtet 29. november 2019 godkjennes og signeres.

03/20 Rapport fra Kirkerådet på saker

Kirkerådet ved direktør Ingrid Vad Nilsen informerte om sitt arbeid.

Forrige uke gikk Frp ut av Solberg-regjeringen. Konsekvensen for kirkesakene som nå ligger i Stortinget er noe mer uforutsigbart enn ved en flertallsregjering. Stortingsbehandling av Trossamfunnsloven og Stortingsmeldingen om Opplysningsvesenets fond forventes i slutten av mars. Frist for avgivelse fra komiteen er flyttet til 19. mars.

Kirkerådsvedtakene i sakene om plan og budsjett fra desember 2019 ble vedtatt i henhold til forslag. Mange økonomirutiner er utført for første gang i nye roller og opprettelsen av Felles

Økonomienhet. Gjennom oppstarten er det identifisert noen forbedringspunkter, men det er ikke rapportert om vesentlig svikt i leveranser.

Kirkerådet har fulgt opp saken fra Kontrollutvalget i forrige møte om Endringer i regler for Den norske kirkes kontrollutvalg. Det var egentlig lagt opp til at saken skulle behandles i Kirkerådets møte 30. januar. Kirkerådet vil komme tilbake til dette under sak 06/20 Forslag til endringer i regler for Kontrollutvalget.

Dåpstallene for 2019 viser en lavere nedgang enn tidligere, hvilket er positivt, særlig med tanke på at 2019 var første år uten tilgang til folkeregisteret og navn på nyfødte. Utviklingen gir tro på at det nytter å sette fokus på et område og iverksette gjennomgripende tiltak for å oppnå resultater.

Kirkerådet har sendt et nytt brev til Barne- og familiedepartementet om behov for tilgang til opplysninger fra Folkeregisteret. Det er tidligere argumentert med utgangspunkt i Den norske kirkes behov for blant annet å kunne sende dåpsinvitasjoner til medlemmer som har fått barn. Det blir nå også argumentert med at staten må bidra til at datakvaliteten i registeret blir god nok og statens tilretteleggeransvar for trossamfunn med støtte i europeisk lovgivning.

Det er tidligere informert om at rekrutteringsarbeidet fra nyttår har gått over fra prosjektorganisering til linjeorganisering. Prosjektplanen som går ut 2020 skal følges. Også på dette området ser Kirkerådet at målrettet arbeid gir resultater på et område som er svært viktig for Den norske kirke. Studenttallene på teologi for 2019 gir grunn til forsiktig optimisme.

Etter nyttår startet et prosjekt for å følge opp sak KM 9/19 om å etablere nye fordelingsnøkler, ut over den nye nøkkelen for menighetsprestetjeneste. Prosjektleder og team er nå på plass. De vil levere et forslag som skal på høring, og som etter planen vil bli fremmet for Kirkemøtet i 2021.

Kirkerådet har mottatt evalueringsrapporter fra KIFO (november 19) og SMM (januar 20). Disse beskriver godt eksisterende virksomhet, men er i mindre grad til hjelp for at Den norske kirke får informasjon og vurderinger av hva som er de framtidige behovene på arbeidsområdene.

Det settes i gang et vurderingsarbeid av trosopplæringen (KR mars 20), hvor både formelle rammer, rapportering, organisering og ressursbruk inngår i vurderingen.

Det er etablert en ny reisepolicy som en direkte oppfølging av Kirkemøtets vedtak om klima.

Kontrollutvalget får en årlig rapport på oppfølging av Kirkemøtevedtak. Kirkerådet ser imidlertid også behov for en fireårsrapport. Dette vil gi et system for å kvitere ut saker. Direktøren tror en slik ordning vil være bra både for Kirkerådet og for Kontrollutvalget, ettersom en slik rapport vil kunne vise utvikling som ikke bare går over ett år.

Kontrollutvalgets medlemmer har fremsatt et ønske om en særlig redegjørelse for hvilken forståelse av utredningsmandatet som er lagt til grunn i arbeidsgruppene som er etablert i det utredningsprosjektet igangsatt for arbeidet med ny kirkelig organisering, jf KR sak 59/19. Hovedutvalgets oppdrag er direkte avledet av Kirkerådsmøtets vedtak i sak KR 59/19 der det ble besluttet et mandat for videre arbeid (se også sak KR 37/19). Hovedutvalget er i gang med

å organisere sitt arbeid og vil herunder beslutte mandat for arbeidsgruppene basert på rammene i Kirkerådets vedtak. Disse mandatene vil, så snart de er besluttet, legges ut på Kirkens nettsider. Direktøren skal motta en rapport i desember i år. Direktøren forklarte at det er arbeidsgruppen som må svare på hvordan de tar arbeidet videre.

Kontrollutvalgets medlemmer diskuterte deres rolle i forbindelse med forståelse av mandatet. Det ble presisert at spørsmålet i hovedsak dreiet seg om Kirkerådets vedtak er i samsvar med det Kirkemøtet har vedtatt. Diskusjonen ble besluttet fortsatt under sak 04/20 Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak.

Kontrollutvalgets medlemmer takket for redegjørelsen. Medlemmene uttrykket at en fire års rapport er hensiktsmessig. Videre uttrykket utvalget at det må satses på ungdom og rekrutering.

Forslag til vedtak:
Informasjonen ble tatt til orientering.

Vedtak:
Informasjonen ble tatt til orientering.

04/20 Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak

Vedlegg 2: Rapport fra internrevisjonen (IR) om Kirkerådets oppfølging av vedtak fra Kirkemøtet 2019

Totalt behandlet Kirkemøtet 2019 16 saker. Av disse trenger 13 oppfølging av forskjellig karakter. Kirkerådets sekretariat og internrevisor har foretatt en gjennomgang av oppfølgingen av vedtakene, og en vurdering av om det er forhold som kan medføre kritikk av Kirkerådets gjennomføring av Kirkemøtets vedtak. Resultatet er formulert i en rapport fra internrevisjonen om Kirkerådets oppfølging av vedtak fra Kirkemøtet 2019.

Internrevisor presenterte sin vurdering med konklusjon og anbefaling. Internrevisor konkluderte med at Kirkerådet har foretatt en oppfølging av vedtakene etter deres innhold og forutsetninger fra Kirkemøtet 2019 og at det ikke er gjort funn som medfører kritikk av Kirkerådets gjennomføring.

Kontrollutvalgets medlemmer viste til tidligere diskusjon om forståelsen av utredningsmandatet som er lagt til grunn i arbeidsgruppene etablert i utredningsprosjektet for arbeidet med ny kirkelig organisering, jf KR sak 59/19. Kontrollutvalget bemerket at det kan være usikkerheter knyttet til forståelsen av mandatet og oppfattet det slik at det må jobbes med flere alternative løsninger. Ut over det tok Kontrollutvalgets medlemmer internrevisors rapport til etterretning.

Forslag til vedtak:
Kontrollutvalget har ikke gjort funn som medfører kritikk av Kirkerådets gjennomføring av Kirkemøtets vedtak.

Vedtak:
Kontrollutvalget tar rapporten til etterretning og vil i hovedsak legge den til grunn for sin rapport til Kirkemøtet 2020 om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak.

Kontrollutvalget har merket seg at det kan være usikkerhet om forståelsen av mandatet for arbeidet med framtidig arbeidsgiverorganisering og oppfatter det slik at mandatet fra Kirkerådet åpner for alternative løsninger.

05/20 Kirkerådets risikoanalyse – unntatt offentlighet

Vedlegg 3: Årsplan 2020 for de sentralkirkelige råd

KR 71/19 Årsplan 2020 for de sentralkirkelige råd ble sammen med Kirkerådets risiko- og sårbarhetsanalyse lagt frem for kontrollutvalgets medlemmer.

Jan Rune Fagermoen redegjorde for saken som ble behandlet i Kirkerådet i desember sammen med budsjettsaken. Årsplanen 2020 for de sentralkirkelige råd inneholder to deler. For det første inneholder saken en godkjenning av årsplanen, og for det andre virksomhetens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse. Sammenhengen mellom risikoanalyse, hva som må følges opp og legges inn i planer og videre hva det må budsjetteres for er sentral.

Virksomhetens samlede risikoer fremgår av risiko- og sårbarhetsanalysen. På det første nivået inneholder analysen fem overordnede risikoer. På nivå to er videre fem områder i virksomheten omtalt og vurdert. Det er for hvert område gjort konkrete risiko- og sårbarhetsanalyser. Risikoene tas opp samlet slik at Kirkerådet kan se på det samlede risikobildet.

Det som ble presentert for Kontrollutvalget er det som er vedtatt for 2020 og som er lagt inn i plan og budsjett.

Hovedinnholdet i årsplanen er videreføring av satsning på dåp og digitalisering/kirke på nett, og innarbeiding av de fem fokusområdene Kirkerådet tok stilling til i juni; rekruttering, diakoni, frivillighet, kirken i det flerkulturelle samfunn og kirke/skole-samarbeid.

Kontrollutvalgets medlemmer var fornøyde med gjennomgangen. De uttrykket at arbeidet gir et godt grunnlag for utvalgets vurdering av om noen av risiko- eller sårbarhetsområdene identifisert i analysen kan være gjenstand for en forvaltningsrevisjon i regi av utvalget.

Kontrollutvalgets medlemmer spurte om det er lagt planer for nye ROS-analyser. Fagermoen svarte at allerede ved Kirkerådsmøtet i juni gis det innspill og føringer for plan- og budsjettprosessen. På bakgrunn av dette starter arbeidet med ROS-analyser og planer på høsten. Det vurderes hva det er levert på, hva som må føres videre og om det har oppstått noe nytt. De fem konkrete analysene er ferske som en del av høstens arbeid. Dette er en del av Kirkerådets årshjul for å håndtere plan og budsjettarbeidet. Kirkerådet behandler saken i desember, og dette legges så frem for Kontrollutvalget i januar.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kirkerådets ROS-analyse til orientering

Vedtak:

Kontrollutvalget tar Kirkerådets ROS-analyse til orientering

06/20 Forslag til endringer i regler for kontrollutvalget

Vedlegg 4: KR 5/20 Endringer i regler for Den norske kirkes kontrollutvalg

Kirkerådet ved direktør Ingrid Vad Nilsen informerte Kontrollutvalget om at saken er trukket fra behandling på Kirkerådets møte i januar. Saken legges frem for Kirkerådet i møte 26. mars. Dette gir tid til at Kontrollutvalget kan drøfte saken i sitt møte 12. mars, før saken behandles av Kirkerådet.

Kontrollutvalgets medlemmer drøftet sine ønsker for endringer i regler for kontrollutvalget, og la vekt på følgende:

- Kontrollutvalget ønsker å endre § 1 tredje ledd fra personlig vara for den enkelte, til en nummerert vara-liste.
- Kontrollutvalget ønsker å motta revisjonsrapporter fra internrevisjonen etter at de er forelagt Kirkerådets direktør til uttalelse.
- Kontrollutvalget ønsker å beholde reguleringen av kravet til sekretariatets uavhengighet i forhold til Kirkerådet, og beholde § 6 siste ledd slik det regulert i dag.
- Kontrollutvalgets flertall ønsker å videreføre reguleringen av en sperre mot at eksterntrevisor og internrevisor ivaretar sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget, men ønsket å fjerne sperren mot at andre med revisjonsoppgaver for virksomheten var utelukket som sekretariat. Ett medlem mente en sperre mot alle som utfører revisjonsoppgaver burde videreføres.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar sak 5/20 til Kirkerådet om forslag til endringer i regler for kontrollutvalget til orientering.

Vedtak:

Kontrollutvalget viser til at direktøren har trukket saken til Kirkerådet og vil fremme den i Kirkerådets møte i mars. Kontrollutvalget ga følgende innspill på innholdet i saken: Utvalget slutter seg til forslag til endring i § 1 og § 3. Til § 6 ønsker Kontrollutvalget å la § 6 siste ledd bli stående, men (med 3 mot 1 stemme) i syvende ledd stryke delsetningen «eller revisjonsoppgaver for kontrollutvalget.»

07/20 Årsrapport 2019 og årsplan 2020 fra internrevisor

Vedlegg 5: Årsrapport 2019 for internrevisjon i rettssubjektet Den norske kirke

Vedlegg 6: Internrevisjonens årsplan 2020

Vedlegg 7: Dnks Kontrollutvalg, Årshjul

Internrevisor Magne Pedersen orienterte Kontrollutvalgets medlemmer om årsrapport 2019 for internrevisjonen i rettssubjektet Den norske kirke og internrevisjonens årsplan for 2020. Internrevisor la samtidig frem forslag til årshjul for Kontrollutvalget.

Årsrapport 2019 for internrevisjon i rettssubjektet Den norske kirke ble lagt frem for Kontrollutvalgets medlemmer. Internrevisjon (IR) er i 2019 blitt ledet og gjennomført ved avtalen med KPMG ved Magnus Digernes og fra 23. september av fast ansatt internrevisor Magne Pedersen. Årsplanen for 2019 er godkjent av direktør for Kirkerådet.

Internrevisjonens årsplan for 2020 bygger på internrevisjonens risikovurdering, den overordnede ROS-analysen, dialog med ledelsen og resultater fra tidligere revisjoner. Målet med planen er å sikre at internrevisjonen har fokus på de områdene som innebærer størst risiko samtidig som planen ivaretar ledelsens prioriteringer for hvordan internrevisjonen kan gi høyest nytteverdi til forbedring av virksomheten. Årsplanen er godkjent av direktøren i Kirkerådet.

Årsplanen inneholder en samlet oversikt over planlagte internrevisjonsaktiviteter i perioden januar til desember 2020. Internrevisor kommenterte tre sentrale punkter i planen, herunder standard etterlevelse, IT revisjon og vurdering av helhetlig risikostyring. Standardrevisjonen av etterlevelse vil ha temaene forvaltning av tilskudd i bispedømmer og utvalgte sokn, personvern og informasjonssikkerhet og samlet vurdering av tilsyns- og kontrollprosesser fra Kirkerådet til bispedømmer. IT revisjonen er en revisjon av IKT infrastruktur, herunder etablert styring i dagens IKT infrastruktur. Revisjonen er anbefalt av KPMG og vil innebære en gjennomgang av avtaler, dokumenter og rutiner i forhold til god praksis. Revisjon av helhetlig risikostyring vil omfatte en vurdering av dages prosesser for styring av budsjett, plan og risiko.

Internrevisor poengterte at endringer i risikobildet kan medføre endringer i planen.

Alle internrevisjonsrapporter vil bli forelagt direktøren og Kontrollutvalget. For øvrig vil internrevisjonen utarbeide en årsrapport som oppsummerer gjennomført internrevisjon i forhold til vedtatt plan og gi en årlig uttalelse med generelle observasjoner av virksomhetsstyring, risikostyring og internkontroll i virksomheten i rettssubjektet.

Utvalget takket for gjennomgangen, og merket at internrevisor har lagt opp til en bred plan for 2020.

Kontrollutvalget ved Finn Huseby påtok seg å arbeide videre med Kontrollutvalgets årshjul og fremsette innspill til neste møte.

Forslag til vedtak:

Årsrapport 2019 og årsplan 2020 ble tatt til orientering.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar internrevisors årsrapport 2019 og årsplan 2020 til orientering.

Kontrollutvalgets årshjul videreutvikles til neste møte.

08/20 Forvaltningsrevisjon 2020

Internrevisor har anbefalt at forvaltningsrevisjonen av HMS fra 2019 utvides til å være en gjennomgang av HMS og andre utvalgte lover og regler med tittelen «Etterlevelse av utvalgte lover og regler». Aktuelle områder er som tidligere HMS i tillegg til personvern og anskaffelser.

Kontrollutvalget var enige i at en slik forvaltningsrevisjon i regi av utvalget kan være aktuell for 2020. Medlemmene presiserte at en slik forvaltningsrevisjon må ses i sammenheng med den forvaltningsrevisjonen som internrevisor gjennomførte i desember 2019.

Internrevisor forklarte at han, på bakgrunn av den revisjonen som er foretatt ikke er i tvil om at det gjøres gode erfaringer. HMS, personvern og anskaffelser er grunnleggende temaer som må ligge til grunn for kirkens virksomhet.

Når det gjelder anskaffelser generelt var utvalgets medlemmer enige i at det er en vanskelig tematikk. Rettslig regulering gjelder for rettssubjektet Den norske kirke, men det kan være behov for avklaringer som vil følge naturlig med en forvaltningsrevisjon på området. For personvern stiller lovgivning strenge krav som må følges.

Samlet vil en slik forvaltningsrevisjon kunne tjene som en oppfølging av andre revisjoner Kontrollutvalget har hatt tidligere og således en form for etterkontroll. Det vil være en naturlig avslutning på perioden, og det nye Kontrollutvalget vil da få 2020 på å forberede sin plan.

Medlemmene fant imidlertid at det er vanskelig å fatte endelig vedtak da utvalget foreløpig ikke har fått forelagt internrevisors rapport fra forvaltningsrevisjonen av HMS.

Det ble ikke fremmet noen andre forslag til forvaltningsrevisjon for 2020.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget foreslår for Kirkemøtet 2020 forvaltningsrevisjon om «Etterlevelse av utvalgte lover og regler» med temaer fra HMS, personvern og anskaffelser.

Vedtak:

Det arbeides videre med å formulere et forslag til forvaltningsrevisjon 2020 i regi av Kontrollutvalget.

09/20 Rapport fra Dnks kontrollutvalg – utkast 1 gangs behandling

Vedlegg 8: Utkast til Rapport fra Den norske kirkes kontrollutvalg

Utkast til rapport fra Den norske kirkes Kontrollutvalg ble fremlagt kontrollutvalget. Rapporten er satt opp på Kirkerådets forslag til sakskart for Kirkemøtet. Det er lagt opp til at rapporten behandles to ganger. Første gang i møtet januar for innspill fra Kontrollutvalget og andre gang i mars for fastsettelse.

Kontrollutvalgets medlemmer hadde flere innspill til utkastet. Innspillene ble diskutert, og det ble besluttet at Kontrollutvalget ved Finn Huseby skulle utarbeide et justert utkast i tråd med utvalgets innspill. Sekretariatet gis i oppgave å ferdigstille utkastet til neste møte.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalgets sekretariat gis i oppdrag å innarbeide Kontrollutvalgets innspill i rapporten til neste møte.

Vedtak:

Kontrollutvalgets sekretariat gis i oppdrag å innarbeide Kontrollutvalgets innspill i rapporten til neste møte.

10/20 Melding om kontrollutvalgets arbeid – utkast 1 gangs behandling
Vedlegg 9: Utkast til Melding om Den norske kirkes kontrollutvalgs arbeid

Utkast til Melding og Den norske Kirkes kontrollutvalgs arbeid ble fremlagt kontrollutvalget.

Meldingen er satt opp på Kirkerådets forslag til sakskart for Kirkemøtet. Det er lagt opp til at Meldingen behandles to ganger. Første gang i møtet i januar for innspill fra Kontrollutvalget og andre gang i mars for fastsettelse.

Kontrollutvalgets medlemmer hadde flere innspill til utkastet. Innspillene ble diskutert, og det ble besluttet at Kontrollutvalget ved Finn Huseby skulle utarbeide et justert utkast i tråd med utvalgets innspill. Det gjenstår foreløpig en del arbeid og utkastet er ikke ferdigstilt. Sekretariatet gis i oppgave å ferdigstille utkastet til neste møte.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalgets sekretariat gis i oppdrag å innarbeide Kontrollutvalgets innspill i meldingen til neste møte.

Vedtak:

Kontrollutvalgets sekretariat gis i oppdrag å innarbeide Kontrollutvalgets innspill i meldingen til neste møte.

11/20 Eventuelt

Representanter fra Kirkerådet tok opp at Kontrollutvalgets medlemmer må huske at utvalget ikke er ferdig når kontrollutvalgets møte i mars er gjennomført. Etter Kirkemøtet må regnskapsprosedyrer sluttføres. Dette har tidligere vært gjort via e-post.

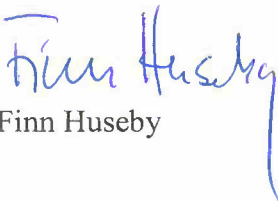
Til dette merket Kontrollutvalgets medlemmer at det da også må være en sekretærfunksjon tilgjengelig for ferdigstilling av prosessen med revisjonsberetningen.

Videre ble det diskutert hvordan utvalget skal få på plass en ny sekretærfunksjon. Kontrollutvalgets medlemmer uttrykket et ønske om å få til en ordning med KPMG ved å trekke på rammeavtalen. Utvalget kom frem til at man må vente med et endelig vedtak til endelig regelendring fra Kirkemøtet foreligger før en slik ordning kan etableres.

***

Ingen flere saker ble meldt til eventuelt, og møtet ble hevet kl. 14:45

Neste møte i Kontrollutvalget er 12.03.2020.

Finn Huseby

Laila Riksaasen Dahl

(nestleder)

Ola T. Lånke

Reidar Åsgård

Protokoll fra møte i Kontrollutvalget

Tid: Torsdag 12. mars 2020 kl. 1000-1600

Sted: KR møterom 5. etasje i Kirkens hus, Rådhusgaten 1 Oslo

Tilstede fra Kontrollutvalget: Ann-Kristin Sørvik, Finn Ragnvald Huseby og Laila Riksaasen Dahl

Ola T. Lånke deltok via video og telefon under hele møtet.

Brit Skjelbred er innvilget permisjon fra Kontrollutvalget. Vararepresentant Reidar Åsgård kunne ikke delta.

Tilstede fra Kirkerådet: Jan Rune Fagermoen

Internrevisor Magne Pedersen var tilstede under hele møtet.

Magnus Digernes (KPMG) var tilstede under hele møtet.

Veronica S. Kvinge (KPMG) deltok under sak 15/20.

Kjetil Andersen og Silje Grøsfjell (EY) deltok via telefon på sak 17/20.

Referent: Live Marie Bjønness-Jacobsen

Saksliste:

12/20 Godkjenning av innkalling, agenda og eventuell lukking av møte

13/20 Protokoll fra forrige møte

14/20 Rapport fra Kirkerådet på saker

15/20 Rapport fra forvaltningsrevisjon HMS utsatt offentlighet

16/20 Endringer i regler for kontrollutvalget

17/20 Rapport fra revisor om årsregnskapet med foreløpig revisjonsberetning 2019 og Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap/revisjonsberetning

18/20 Kontrollutvalgets rapport til Kirkemøtet om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak

19/20 Den norske kirkes kontrollutvalgs melding til Kirkemøtet 2020

20/20 Årshjul og møteplan fram til Kirkemøtet i 2021

21/20 Eventuelt

12/20 Godkjenning av innkalling, agenda og eventuell lukking av møte

Det var ingen kommentarer til innkalling og agenda. Kontrollutvalget hadde en merknad til formuleringene i forslag til vedtak i saksfremstillingen.

Sak 15/20 har vedtak om utsatt offentlighet, jf. offentlighetsloven § 5. Tilsvarende saker fra i fjor 08/2019 Forvaltningsrevisjon 1 Internkontroll og 09/2019 Forvaltningsrevisjon 2 Personvern og behandling av personopplysninger ble behandlet for lukkede dører.

Offentleglova § 5 gir grunnlag for utsatt offentlighet. § 5 første ledd sier:

«Organet kan fastsetje at det i ei bestemt sak først skal vere innsyn frå eit seinare tidspunkt i saksførebuinga enn det som følger av §§ 3 og 4, såframt det er grunn til å tru at dei dokumenta som ligg føre, gir eit direkte misvisande bilete av saka, og at innsyn derfor kan skade klare samfunnsmessige eller private interesser.»

Det er ikke regler i Kirkeloven om åpne eller lukkede møter. Kirkemøtet har i reglementene for de ulike folkevalgte organer i Den norske kirke bestemt at disse organers møter er åpne med mindre organet selv velger eksplisitt velger å lukke møtet. Se bl. a Regler for Kirkerådets virksomhet § 3.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjente innkalling og agenda.

Kontrollutvalget avgjorde at sak 15/20 behandles for lukkede dører.

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner innkalling og agenda.

Kontrollutvalget avgjør at sak 15/20 behandles for lukkede dører.

13/20 Protokoller fra forrige møte

Vedlegg 1: Protokoll fra møtet i Kontrollutvalget 29. januar 2020

Protokollen er endret i tråd med innspill fra Kontrollutvalgets medlemmer.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møtet 29. januar 2020 ble godkjent og signert.

Vedtak:

Protokoll fra møtet 29. januar 2020 godkjennes og signeres.

14/20 Rapport fra Kirkerådet på saker

Jan Rune Fagermoen informerte om Kirkerådets arbeid.

Regjeringen har inngått avtale med Frp om Ny trossamfunnslov. Det innebærer at kap 3, rammelov for Den norske kirke, vil bli vedtatt slik regjeringen har foreslått. Det blir gjort noen endringer i andre kapitler som angår kontroll og oppfølging av tros- og livssynssamfunn.

Det arbeides fortsatt med komiteinnstillingen om melding om Opplysningsvesenets fond. Begge saker behandles i Stortinget 21.april.

Arbeidet med å ta igjen etterslep i elektronisk postjournal er nå fullført.

Det arbeides med å lage en Forsknings-, utviklings- og innovasjonsstrategi (FOUI) for Den norske kirke til behandling på Kirkemøtet 2021. Det er ønskelig å få en strategi som tydelig peker på de behov vi har som kirke i årene framover for forskning, utvikling og innovasjon.

Sakene om Kristne migranter og Frivillighet er saker om kirkens «innholdsside» der Kirkemøtet inviteres til å fatte vedtak på et overordnet nivå. Så blir det opp til Kirkerådet og bispedømmerådene å lage konkrete handlingsplaner og tiltak for å nå målene. Som en forsøksordning, vil disse sakene bli behandlet i plenum før komitebehandling for å få plenumsreaksjoner på vedtaksforslagene før komiteen går i gang med arbeidet.

Strategiplan for perioden 2021-25 skal opp til førstegangsbehandling i årets Kirkemøte. Dagens strategiplan er svært omfattende og det er et ønske om å forenkle og forkorte strategien slik at det blir tydeligere hva de viktigste arbeidsområdene og satsingene skal være. Etter årets behandling vil et utkast bli sendt på høring til bispedømmene før endelig behandling på Kirkemøtet 2021.

Andre saker er sak om regelverk for fjernmøter, åpne eller lukkede komitemøter under Kirkemøtet, støtte til nomineringsgrupper som har medlemmer i Kirkemøtet i tillegg til de faste sakene og diverse valg, ettersom dette er første Kirkemøte i ny valgperiode.

**Forslag til vedtak:
Informasjonen ble tatt til orientering.**

**Vedtak:
Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.**

15/20 Rapport fra forvaltningsrevisjon HMS utsatt offentlighet Vedlegg 2: Forvaltningsrevisjon 1-2019 Helse, Miljø og Sikkerhet

Fagekspert i HMS fra KPMG Veronica S. Kvinge og Internrevisor orienterte Kontrollutvalget om rapport fra forvaltningsrevisjon HMS. Bakgrunn, formål og revisjonskriterier ble gjennomgått, og konklusjon, observasjoner og anbefalinger ble presentert.

Revisjonen hadde til formål å vurdere om det er tydelig avklarte roller og ansvar for HMS, om det er en hensiktsmessig oppfølging av fellesråd og sokn innen HMS og personvern, og hvordan samvirket mellom fellesråd og bispedømmerådene fungerer.

Sentrale revisjonskriterier var arbeidsmiljøloven, internkontrollforskriften, personopplysningsloven og god praksis.

Revisjonen konkluderte med at Kirkerådet har arbeidet aktivt med HMS ved overgangen til eget rettssubjekt, og har startet arbeidet med å følge opp personvernkrav.

Følgende positive observasjoner ble trukket frem:

- Felles personvernombud for rettssubjektet Den norske kirke
- HMS håndbøker og dokumentasjon foreligger på intranett
- Det gjennomføres regelmessige HMS-revisjoner
- God samhandling mellom ledelsen og vernetjenesten
- Høy bevissthet blant HR-personell om personvernkrav
- Det er gjort risikovurderinger i forbindelse med effektiviseringsprosessen
- Bispedømmeråd har dokumentert roller og ansvar, samt enkelte HMS- og personvernrutiner lokalt

Revisjonen har videre identifisert følgende forbedringsområder:

- Tydeliggjøre roller og ansvar
- Profesjonalisere arbeidet med risikostyring ytterligere
- Etablere oversikt over avvik og varslingssaker
- Øke systematikken i innsamling av informasjon om farlige forhold
- Inngå nødvendige samarbeidsavtaler og etablere nødvendig styrende dokumentasjon
- Bygge nødvendig kompetanse innen personvern

Under organisering, roller og ansvar ble følgende observasjoner trukket frem:

- Potensial for å tydeliggjøre roller og ansvar for etterlevelse av personvernkrav
- Varierende praksis for vernerunder i Kirkerådet og i bispedømmerådene

Den norske kirke anbefales å sikre en tydelig ansvarsfordeling for etterlevelse av personvernkrav og å utarbeide felles rutiner for vernetjenesten.

Under mål og risikovurderinger ble følgende observasjoner trukket frem:

- Ikke etablert en helhetlig risikovurdering for rettssubjektet Den norske kirke
- Potensial for en enda mer helhetlig og systematisk risikostyring

Den norske kirke anbefales å videreutvikle en helhetlig risikovurdering for rettssubjektet Den norske kirke, å tydeliggjøre krav til risikovurderinger og å gi nødvendig støtte til gjennomføring.

Under rammeverk/styrende dokumentasjon ble følgende observasjoner trukket frem:

- Bispedømmeråd har behov for økt støtte for å etterleve personvernkrav
- Mangelfull kompetanse har ført til brudd på personvernkrav

Den norske kirke anbefales å avklare hvilket behov bispedømmerådene har for støtte innen personvern, å gjøre rutiner og krav innen personvern kjent, og øke kompetansen om regelverket.

Under rapportering og varsling ble følgende observasjoner trukket frem:

- Mangelfull oversikt over avvik og varslingssaker
- Varierende kompetanse om rutiner for avvik og varsling

Den norske kirke anbefales å etablere oversikt over innrapporterte avvik og varslingssaker, og å heve kompetansen om rutiner for avvik og varsling.

Under samvirke ble følgende observasjoner trukket frem:

- Mangler samordningsavtaler for HMS-arbeid mellom bispedømmeråd og fellestråd
- Mangler avtaler som regulerer utveksling og behandling av personopplysninger
- Mangelfullt samarbeid om kartlegging og oppfølging av farer og problemer

Den norske kirke anbefales å sikre at nødvendige samordningsavtaler for HMS-arbeid inngås, kartlegge behandlinger av personopplysninger, avklare roller og ansvar,

og å inngå nødvendige avtaler og å tydeliggjøre krav til gjennomføring av vernerunder, samt sikre deltakelse av verneombud og leder.

Kirkerådet informerte om oppfølging av gitte anbefalinger og ledelsens tiltak. Det er et omfattende oppfølgingsansvar. Kirkerådet har identifisert syv områder med behov for arbeidsgrupper for videre arbeid. I tillegg kommer flere utredninger. Kirkerådet har bedt om frist ut året 2020 for å ferdigstille arbeidet.

Kontrollutvalget hadde noen merknader til rapporten, men uttrykket at det har blitt gjort en god jobb og takket for gjennomgangen. Kontrollutvalgets medlemmer uttrykket videre at de var tilfredse med direktørens merknader i rapporten. Kontrollutvalgets medlemmer ba administrasjonen følge opp rapporten med det foreslåtte tidsskjemaet.

Forslag til vedtak:

Rapporten ble tatt til orientering. Kontrollutvalget følger opp at tiltak blir iverksatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget takker for en god rapport. Kontrollutvalget ber administrasjonen følge opp. Kontrollutvalget vil følge opp at tiltak blir iverksatt.

16/20 Endringer i regler for kontrollutvalget

Vedlegg 3: KR 5/20 Endringer i regler for Den norske kirkes kontrollutvalg

I protokoll fra møte 29. januar fattet kontrollutvalget følgende vedtak:

Kontrollutvalget viser til at direktøren har trukket saken til Kirkerådet og vil fremme den i Kirkerådets møte i mars. Kontrollutvalget ga følgende innspill på innholdet i saken: Utvalget slutter seg til forslag til endring i § 1 og § 3. Til § 6 ønsker Kontrollutvalget å la § 6 siste ledd bli stående, men (med 3 mot 1 stemme) i syvende ledd stryke delsetningen «eller revisjonsoppgaver for kontrollutvalget.»

Sak 5/20 som skal behandles av Kirkerådet 26. mars har innholdsmessig blitt justert etter Kontrollutvalgets merknader i Kontrollutvalgets møte 29. januar.

Kontrollutvalget fant at justeringene gjort i sak 5/20 var i tråd med utvalgets merknader og hadde ingen øvrige bemerkninger til forslaget.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget støtter konklusjonen i saken om endringer i regler for kontrollutvalget med følgende merknader:

-

Vedtak:

Kontrollutvalget støtter konklusjonen i saken om endringer i regler for kontrollutvalget.

17/20 Rapport fra revisor om årsregnskapet med foreløpig revisjonsberetning 2019 og Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap/revisjonsberetning

Revisor Kjetil Andersen presenterte resultatene av årsoppgjørsrevisjonen av Den norske kirke.

Utvalgte revisjonsmessige forhold fra regnskapsåret 2019 ble trukket frem, herunder lønn, inntekter, egenkapital innskudd. For disse uttrykket revisor at de er enige i regnskapsføringen. For investering i verdipapirer er revisor enig i den regnskapsmessige håndteringen. Revisor uttrykket videre at utkast til årsregnskap og årsberetning gir et rettviseende bilde av Den norske kirke per 31.12.19 og at disse oppfyller de lovmessige kravene. Revisor er enig i presentasjonen av ytelsespensjon i note til regnskapet

Revisor mener Den Norske Kirke generelt har en tilfredsstillende internkontroll. Områder med mulighet for forbedring ble trukket frem, herunder attestering av reiseregninger i henholdt til fullmaktmatrise.

Revisor er ikke uenig med ledelsen i deres vurderinger på noen områder. Samarbeidet med ledelsen har vært uten vanskeligheter under gjennomføringen av revisjonen. Det er ingen avdekkede ikke-korrigerende forhold.

Revisor har til hensikt å utstede en revisjonsberetning uten forbehold eller presiseringer for regnskapsåret 2019.

Forslag til vedtak:

Rapport fra revisor ble tatt til orientering. Kontrollutvalget får revisjonsberetningen på e-post for endelige uttalelse når den er ferdigstilt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar rapport fra revisor til orientering. Kontrollutvalget får revisjonsberetningen på e-post for endelige uttalelse når den er ferdigstilt.

18/20 Kontrollutvalgets rapport til Kirkemøtet om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak

Vedlegg 4: Kontrollutvalgets rapport til Kirkemøtet om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak

Utkast til Kontrollutvalgets rapport til Kirkemøte om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak er utarbeidet. Kontrollutvalgets medlemmer hadde noen merknader og ønsker om endringer. Disse ble gjennomgått i fellesskap. Sekretariatet og internrevisor påtok seg å endre rapporten i tråd med Kontrollutvalgets merknader.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner rapporten med følgende merknader:

-

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner utkast til rapport som fremmes på Kirkemøtet med de endringer som fremgikk i møtet.

19/20 Den norske kirkes kontrollutvalgs melding til Kirkemøtet 2020

Vedlegg 5: Den norske kirkes kontrollutvalgs melding til Kirkemøtet

Utkast til Den norske kirkes Kontrollutvalgs melding til Kirkemøte 2020 er utarbeidet. Kontrollutvalget hadde flere innspill og ønsker om endringer i meldingen. Disse ble gjennomgått i fellesskap. Sekretariatet og internrevisor påtok seg å endre meldingen i tråd med Kontrollutvalgets merknader.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner meldingen med følgende merknader:

- **Sekretariatet og internrevisor bes fremme et opplegg for forvaltningsrevisjonen til neste møte basert på signalene som kom i møtet.**

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner meldingen med de endringer som kom i møtet.

20/20 Årshjul og møteplan fram til Kirkemøtet i 2021

Vedlegg 6: Årshjul for Kontrollutvalget

Det er utarbeidet er årshjul for Kontrollutvalget. Kontrollutvalget hadde noen tilføyelser til årshjulet, og ba om at dette innarbeides samt at årshjulet formateres til et hjul.

Kirkerådet har sendt oversikt over følgende planlagte møter:

Møter 2020
30.-31. januar Kirkerådet
26. mars Kirkerådet
<i>22. april - 27.april Kirkemøte</i>
18.-19 mai Bispemøtet
04.-05.juni Kirkerådet
17.-18.september Kirkerådet
12.-16. oktober Bispemøte
03.-04.desember Kirkerådet
Møter 2021
28.-29. januar Kirkerådet
18.-19. mars Kirkerådet
<i>14.-19. april Kirkemøtet</i>
19.-20. mai Bispemøte
27.-28. mai (uke etter pinse) Kirkerådet
23.-24. september Kirkerådet
18.-22. oktober Bispemøte
8.-9. desember Kirkerådet

Kontrollutvalget diskuterte møteplan for 2020 og fant at de vedtar møteplanen som foreslått, og at det nye Kontrollutvalget må justere planen med administrasjon og bispemøte dersom det er behov for det.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalgets møter fram til Kirkemøtet i 2021:

27. mai 2020
24. september 2020
19. november 2020
27. januar 2021
11. mars 2021

Alle møter med start kl. 10:00 og slutt kl. 16:00.

Vedtak:

Kontrollutvalgets møter fram til Kirkemøtet i 2021:

27. mai 2020
24. september 2020
19. november 2020
27. januar 2021
11. mars 2021

Alle møter med start kl. 10:00 og slutt kl. 16:00.

21/20 Eventuelt

Ingen saker ble meldt til eventuelt.

***

Ingen flere saker ble meldt til eventuelt, og møtet ble hevet kl. 15:00.

Neste møte i Kontrollutvalget er 27.05.2020.

Ann-Kristin Sørvik
(leder)

Finn Huseby
(nestleder)

Ola T. Lånke

Laila Riksaasen Dahl

Politiske saker

PS 25/20 Kirkevergen orienterer om BKF's tilpasning til ny personvernlov

Saksnr: 2018/2-23

Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	25/20	08.09.2020

Kirkevergen orienterer om BKF's tilpasning til ny personvernlov

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ber om at kirkevergen kommer med ny skriftlig og muntlig orientering om status i tilpasningen til ny personvernlov **i siste møte i utvalget første halvår 2021.**
2. Den skriftlige orienteringen bes sendt sekretariatet senest to uker før møtedato.
3. Informasjonen blir ellers tatt til orientering.

Sammendrag

Kontrollutvalget gjorde slikt vedtak i møte 20.02.2018:

1. *Kontrollutvalget ber kirkevergen til møte 08.05.2018 svare skriftlig på de 7 spørsmålene som går frem under drøftingspunktet over når det gjelder status i arbeidet med tilpassing til ny personvernlov. Det skriftlige svaret bes levert sekretariatet innen 17.04.2018.*
2. *I tillegg ber kontrollutvalget kirkevergen om å komme i møte 08.05.2018 for å orientere muntlig om saken.*
3. *Kontrollutvalget ber om at svar på de 7 spørsmålene til kirkevergen også omfatter hva BKF har foretatt seg ift. menighetene når det gjelder ny personvernlov.*

Oppfølgingen er i prosess og det har vært gitt flere orienteringer underveis.

Hogne Haktorsen
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Vedlegg

- 1 Til kontrollutvalget 08.09.2020
- 2 VEDLEGG 1 Sjekklister - DNK Medlemsregister - informasjonssikkerhet - svar fra BKF
- 3 VEDLEGG 2 Høringsutkast tilslutningsavtale
- 4 VEDLEGG 3 Svar på høringsutkast

Saksutredning

Bakgrunn for saken

De 7 spørsmålene det blir vist til i punkt 1 i vedtaket over lyder slik:

1. Er det pekt ut noen som jobber med ny personvernlov?
2. Er det laget protokoll som viser hva som er samlet inn av personopplysninger?
3. Er det inngått databehandleravtaler, og er disse oppdatert?
4. Er det opprettet personvernombud/rådgiver?
5. Er personvernerklæringen oppdatert?
6. Er det innebygd personvern i kommunen sine datasystemer?
7. Er det vurdert å få vennligsinnede hackere til å teste datasystemer?

Kirkeverge, Asbjørn Vilkenen, og Anne B. Jønsson orienterte i møte 08.05.2018, 4.12.2018, 28.05.2019 og 04.02.2020 om BKF 's tilpasning til ny personvernlov og det ble i siste møte gjort slikt vedtak:

1. Kontrollutvalet ber om at kirkevergen kommer med ny skriftlig og muntlig orientering om status i tilpasningen til ny personvernlov i første møte i utvalget, høsten 2020.
2. Den skriftlige orienteringen bes sendt sekretariatet senest to uker før møtedato.
3. Informasjonen blir ellers tatt til orientering.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalget har vedtakskompetansen i denne saken, jf. regler for kontrollutvalget §§ 2 og 3.

Vurderinger og virkninger

Skriftlig svar fra kirkevergen i forhold til punkt 1 i vedtaket over er mottatt og ligger ved saken. Av det mottatte svaret går det frem at det har vært mer fokus på GDPR fra sentralt hold, og mindre lokalt det siste halvåret. Videre går det frem at BKF i april hadde skriftlig tilsyn fra Kirkerådet (internkontroll) på medlemsregisteret (personvern og informasjonssikkerhet). Av svarene som BKF ga på spørsmålene i dette tilsynet går det frem at det fortsatt er en del utfordringer å ta tak i. Det er ikke kommet tilbakemelding på tilsynet fra Kirkerådet enda.

Deloitte har som kjent gjennomført en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) av virksomheten i BKF i første halvår 2020. Denne skal danne grunnlag for forslag til plan for forvaltningsrevisjon i denne valgperioden. I dette møtet skal prosessmøte 2 i forbindelse med dette arbeidet gjennomføres med kontrollutvalget, jf. annen sak. Av analysedokumentet som ligger ved den saken går det frem at kartleggingen så langt viser at området «Informasjonssikkerhet og personvern» blir vurdert til å ha høy risiko (rød), jf. side 11 – 12 i dokumentet. Dette tilsier at kontrollutvalget fortsatt bør ha fokus på dette området.

Det er også avtalt at kirkevergen kommer i møte for å orientere muntlig om saken.

Konklusjon

Dersom det ikke kommer frem noe spesielt i kirkevergens muntlige orientering, anbefales det at kontrollutvalget tar informasjonen til orientering. Det anbefales i tillegg at kontrollutvalget ber om å få ny skriftlig og muntlig orientering om status i tilpasningen til ny personvernlov i siste møte i utvalget første halvår 2021.

Status på personvernarbeidet i Bergen kirkelige fellesråd - til Kontrollutvalget i møte 8.september 2020

Det siste halve året har det vært mer fokus på GDPR fra sentralt hold, og mindre lokalt.

Bergen kirkelige fellesråd ble utpekt for tilsyn fra Kirkerådet (internkontroll) på medlemsregisteret (personvern og informasjonssikkerhet) i april. På grunn av korona-situasjonen, ble tilsynet utført i form av et skriftlig spørreskjema som skulle besvares. Ulike planer og rutiner skulle vedlegges.

Vi har per i dag ikke mottatt noen tilbakemelding etter det gjennomførte tilsynet, men i arbeidet med å besvare tilsynet så vi selv en del områder som burde forbedres. Dette er kommentert i vårt svar på tilsynet, se vedlegg 1.

Bergen kirkelige fellesråd har også svart positivt på høringen om tilslutningsavtalen til Den norske kirkes felles personvernombud. Vedlagt er utkastet til tilslutningsavtale (vedlegg 2) samt Bergen kirkelige fellesråds svar (vedlegg 3).

For å holde oppmerksomheten oppe omkring personvern, vil administrasjonssjef og leder Gravplassmyndigheten fremover ha kvartalsvise møter om status på personvernarbeidet i BKF. For øvrig opplever vi at personvern tas på alvor i Bergen kirkelige fellesråd, noe vi bl.a. ser i «de små» spørsmål/henvendelser som kommer i det daglige arbeidet.

Administrasjonssjef har fokus på personvernet som en del av arbeidet med internkontroll.

Leder Gravplassmyndigheten har deltatt på Sikkerhetsutvalgets møter første halvår 2020. Ett heldagsmøte på Gardermoen i januar og deretter videomøter på Teams i mars og mai.

Fast punkt i disse møtene er personvernombudets gjennomgang av rapporterte avvik siden forrige møte samt oppfølging av disse. Av sentrale saker som har vært behandlet våren 2020, nevnes oversettelse av EU-standardisert databehandleravtale, utsendelse av tilknytningsavtaler på høring samt valg av støtteverktøy for forvaltning og oppfølging av personvernkrav i Den norske kirke. Etter tilbudsrunde er det valgt DraftIT, og det vil bli kjørt opplæring i dette utover høsten hos de fellesråd som knytter seg til ved tilslutningsavtalene.

25.08.2020

Mona Gangsøy Eide, administrasjonssjef BKF

Anne Bjordal Jønsson, leder Gravplassmyndigheten

SJEKKLISTE FOR KIRKELIGE FELLESRÅD

– Den norske kirkes medlemsregister

(personvern og informasjonssikkerhet)

Denne sjekklisten er ment som et hjelpemiddel ved internkontroll av Den norske kirkes medlemsregister. Kirkevergen kan også bruke den til å sjekke ulike sider ved behandling av personopplysninger i eget organ.

Det er gitt veiledning til hvert punkt nedenfor.

Personvern

1) Lokal behandlingsansvarlig har oversikt (protokoll) over hvilke personopplysninger som behandles og det rettslige grunnlaget for behandlingen.

- Med *lokal behandlingsansvarlig* menes kirkelig fellestråd. Ansvar for medlemsregisteret ivaretas av organets daglige leder (kirkevergen) dersom ikke annet er bestemt av kirkelig fellestråd.
- Med «*hvilke personopplysninger som behandles*» menes registrering av medlemsregisteropplysninger, andre personopplysninger samt hvor disse lagres. Personvernforordningens artikkel 30 og Datatilsynets nettsider har nærmere veiledning. Sikkerhetsutvalget for IKT i Den norske kirke arbeider også med dette. Ta gjerne kontakt for nærmere veiledning.
- Med «*det rettslige grunnlaget for behandlingen*» menes behandlingsgrunnlag etter personvernforordningen, slik som samtykke eller annet behandlingsgrunnlag, se [Kirkerådets rundskriv nr. 1-2018](#) og [medlemsregisterforskriften](#). Se også notatet fra Sikkerhetsutvalget, "Vurdering av behandlingsgrunnlaget for personopplysninger", samt tilhørende "masterprotokoll over behandling" i fellestrådene.

Svar:

Vi utarbeidet en protokoll for dette i november 2018. Denne har ikke vært revidert etter det, i påvente av mal fra Kirken sentralt. Se vedlagte protokoller.

2) Lokal behandlingsansvarlig har vurdert behovet for en lokal personvernerklæring (og utarbeidet en slik erklæring ved behov) eller lenket fra sin hjemmeside til Kirkens sentrale nettsider.

Med «lokal personvernerklæring» menes en forklaring av hvordan organisasjonen behandler personopplysninger. Se for eksempel: <https://kirken.no/nb-NO/omkirken/kontakt-oss/personvern/>

Svar:

Vi har lokal personvernerklæring på Gravplassmyndigheten sin nettside. Se [personvernerklæringen](#) på www.gravplass.no
Menighetene innen BKF bruker kirken.no-sider, og da kommer personvernerklæringen som er laget fra Kirken sentralt opp. Det ble gjort en konkret vurdering og funnet at Kirkens personvernerklæring var dekkende

3) Lokal behandlingsansvarlig kjenner hvilke oppgaver og ansvar personvernombudet har og benytter dette.

Personvernombudet kan du lese mer om her: - Datatilsynet.no. Kirkerådets direktør har utarbeidet en egen stillingsbeskrivelse for personvernombudet i Den norske kirke. Personvernombud for Den norske kirke er fra 1. oktober 2019 Nils G. Indahl. PVO kan kontaktes på e-postadressen personvernombudet@kirken.no.

Svar: Ja, vi er kjent med personvernombudets oppgaver og ansvar, og har benyttet muligheten for hjelp i vurderinger

4) Lokal behandlingsansvarlig har gjennomført en årlig risikovurdering av behandlingen av egne ansattes personopplysninger og behandling av medlemmenes personopplysninger knyttet til kirkelige handlinger.

En mal for risikovurdering finner du på [Kirkebakken](#). Dersom du ikke har tilgang til Kirkebakken (ressursbank) kan du kontakte Kirkepartner IKT og få dette gratis.

Svar:

Vi har ikke gjennomført systematisk årlig risikovurdering, men vil planlegge å gjøre det fremover. Vi ønsker å utarbeide et skjema for risikovurdering som kan benyttes av BKF administrasjonen og i alle menigheter, der en del standard problemstillinger listes opp. Vurderes det å kjøpe inn system for risikoanalyse sentralt i Dnk?

5) Risikovurderingen har resultert i risikoreduserende tiltak som er fulgt opp i lokal behandlingsansvarliges virksomhetsplan, årshjul eller liknende.

1. Har lokal behandlingsansvarlig vurdert risikoreduserende tiltak, for eksempel praktiske tiltak som plassering av skjermer, printer, papirer og lignende?
2. Har lokal behandlingsansvarlig vurdert praktiske tiltak, for eksempel flytting av skjermer, pulter og vente-sone for besøkende på kontoret?
3. Har lokal behandlingsansvarlig vurdert endring/skjerping av rutiner/sikkerhetsmål? Nedenfor følger eksempler på rutiner/sikkerhetsmål.

Svar:

Ettersom vi ikke har gjennomført risikoanalyse, har vi heller ikke tiltak i forhold til det. Noen risikoreduserende tiltak er likevel gjort:

- «Sikkerprint» på alle skrivere. Det er dessverre noen som har fått satt opp direkteprint for en tid tilbake pga problemer med print-server, og så er ikke det tatt bort. Det bør vi gjøre nå.
- Skjermer i resepsjonen i Kirkens hus Bergen er plassert slik at det skal være lite mulighet for innsyn. Det er også innarbeidet rutine som sikrer at det hele tiden skal være tilsyn med resepsjonen.
- Vil plalegge kampanje på å minne ansatte på å bruke skjermlås når de forlater PC'en.

Informasjonssikkerhet

Integritet

6) Lokal behandlingsansvarlig har registrert korrekte kirkelige handlinger samt inn- og utmeldinger.

Følgende kirkelige handlinger skal registreres: dåp, konfirmasjon, vigsel til ekteskap, jordfestelse.

1. Har du riktige data?
  2. Har du endret/rettet gale registreringer?
- Se [kirkeloven § 37](#) og [medlemsregisterforskriften §§ 5 og 6](#)

Svar:

1. Se vedlagte rutiner for Kirketorget, med retningslinjer for dåp, vielse og gravferd. Rutinen vedrørende konfirmasjon er ikke skriftliggjort ennå. Det skal vi ordne. Praksis er at hver enkelt menighet har ansvar for å laste opp konfirmanter fra LabOra Medarbeideren til LabOra Menighet, og da se til at riktig konfirmant kommer på riktig dato. Kirketorget overfører så fra LabOra Menighet til Medlemsregisteret.
2. Det har vært en del feilmeldinger i Labora Menighet som gir uklar informasjon på om data er overført til eKirkebok eller ikke. Disse feilmeldingene er fulgt opp enkeltvis.
Vi får noen ganger beskjed fra publikum at de feilaktig står oppført som medlem, og at de har meldt seg ut tidligere. Da endrer Kirketorgansatte status på dem i Medlemsregisteret og kvitterer ut for det.

7) Lokal behandlingsansvarlig har benyttet seg av kompetansehevingstiltak for ansatte som arbeider med medlemmers personopplysninger.

Er det vurdert kompetansehevende tiltak, for eksempel:

1. kurs og utarbeiding av gode og velfungerende rutiner for registreringer i registeret
2. rutiner for innsyn, utmeldelse og registrering i medlemsregisteret

Svar:

Registrering i Medlemsregisteret utføres av ansatte på Kirketorget. Alle fikk kurs i forbindelse med oppstart av digitalt medlemsregister, det er ikke ansatt nye i avdelingen etter det, og det har ikke vært kurs i senere tid.
Det er utarbeidet rutiner, og disse gjennomgås og revideres ved behov.
De ansatte holder seg oppdatert på informasjon som legges på forsiden når man logger inn på Medlemsregisteret.
Hva menes med kompetanseheving, er det systemet eller generelt om behandling av personopplysninger? Har Kirkerådet tilbud om kurs?

8) Lokal behandlingsansvarlig har dokumenterte rutiner for ajourhold av medlemsregisteret.

Eksempel på slike rutiner er at utmeldinger registrert i den papirbaserte kirkeboken også har blitt fanget opp og er innført i det elektroniske medlemsregisteret.

Svar:

Se vedlagte rutiner for Kirketorgets arbeid med registrering i Medlemsregisteret. Noen ganger mottar vi ut/innmelding på papir. Disse behandles av Kirketorget, som registrerer og sender kvittering på ut/innmeldingen.

9) Lokal Behandlingsansvarlig har benyttet seg av kompetansehevingstiltak for ansatte som arbeider med elektroniske personalmapper og online rekrutteringssystemer.

Er det vurdert kompetansehevende tiltak, for eksempel

1. kurs og utarbeiding av gode og velfungerende rutiner for innslusing av nye ansatte?
2. sletterutiner for søknader fra personer som ikke er blitt ansatt?

Svar:

1. *Online rekrutteringssystem:* Det er HR som arbeider med online rekrutteringssystem (WebCruiter). Det var kurs ved innføring av dette, sommer 2019. Det fungerer fint for rekruttering, men kunne vært utnyttet bedre for å gi innsyn i søkermassen for de som skal ha det.
Personalmapper: Er i P360, det er nøye satt opp hvem som skal ha tilgang til disse, med et «tilgangs-tre». utfordringer i forbindelse med flytting av ansatte, mye pga lang behandlingstid hos Kirkepartner for å få endret tilganger.
2. *Sletterutiner:* Vi har avtale med WebCruiter om at all informasjon om personer som ikke blir ansatt slettes fra WebCruiters base etter 6 mnd. Vi har ikke rutine for sletting i P360 av de som ikke får jobbtilbud.

10) Behandlingsansvarlig har dokumenterte rutiner for ajourhold personalmapper.

Eksempel på slike rutiner er at endringer i ansettelsesforholdet og eventuelle advarsler er registrert i det elektroniske arkivsystemet Public 360, med riktig tilgangstyring.

Svar:

Vi har rutiner, men er usikker på om disse er nedskrevet.

- Public 360 skal brukes til all håndtering personaldokument
- Det er kun HR og arkivarer som har rettighet til å opprette personalsaker i P360. Nærmeste leder kan opprette dokument i eksisterende saker
- Ved ansettelse oppretter HR personalsak i P360. Ansettelsesbrev, signert kontrakt og signert taushetserklæring arkiveres.
Personalinformasjon registreres på kontaktkort.
- Ved alle endringer i stillingsstørrelse, lønn eller annet, starter saksbehandlingen ved at det opprettes dokument i P360.
Dette sendes så til lønnskontoet / den ansatte / nærmeste leder alt etter hva det gjelder og hvem som trenger informasjonen.
- Nærmeste leder kan se alle dokument i personalsaker for sine ansatte (så sant de ikke er skjermet av den som opprettet dokumentet),
- Nærmeste leder skal selv legge aktuelle dokument inn i personalsakene (f.eks. advarsler)
- En ansatts personalsak kan ses av:
  - o Nærmeste leder
  - o Områdeleder (gjelder menighetene og gravplassmyndigheten)
  - o Sjef for menighetsavdelingen (gjelder menighetene)
  - o HR-sjef og HR-konsulent
  - o Kirkevergen
  - o Arkivarene

11) Bruker dere funksjonen «attester» i medlemsregisteret?

Funksjonen gjør at andre enn den som faktisk foretar registreringen godkjenner den i etterkant. På den måten kvalitetssikrer dere hverandres registreringer.

1. Gir presten (som er ansvarlig for å gjennomføre en kirkelig handling) melding til kirkevergen (den som ivaretar det daglige ansvaret for medlemsregisteret) i etterkant?
2. Gir presten (kirkebokføreren) melding til kirkevergen når han har behandlet en inn eller utmelding av kirken?

Svar:

Nei, vi bruker ikke «attester»-funksjonen i medlemsregisteret.

1. Kirkelige handlinger registreres i LabOra Medarbeideren, og lastes over i LabOra Menighet:
  - **Dåp:** Bestilling gjøres som hovedregel på nettsiden. Bestillingen går så direkte til LabOra Medarbeideren, og behandles der av Kirketorg-ansatte. De fører den over i LabOra Menighet når bestillingen er bekreftet. Presten som skal gjennomføre dåpen, skal gi beskjed før onsdag i uken etter at dåpen skulle vært gjennomført dersom den har blitt avlyst. Det gis ikke beskjed hvis alt går etter planen.
Onsdag i uken etter dåpshandlingen, overfører Kirketorgansatte dåpen til Medlemsregisteret.
Er det mulig å legge inn en «attester»-funksjonen der, slik at soknepresten får beskjed om å gå inn i Medlemsregisteret og bekrefte? Det må være sokneprestene som gjør det, siden de andre prestene ikke har tilgang til Medlemsregisteret.
  - **Konfirmasjon:** Sokneprest i hver enkelt menighet har ansvar for at konfirmanter overføres fra LabOra Medarbeideren til LabOra Menighet, på riktig konfirmasjonsdato. Kirketorget overfører så fra LabOra Menighet til Medlemsregisteret.
  - **Vielser:** Kirketorget registrerer bestilling av vielser.
Når vielsesbestillingen er bekreftet overfører Kirketorget den til LabOra Menighet.
Dersom en vielse blir avlyst skal Kirketorget ha beskjed om det, og sender epost til brudeparet med bekreftelse på avbestillingen, og Kirketorget sletter den både i LabOra Menighet og i LabOra Medarbeideren.
Dersom vielsen fortsatt står i Medarbeideren/ LabOra Menighet i uken etter aktuell vielses-dato, blir den overført fra LabOra Menighet til Medlemsregisteret. Er det mulig å legge inn soknepresten som attestant her også, som under dåp?
  - **Gravferd:** Avtale om gravferd registreres i LabOra Medarbeideren av Kirketorgansatte. Det er også de som overfører til LabOra Menighet og Medlemsregisteret. Er det behov for attestant her?
2. Inn og ut-meldinger gjøres som hovedregel via sentral nettside.
Sokneprest/administrasjonsleder får epost om inn/ut-meldingen. Rutinen er at sokneprest skal ta kontakt med de som melder seg inn. Det er ikke rutine på at dette skal meldes til kirkevergen.

12) Lokal behandlingsansvarlig har en oppdatert oversikt over alle sine brukere i medlemsregisteret og det samsvarende lokale systemet organisasjonen bruker

Med «brukere i medlemsregisteret» menes de som har tilgang til å føre i det digitale medlemsregisteret. Lokale fagsystemer er Agrando sine Labora menighet og Medarbeideren, og Kirkeidata sin Kardinal.

1. Er det definert roller i fagsystemet for forskjellige grupper av medarbeidere?
2. Blir rolletilgangene gjennomgått regelmessig, og med hvilke intervaller?
3. Eksisterer det tilgang til medlemsregisteret for ansatte som ikke er tildelt roller?

Svar:

- **Medlemsregisteret:** Tilgang til medlemsregisteret gis kun til administrasjonsledere og sokneprester i menighetene, samt til alle ansatte på Kirketorget, administrasjonssjef, IT-rådgiver.
Det er IT-rådgiver som er ansvarlig for tildeling og sletting av tilganger. I noen tilfeller får andre i menighet tilgang (f.eks. ved behov for hjelp ifm gjennomføring av kirkevalget), det er administrasjonssjef som avgjør om det skal gjøres unntak. Alle tilganger gjennomgås minst en gang pr. år
- **Fagsystemene:** Vi bruker Medarbeideren og Labora menighet fra Agrando.
  1. **Det er 3 definerte roller i Medarbeideren:**
    - a. **Administrator:** har alle tilganger innenfor den enheten (menigheten)
    - b. **User:** har tilgang til å se alt utenom det som er skrevet i feltet sensitiv informasjon, og personnr på registrerte kontakter. Kan legge inn kontakter, og avtaler, men kan legge til brukere eller endre lokaler.
    - c. **Sensitiv user:** Samme som user, men kan i tillegg se det som er skrevet i feltet sensitiv informasjon, og personnr på registrerte kontakter.
  2. **Regelmessig gjennomgang:**
Tilganger til Kirkepartner-plattformen blir gjennomgått en gang pr. mnd
Tilganger til Medarbeideren blir gjennomgått ca. en gang pr. halvår. Det er utfordrende med delt ansvar mellom administrasjonslederne og BKF administrasjonen når det gjelder Medarbeideren. Det arbeides med forbedring av rutiner for denne gjennomgangen.
  3. Alle brukere i Medarbeideren har indirekte tilgang til Medlemsregisterinformasjon ved at de kan utføre spørringer på f.eks. alle medlemmer i en årsklasse. Agrando er kontaktet for å se på mulighet for å differensiere tilgangene bedre.

13) Lokal behandlingsansvarlig foretar vurderinger av hvem som har et «tjenstlig behov» for tilgang til medlemsregisteret minst en gang i året, og oppdaterer oversikten over brukere tilsvarende.

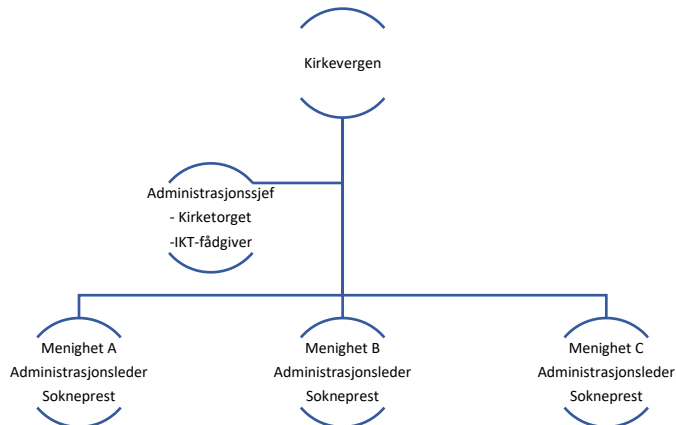
Formuleringen «tjenstlige behov» står i medlemsregisterforskriften § 7, og med den menes den som trenger tilgang i sitt arbeid. Det er bare de med slikt behov som skal ha tilgang til registeret.

1. Finnes det et organisasjonskart?
2. Er roller (ansvar og oppgaver) og tilgangsnivåer beskrevet?
3. Er ansvarsforholdene gjort kjent for alle i organisasjonen?

Svar:

Medlemsregisteret: Tilgang til medlemsregisteret gis kun til administrasjonsledere og sokneprester i menighetene, samt til alle ansatte på Kirketorget, og noen i administrasjonen. Se forrige punkt. Dette er etter vurdering av tjenstlige behov

1. Organisasjonskart for tilganger til Medlemsregisteret

2. Ikke skriftlig, jobber med det

3. Ja, administrasjonsleder og sokneprest vet om sitt ansvar, det samme gjør Administrasjonen og Kirkevergen.

Når det gjelder LabOra Menighet gjør manglende mulighet for tilgangsstyring at det mer utydelig hvem som har tilganger og hvorfor.

14) Lokal behandlingsansvarlig har orientert alle medarbeidere om deres taushetsplikt

1. Eksisterer det individuelle, underskrevne erklæringer/dokumentasjon?
2. Er konsekvensen ved brudd på taushetsplikten beskrevet?
3. Skjer det oppfølging i virksomhetsplan, årshjul eller liknende?

Svar:

1. Alle ansatte signerer taushetserklæring i forbindelse med tilsetting. Noen menigheter har egne rutiner for signering av taushetserklæring for frivillige.
2. Den er indirekte beskrevet ved henvisning til lovverk
3. Det arbeides med Internkontroll-system. Dette rapporteres til fellesrådet i juni hvert år. Oppfølging av at taushetsplikten overholdes er ikke et spesifikt punkt i internkontrollen nå. Det bør nok innføres.

15) Lokal behandlingsansvarlig har utarbeidet interne sikkerhetsrutiner på bakgrunn av den årlige risikovurderingen (ved behov).

Er alle sikkerhetstiltak dokumentert?

- a) Fysiske?
- b) Organisatoriske?
- c) Tekniske?

Svar:

Det er ikke gjennomført årlig risikovurdering, og dermed heller ikke utarbeidet sikkerhetsrutiner på bakgrunn av årlig risikovurdering.

16) Lokal behandlingsansvarlig reviderer sikkerheten hos databehandlere årlig (ved behov).

1. Er det iverksatt tiltak for å hindre at teknisk personell misbruker sin autorisasjon?

2. Er det etablert en prosedyre for sikker tilgang fra ikke-sikrede lokaler (for eksempel hjemmekontor eller mobilt utstyr)?
3. Har databehandleren mulighet til å gi organisasjonen tilgang til logger?

Svar: Nei.

Vi har signert databehandleravtale, men kan ikke se hvordan vi kan/har kompetanse til å revidere databehandlers sikkerhet.

17) Lokal behandlingsvarlig krypterer filer med organisasjonens personopplysninger

1. Brukes krypterte harddisker?
2. Krypteres data i transitt?
3. Krypteres kommunikasjonen mellom organisasjonen og databehandler?

Svar:

- Vi bruker Kirkepartners filservere. Når vi sender sensitiv informasjon kun internt mellom @kirken.no-adresser har vi fått oppgitt at det er sikker kommunikasjon og ikke behov for kryptering.
- Har sjekket at det er kryptering ved sending av epost til politiet, dette ble bekreftet av Kirkepartner i e-post 29.11.18.
- Har også sjekket at epost til/fra Akasia blir kryptert ved sending, bekreftet i e-post fra Kirkepartner 22.11.18. Ved sending av filer med personinformasjon fra Akasia til BKF krypteres (ofte) vedlegget.
- Det er nylig inngått avtale med TET for regnskapstjenester, vi skal undersøke om epost til deres adresser krypteres.
- Personinformasjon til andre skal ikke sendes via epost. Se vedlagt rutine

18) Lokal behandlingsvarlig har rutiner for håndtering av papirlister tatt ut av medlemsregisteret – håndtering av listen fra print til makulering.

1. Holdes det oversikt over utskrevne lister?
2. Hvor oppbevares listene?
3. Makuleres alle listene?

Svar:

Det er utarbeidet rutiner som er sendt til administrasjonslederene høsten 2019 «Oppbevaring og behandling av personopplysninger i menighetene», se vedlegg. Rutinen beskriver bruk av papirdokument og oppbevaring av personinformasjon digitalt. Dette ble fulgt opp av områdeleder, det har ikke vært skriftlig oppfølging i etterkant.

19) Lokal behandlingsansvarlig bruker et elektronisk saksbehandlingsverktøy som er godkjent av sentral behandlingsansvarlig (ved behov).

Hvis ditt fellesråd bruker Agrando eller Kirkedata er dette godkjente elektroniske saksbehandlingsverktøy.

Svar:

Vi bruker kun saksbehandlingsverktøy som er tilknyttet Kirkepartnerplattformen Agrando (Medarbeideren, Menighet mm), Kirkedata (Gravlund) og Public 360.

Tilgjengelighet (ved behov)

Avviksrapportering og -håndtering

20) Lokal behandlingsansvarlig har etablert en kultur for rapportering av avvik.

Som avvik regnes uønskede hendelser der personopplysninger av en eller annen grunn har kommet på avveie. Eksempler på dette er for eksempel at

- brev er sendt til feil mottaker
- en bruker har hatt feil tilgangsgruppe i systemet og dermed sett informasjon han ikke skulle ha tilgang til
- datainnbrudd eller tyveri av personopplysninger

1. Har lokal behandlingsansvarlig informert egne ansatte om hva som anses for å være et avvik i behandling av personopplysninger/informasjonsikkerhet?
2. Vet alle ansatte hvordan de rapporterer et avvik (som gjelder personopplysninger/informasjonsikkerhet)?
3. Hvor mange avvik (som gjelder personopplysninger/informasjonsikkerhet) ble det meldt fra det kirkelige fellesrådet sist år?

Se nærmere om dette på Kirkebakken

Svar:

1. Informasjonsskrivet som er vedlagt sier en del om hvordan personopplysninger skal behandles. Når det behandles annerledes er det et avvik, men det er nok ikke beskrevet eksplisitt.
2. Vi har ikke eget avvik-system for dette, men planlegger å implementere det. Vi har behov for et godt avviksmeldingssystem, og håper det vil bli anskaffet sentralt.
3. Ingen

21) Lokal behandlingsansvarlig har rapportert avvik i behandlingen av personopplysninger knyttet til Den norske kirkes medlemmer til sentral behandlingsansvarlig.

Avvik i behandlingen av medlemsregisteropplysninger skal meldes skriftlig til Kirkerådet med en gang. I disse tilfellene er det sentral behandlingsansvarlig (Kirkerådet) som skal melde avviket videre til Datatilsynet innen 72 timer. Ved slik rapportering kan dere kontakte Den norske kirkes personvernombud, som fra 1. oktober 2019 er Nils G. Indahl. PVO kan kontaktes på e-postadressen personvernombudet@kirken.no.

Svar: Nei, det er vi ikke kjent med

22) Lokal behandlingsansvarlig har rapportert avvik i behandlingen av personopplysninger knyttet til egne ansatte direkte til Datatilsynet.

Kirkelig fellesråd behandler personopplysninger utover det som gjelder Den norske kirkes medlemsregister. Det vil blant annet gjelde personopplysninger om egne ansatte, opplysninger i tilknytning til gravplassregisteret m.v. I disse tilfellene er kirkelig fellesråd «behandlingsansvarlig» direkte ut ifra personvernregelverket (personopplysningsloven og personvernforordningen). Kirkelig fellesråd vil som behandlingsansvarlig i disse tilfellene også ha et direkte ansvar for å melde avvik overfor Datatilsynet innen 72 timer. Når det gjelder avvik i behandlingen av personopplysninger knyttet til egne ansatte,

1. Har lokal behandlingsansvarlig informert egne ansatte om hva som anses for å være et avvik som skal meldes til Datatilsynet?
2. Vet alle ansatte hvordan de rapporterer et avvik (som gjelder personopplysninger/informasjonsikkerhet) til Datatilsynet?

3. Hvor mange avvik (som gjelder personopplysninger/informasjonsikkerhet) ble det meldt fra bispedømmet til Datatilsynet sist år?

[Dette punktet oppdateres når det er inngått avtale om felles behandlingsansvar mellom Kirkerådet og det kirkelige fellesrådet. Alle avvik meldes da til Kirkens sentrale sikkerhetsansvarlig].

Svar: Nei, det ble ikke meldt noen avvik. Vi må jobbe med informasjon om dette

Adresseinformasjon fylles inn ved
ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 27.02.2020

Vår ref: 20/01005-1

Deres ref:

Høring - Forslag til tilslutningsavtale - felles ordning for personvern og informasjonssikkerhet i Den norske kirke

7. mai 2019 ble de sent ut et brev fra Kirkerådet til alle fellesråd og menighetsråd i ettsogns kommuner, om status og tiltak i arbeidet med å etablere fellesordninger innen personvern og informasjonssikkerhet. Se vedlagt kopi av brevet. Brevet peker på en rekke tiltak som da ble iverksatt for å etablere felles ordninger innen dette saksfeltet:

- Utvidet sikkerhetsutvalg med representanter fra fellesrådene.
- Ansettelse av felles personvernombud for alle virksomheter innen Den norske kirke.
- Arbeid med krav til databehandleravtaler og krav til dataløsninger som håndterer personinformasjon.
- Med mer

For å etablere fellesordninger og tjenester fellesrådene og rettssubjektet Den norske kirke kan benytte, er vi avhengig av at hvert enkelt fellesråd og rettssubjektet Den norske kirke, tilslutter seg dette ved en avtale.

Sikkerhetsutvalget og personvernombudet har utarbeidet forslag til en avtalemodell i to deler:

1. Del I er en overordnet del som gjelder alle felt innen personvern og informasjonssikkerhet. Det vil si håndtering av personvern og informasjonssikkerhet som inkluderer ansettelser/ansattinformasjon og gravplass. For disse to ansvarsområdene er behandlingsansvaret ensidig hos arbeidsgiver og/eller i et fellesråd.
2. Del II er en avtale om felles behandlingsansvar mellom fellesrådet (lokalt behandlingsansvarlig) og Kirkerådet (sentralt behandlingsansvarlig) for medlemsrelatert informasjon og behandling som skjer i Den norske kirke som trossamfunn. Avtalemodellen om felles behandlingsansvar springer ut av Personvernforordningens Artikkel 26. Avtalemalen bygger på arbeid fra det Danske datatilsynet.

Som det fremkommer i referatet fra Sikkerhetsutvalgets møte den 22. januar 2020 (se vedlegg), ønsker vi å sende forslaget til tilknytningsavtale på høring før det sendes til hver

enkelt enhet. Det er av stor viktighet at ordninger vi nå ønsker å etablere, har bred oppslutning. Uten bred oppslutning vil modellen ikke kunne bli realisert.

Gjennom tilslutningsavtalen vil hvert enkelt fellesråd få levert alle viktige tjenester som gjør at de er i stand til å ivareta kravene til personvern og informasjonssikkerhet; felles personvernombud, felles retningslinjer og veiledningsmateriale, felles databehandleravtaler, «master-behandlingsprotokoll», ordning og rutiner for avviksmelding, felles krav og godkjenning av dataløsninger som håndterer personinformasjon osv.

Sikkerhetsutvalget imøteser synspunkt på ordningen og kommentarer på forslaget **innen 30. april 2020**. Høringssvar sendes Sikkerhetsutvalget v/Bjarne Neerland (bn586@kirken.no).

Med vennlig hilsen

Bjarne Neerland
Leder av Sikkerhetsutvalget

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Fellestiltak Dnk_personvern og informasjonss_07052019

Referat_Sikkerhetsutvalget_01_2020 (1)

Høring-Forslag til tilslutningsavtale - felles ordning for personvern og informasjonssikkerhet i Den norske kirke.docx

Tilslutningsavtale Del I_fellesforvaltning av personvern og informasjonssikkerhet

Tilslutningsavtalen Del II-felles behandlingsansvar

Mottakere:

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd, Ingrid Vad Nilsen	Postboks 799 Sentrum	0106 OSLO
Kirkelig fellesråd i Oslo, Robert Wright	Akersbakken 32	0172 OSLO
KA - Kirkelig arbeidsgiverorganisasjon, Marit Halvorsen Hougsnæs	Postboks 1034 Sentrum	0104 OSLO
Bergen kirkelige fellesråd, Asbjørn Vilkenen	Marken 34	5017 BERGEN
Sandnes kirkelige fellesråd, Andreas E. . Eidsaa Jr	Storgata 48	4307 SANDNES
Kirkevergen i Stavanger - Rune Skagestad	Postboks 201	4001 STAVANGER
Stjørdal kirkelige fellesråd - Kirkevergen, Oddbjørn Eide		
Trondheim kirkelige fellesråd, Kjell Inge Nordgård	Postboks 23 Torgarden	7004 TRONDHEIM
Nettverk for kirkelige fellesråd, Jørn Lemvik		
Kopi til:		
KR - Avdeling for forvaltning, Magne Pedersen	Postboks 799 Sentrum	0106 OSLO
KR - Juridisk seksjon, Kristian Skjeldal	Postboks 799 Sentrum	0106 OSLO
Kirkelig fellesråd i Trondheim, Rune Johansen	Postboks 2300, Sluppen	7004 TRONDHEIM
Gravplassmyndigheten i Bergen, Anne Bjørdal Jønsson	Vestre strømkaien 7	5008 BERGEN
Kirkepartner AS, Inge Mauseth	Postboks 6857 St. Olavs Plass	0130 OSLO
Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter - KA, Bente Vangdal Espenes		
KR - Seksjon for system og dokumentasjon, Nils Gunnar Indahl	Postboks 799 Sentrum	0106 OSLO
KR - Seksjon for system og dokumentasjon, Magnus Hvalvik	Postboks 799 Sentrum	0106 OSLO
KR- Avdeling for forvaltning, Kristian Kopperud		

Utkast

Tilslutning til felles forvaltningsordning for vern av personopplysninger og informasjonssikkerhet

1. Hva forvaltningsordningen går ut på

Ordningen går ut på å etablere felles organ, roller, rutiner, veiledninger og krav til løsninger til hjelp for den behandlingsansvarlige i utøvelsen av personopplysningsvern og informasjonssikkerhet. Ved å slutte seg til forvaltningsordningen forplikter den behandlingsansvarlige seg til å følge de retningslinjene som fastsettes innenfor ordningen.

2. Hvordan skjer tilslutning til ordningen

Tilslutning til forvaltningsordningen skjer ved avtale. Avtalen har to deler: Del I regulerer modellen for styring, organisering og finansiering av forvaltningsordningen. Del II er en avtale om felles behandlingsansvar etter personvernforordningen artikkel 26. Del II fastsetter ansvarsfordelingen mellom Behandlingsansvarlig 1 (det enkelte fellestråd) og Behandlingsansvarlig 2 (Kirkerådet) i forbindelse med medlems- og publikumskontakt Den norske kirke har som trossamfunn.

Avtalene bes undertegnet og returnert til Kirkerådet, som er sekretær for Sikkerhetsutvalget.

3. Bakgrunn

Ny personopplysningslov, som også inneholder EU's generelle personvernforordning (GDPR), ble innført 20. juli 2018.

Det nye regelverket legger stor vekt på at det må jobbes forebyggende med personopplysningsvern og informasjonssikkerhet. Den stiller også krav om behandlingsgrunnlag, protokoll over behandlingsaktiviteter, databehandleravtaler, personvernombud, avviksrapportering m.m

KA og Kirkerådet har jobbet sammen for å finne en hensiktsmessig ordning for felles styring, praktisering av regelverk og opptreden overfor den registrerte og dataleverandørene. Se brev fra Kirkerådet til alle landets sogn/fellestråd av 7. mai 2019 som introduserer denne felles forvaltningsordningen. Sikkerhetsutvalget har bearbeidet dette videre.

Målet er å lage en felles ordning for hele Den norske kirke innen feltet personvern og informasjonssikkerhet slik at vi oppfyller kravene til systemovervåking, avvikshåndtering og oppfølging.

4. Hva omfattes

Grunnlaget for å lage felles avtaler og ordninger innen Den norske kirke for personvern og informasjonssikkerhet, er ulikt på forskjellige saksfelt:

- Fellestrådene er ansvarlig for gravplassforvaltning. Jf Gravferdsloven § 3, § 14, med mer.
- De enkelte rettssubjekt har et ensidig ansvar overfor sine ansatte og søkere til stilling.

DEN NORSKE KIRKE SIKKERHETSUTVALGET

På disse feltene vil det enkelte behandlingsansvarlig rettssubjekt være ansvarlig alene, overfor den registrerte. På disse feltene vil fellesordningene som denne tilslutningsavtalen beskriver, være et rammeverk som styrker den enkelte behandlingsansvarliges mulighet til å etterleve regelverk og god praksis.

Når det gjelder behandlingsansvaret Den norske kirke har som trossamfunn, er behandlingsansvaret delt og dels overlappende for rettssubjektet Den norske kirke og den lokalt behandlingsansvarlige (sognet og fellesrådet). Se også definisjon av behandlingsansvarlig Art 4. 7) “..organ som alene eller sammen med andre bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke midler som skal benyttes ..”

Jf også Medlemsforskriften § 4:

Kirkerådet er sentral behandlingsansvarlig for Den norske kirkes medlemsregister *) og administrerer registeret. Ansvaret ivaretas av Kirkerådets direktør dersom ikke annet er bestemt av Kirkerådet.

Kirkelig fellesråd er lokal behandlingsansvarlig for opplysninger i medlemsregisteret som registreres for alle sokn i det aktuelle fellesrådsområdet. Ansvaret ivaretas av organets daglige leder dersom ikke annet er bestemt av kirkelig fellesråd.

Sentral og lokal behandlingsansvarlig plikter å sørge for at bestemmelsene i denne forskriften og regler gitt i og i medhold av lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) blir fulgt.

*) Medlemsregisteret inkluderer også register over kirkelige handlinger. Løsningene som brukes for å håndtere kirkelige handlinger og medlemsoppfølging er i dag en kombinasjon av en sentral løsning og lokale løsninger som er integrert med den sentrale løsningen.)

Lokalt i kirken er det en bred kontaktflate med folk gjennom kirkelige handlinger, frivillig arbeid, oppfølging gjennom trosopplæringen, leiarbeid mv. I disse sammenhengene hentes det inn, lagres og brukes ulike typer personopplysninger. Dette kommer i tillegg til den lovbestemte registreringen i Den norske kirke. For å sikre den registrertes rettigheter på en god og fullstendig måte, etablerer vi en felles behandlingsavtale mellom Kirkerådet og det enkelte fellesråd/sogn.

Personvernforordningens artikkel 26 regulerer ordningen for felles behandlingsansvarlige. Ordningen skal klargjøre ansvar og roller mellom de behandlingsansvarlige og den skal være tilgjengelig for den registrerte. I tilslutningsavtalens Del II, undertegner Kirkerådet og det enkelte fellesråd en egen avtale om felles behandlingsansvar for behandling i forbindelse med medlems- og publikumskontakt Den norske kirke har, som trossamfunn.

5. Hvem følger opp avtalene og forvalter ordningen

I brev 7. mai 2019 til de kirkelige fellesrådene (og menighetsråd i kommuner med ett sokn) informerte Kirkerådet om Sikkerhetsutvalget for personvern og informasjonssikkerhet i Den norske kirke. Sikkerhetsutvalget har representanter fra Kirkerådet, fellesrådene, KA og Kirkepartner. Kirkerådet er sekretariat for utvalget og vil stå for oppfølgingen av avtalene og forvaltningen av ordningene.

DEN NORSKE KIRKE

SIKKERHETSUTVALGET

Tilslutningsavtale

Del I

Navn på enhet .....

Org nr .....

Slutter seg til følgende ordning for felles personvern og informasjonssikkerhetsarbeid i Den norske kirke.

Sted, ...

Dato, ...

.....

Signatur

Ved å slutte seg til denne ordningen inngår enheten i et felles forvaltningsregime med de rettigheter og plikter det innebærer.

Enheter som kan tilslutte seg avtalen er fellesråd, sogn i ettsognskommuner og rettssubjektet Den norske kirke.

6. Saksfeltet for avtalen

1) Avtalen inneholder tilslutning til et **felles Sikkerhetsutvalg for personvern og informasjonssikkerhet.**

Sikkerhetsutvalget har som mandat, på vegne av alle som slutter seg til avtalen å:

- Utarbeide felles policy og retningslinjer for personvern og informasjonssikkerhet.
- Informere og vedlikeholde veiledningsmateriale på Kirkebakken.
- Følge opp rapportering og avvik.
- Initiere fellestiltak eller enkelttiltak basert på rapporterte avvik og regelmessige nasjonale ROS analyser.
- Utarbeide og følge opp databehandleravtaler og IT-løsningenes krav til personvern og informasjonssikkerhet (både dagens og nye løsninger.)
- Tilby opplæring til ansatte og frivillige innen informasjonssikkerhet og personvern.

DEN NORSKE KIRKE

SIKKERHETSUTVALGET

- Samarbeide med personvernombudet
- Påse at kirkens nettsider oppfyller lovmessige krav til informasjonssikkerhet, personvern og tilgjengelighet.

2) Avtale om felles behandlingsansvar *for behandling i forbindelse med medlems- og publikumskontakt* Den norske kirke har, som trossamfunn. Jf Personvernforordningens artikkel 26. Tilslutningsavtalens Del II.

7. Styringsorganer for mandat, oppnevning av sikkerhetsutvalg, budsjett, personvernombud og sekretariat for sikkerhetsutvalget.

Mandat og oppnevning av representanter i sikkerhetsutvalget gjøres av Kirkerådet og fellesrådene i fellesskap. Dette gjøres nå av Kirkerådets direktør i samarbeid med kirkevergene i Oslo, Trondheim, Bergen og Stavanger, samt leder av G-19 gruppen. De vedtar også budsjettet for sikkerhetsutvalgets arbeid.

Kirkerådet ansetter og har ansvar for felles personvernombud for Den norske kirke, felles informasjonssikkerhetsansvarlig og sekretariat for Sikkerhetsutvalget.

Sikkerhetsutvalget og personvernombudet skal lage en årlig rapport om status og utfordringer i arbeidet. Denne skal foreligge innen 1. mars og distribueres til alle behandlingsansvarlige.

8. Tjenester og organisering

I det følgende beskrives de tjenester og prosedyrer som ligger i denne avtalen:

1) Felles personvernombud

Personvernombudets virkefelt vil gjelde all personrelatert informasjon uavhengig av system som brukes og hvordan dataene lagres.

Se også vedlagte utdrag av stillingsbeskrivelse for personvernombudet.

2) Felles policy, retningslinjer og normer

Sikkerhetsutvalget vil utarbeide og forvalte felles policy, retningslinjer og normer for personvern og informasjonssikkerhet i Kirken.

Det kan også være aktuelt å lage felles atferdsnormer for Den norske kirke eller i samarbeid med andre trossamfunn. Se personvernforordningen Artikkel 40 atferdsnormer. De som er tilsluttet denne avtalen er bundet av fastsatte atferdsnormer etter Artikkel 40.

Sikkerhetsutvalget vil gjøre arbeid og veiledningsmateriale tilgjengelig på intranettet. (Kirkebakken).

Kirkerådet ved Sikkerhetsutvalgets sekretariat og systemeiere for fellessystemer, vil også gi råd og veiledning, i tillegg til personvernombudets tjenester.

3) Overordnet ROS analyse

Sikkerhetsutvalget vil sammen med systemeiere for felles systemer og Porteføljestyret, utføre overordnede risiko og sårbarhetsanalyser. Disse skal gjøres tilgjengelig for enhetene slik at de kan bygge videre på disse, i sitt lokale sikkerhetsarbeid.

4) Overordnet «master-behandlingsprotokoll»

Sikkerhetsutvalget skal lage en «master-protokoll» etter mønster av Personvernforordningens Artikkel 5 og 6. Denne skal danne grunnlag for lokale gjennomganger og lokal behandlingsprotokoll.

Side 4

DEN NORSKE KIRKE

SIKKERHETSUTVALGET

5) Felles avviksrapportering

Alle avvik rapporteres i et felles system. Denne avtalen gir sentralt sikkerhetsansvarlig fullmakt til å rapportere til Datatilsynet på vegne av enheten. Det skal lages rutiner som sikrer at lokalt behandlingsansvarlig raskest mulig blir kjent med avvik i sin enhet. Sikkerhetsutvalget er ansvarlig for en samlet oversikt over avvik. Tiltak som Sikkerhetsutvalget mener må eller bør iverksettes, må rapporteres til den eller de behandlingsansvarlige det gjelder.

6) Felles tilsynsordning

Det etableres en felles tilsynsordning med stikkprøver på hvordan personvern og informasjonssikkerhetsarbeidet blir fulgt opp. (4-6 enheter i året). Dette gjøres av Kirkerådet etter plan godkjent av Sikkerhetsutvalget. (Det er allerede grunnlag for dette i Medlemsregisterforskriften for håndtering av medlemsinformasjon). For tilsyn i Kirkerådet, henvises til Kirkerådets Kontrollutvalg, som har mandat til å gjøre dette.

7) Felles databehandleravtaler

Databehandleravtalene kan enten være fellesavtaler der fellesrådene (og rettssubjektet Den norske kirke) har gått sammen om en fellesavtale med en leverandør, eller databehandleravtalen kan være en mal som lokalt behandlingsansvarlig bruker overfor sin leverandør.

Bruk av felles databehandleravtaler vil ikke endre på leverandørens forpliktelser for øvrig overfor den enkelte kunde (SLA-krav som oppe-tid, responstid og funksjonelle krav).

Sikkerhetsutvalget har fullmakt overfor leverandørene til å opptre på vegne av enhetene i denne tilslutningsavtalen, til å framforhandle databehandleravtaler på deres vegne.

8) Krav i programvare til informasjonssikkerhet og håndtering av personinformasjon

Sikkerhetsutvalget vil utarbeidet konkrete krav til informasjonssikkerhet og håndtering av personinformasjon for alle system som brukes i Den norske kirke. Kravene skal bygge på lovkrav og innhenting av brukerkrav fra det enkelte virkeområde.

Kravene skal være grunnlag for dialog med leverandørene av dagens løsninger om innfrielse av kravene og de skal legges til grunn i nye anskaffelser. Både dagens og fremtidige løsninger må testes og godkjennes i forhold til innfrielse av kravene. Sikkerhetsutvalget har fullmakt overfor leverandørene til å iverksette IT-revisjoner og opptre på vegne av enhetene i denne tilslutningsavtalen i tilknytning til krav om personvern og informasjonssikkerhet.

9. Finansiering

Inkludert i den samlede finansiering inngår;

- Personvernombudet
- Sekretariatsoppgaver for Sikkerhetsutvalget.
- Fellestiltak som er godkjent av Sikkerhetsutvalget.

Rettssubjektet Den norske kirke dekker 50% og fellesrådene dekker 50%. Fordelingsnøkkelen mellom fellesrådene vil gå på antall innbyggere i hver kommune slik som KA bruker for Ansvars og ulykkesforsikring for frivillige og besøkende. (Budsjettet til personvernombud og oppgaver i regi av Sikkerhetsutvalget er i 2020 på ca 1,5 millioner kroner. Ved et budsjett på 2 mil vil modellen bety en årlig kostnad fra 1000 kroner for de minste fellesrådene til 12 000 kroner for de under 100 000 innbyggere. For Oslo vil det bety ca 45 000 kroner.)

DEN NORSKE KIRKE

SIKKERHETSUTVALGET

10. Den behandlingsansvarliges ansvar etter denne avtalen

Tilslutning til denne avtalen endrer ikke på det ansvar den enkelte behandlingsansvarlige har i henhold til personvernlovgivningen.

Et felles forvaltningsregime skal styrke den behandlingsansvarliges mulighet til å oppfylle sine forpliktelser og gi økt trygghet for den registrerte i henhold til personvernforordningen, se særlig artiklene 5, 15, 24, 25, 32, 33, og 37.

Se vedlegg som beskriver nærmere:

- Utdrag av Stillingsbeskrivelse for personvernombudet i Den norske kirke.
- Organiseringen av arbeidet med personvern og informasjonssikkerhet.

Vedlegg:

Personvernombud

Personvernombudets oppgaver (dette er et utdrag fra *Stillingsbeskrivelse for personvernombudet i Den norske kirke*)

2.1 Arbeidsoppgaver

Personvernombudets oppgaver, jf. personvernforordningen art. 38 og art. 39:

- Informere og gi råd til de behandlingsansvarlige, og de ansatte som utfører behandlingen, om de forpliktelsene de har i henhold til personvernregelverket.
- Kontrollere overholdelsen av personvernregelverket og den behandlingsansvarliges personvernretningslinjer, herunder fordeling av det daglige ansvaret for personvernarbeidet i Den norske kirke, holdningsskapende tiltak og opplæring av ansatte som behandler personopplysninger, og tilhørende revisjoner.
- På eget initiativ, delta i organisasjonsprosesser og gi råd i aktuelle saker som har betydning for de registrertes rettigheter og friheter.
- På anmodning - på riktig måte og i rett tid - involveres i alle spørsmål som gjelder vern av personopplysninger. Ombudet kan gi råd (vurderinger) av personvernkonsekvenser og kontrollere gjennomføringen av vurderingene, også i henhold til personvernforordningen art. 35.
- Samarbeide med Datatilsynet. Fungere som kontaktpunkt for Datatilsynet ved spørsmål om behandlinger. Dette omfatter også forhåndsdrøftingene etter artikkel 36, som må utføres dersom en vurdering av personvernkonsekvenser tilsier at en behandling vil medføre høy risiko som ikke kan reduseres ved tiltak.
- Ved behov, rådføre seg med Datatilsynet om eventuelle andre spørsmål.
- Være tilgjengelig for de registrerte angående spørsmål om behandlingen av deres personopplysninger og om utøvelsen av rettighetene de har i henhold til personvernregelverket.

Ved utførelsen av oppgavene, skal ombudet gjøre en selvstendig vurdering av risikoene som er forbundet med behandlingsaktivitetene, herunder behandlingens art, omfang, formål og sammenhengene de utføres i.

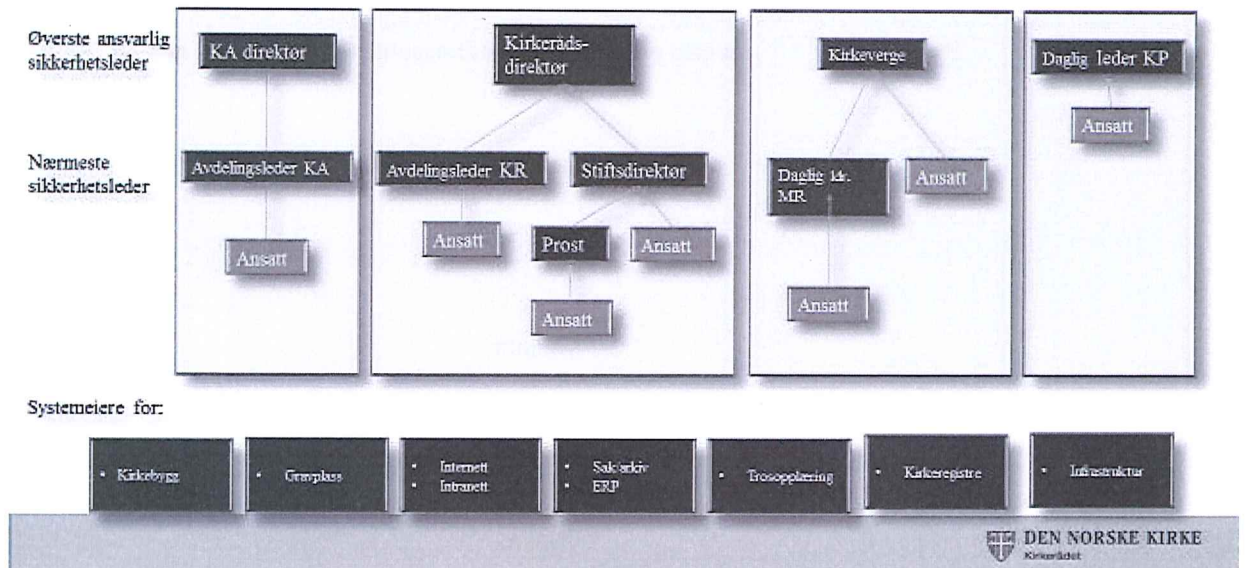
Sikkerhetsorganisasjon: Se figur på neste side.

DEN NORSKE KIRKE SIKKERHETSUTVALGET

Mer himmel på jord

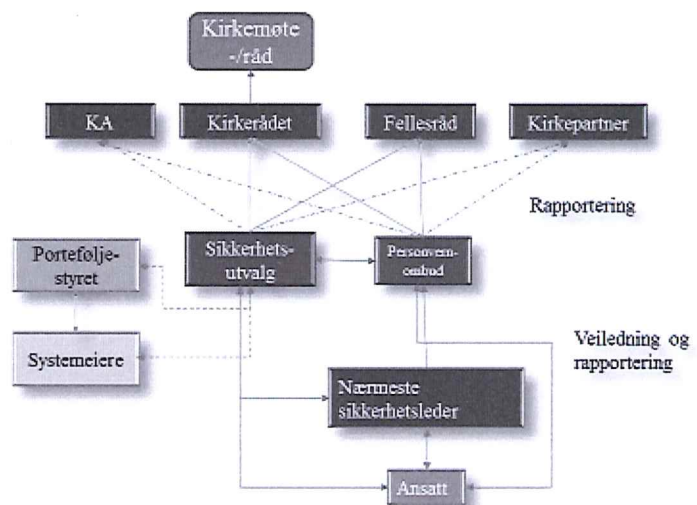
Sikkerhetsledere i Den norske kirke og hos viktige samarbeidspartnere

Mer himmel på jord

Organisering av personvern og informasjonssikkerhet.

- Sikkerhetsutvalget:
- Lager felles krav og policy
  - Tar i mot avvik
  - Rapporterer og foreslår tiltak
  - Samarbeider med personvernombudet og Portefoljestyret/systemeiere.
  - Forvalte det samlede regime for personvern og informasjonssikkerhet basert på avtaler om tilslutning til:
    - Regelverk og rutiner
    - Krav og maler for behandlingsprotokoll
    - Felles krav til applikasjoner som behandler personinformasjon.
    - Felles databehandleravtaler

DEN NORSKE KIRKE

Tilslutningsavtalens Del II

Avtale om felles behandlingsansvar

Mellom

Behandlingsansvarlig 1

Org.nr.

[Navn]

og

Behandlingsansvarlig 2

Org.nr. 818 066 872

Kirkerådet

Datert: xx.xx.20xx

1. Felles behandlingsansvar

Denne avtalen fastsetter ansvarsfordelingen mellom Behandlingsansvarlig 1 og Behandlingsansvarlig 2 i forbindelse med *medlems- og publikumskontakt Den norske kirke har som trossamfunn. Dette gjelder alle aktiviteter og oppfølging i denne forbindelse.*

(Avtalen om felles behandlingsansvar, gjelder ikke for:

- Den norske kirke som gravplassmyndighet. Der er behandlingsansvaret ikke delt, men ensidig plassert hos lokal gravplassmyndighet.

- Behandlingsansvar som arbeidsgiver er også ensidig hos den enkelte arbeidsgiver.)

- 1.1. I følge personvernforordningens artikkel 26 foreligger det et felles behandlingsansvar når to eller flere behandlingsansvarlige definerer formålene med, og midlene for behandling av personopplysninger.

Når det foreligger et felles behandlingsansvar skal partene på en transparent måte fastsette de behandlingsansvarliges respektive ansvar for overholdelse av forpliktelser i personvernforordningen, spesielt utøvelse av den registrertes rettigheter og forpliktelser til å fremlegge opplysninger etter artikkel 13 og 14. Det respektive ansvar avtales mellom de behandlingsansvarlige, med mindre ansvarsfordelingen er fastsatt i EU-rett eller nasjonalt rettsgrunnlag de behandlingsansvarlige er underlagt.

Avtalen skal etter personvernforordningens artikkel 25 nr. 2 gjenspeile de felles behandlingsansvarliges respektive roller og forhold til de registrerte. Vesentlige deler av avtalen skal gjøres tilgjengelig for de registrerte.

Den registrerte kan, uavhengig av avtalens utforming, utøve sine rettigheter etter personvernforordningen overfor den enkelte behandlingsansvarlige.

Denne avtalens ansvarsfordeling hindrer heller ikke tilsynsmyndigheters mulighet til å utøve sin myndighet overfor alle behandlingsansvarlige.

- 1.2. Mellom Behandlingsansvarlig 1 og Behandlingsansvarlig 2 er det enighet om at i forbindelse med behandlingsaktiviteten som springer ut av *dialog og oppfølging av medlemmer og publikum som henvender seg til Den norske kirke (som trossamfunn)*, foreligger det et felles behandlingsansvar. Denne vurderingen er basert på:

Den norske kirke har ansvar for å ha et felles medlemsregister og et felles register over «Opplysninger om personer som blir døpt, konfirmert, vigslet til ekteskap og jordfestet ved prest i Den norske kirke». Jf Kirkelovens § 3, nr 10. § 37, 2. ledd. I forskrift om medlemsregister er det definert at Kirkerådet og kirkelig fellesråd eller menighetsråd med fellesfunksjoner, har et sentralt og lokalt behandlingsansvar i forbindelse med disse aktivitetene. Se Medlemsforskriften § 4 og 5.

For å ivareta den registrerte som henvender seg til trossamfunnet Den norske kirke, på en best mulig måte, er det hensiktsmessig å ha felles behandlingsansvar for all dialog og oppfølging av den registrerte.

- 1.3. Denne avtalen er utformet med det formål at Behandlingsansvarlig 1 og Behandlingsansvarlig 2 skal kunne etterleve de krav til felles behandlingsansvar som ligger i personvernforordningens artikkel 26. I avtalen fastlegges partenes respektive ansvar for overholdelse av forpliktelsene i personvernforordningen, spesielt hva angår utøvelse av de registrertes rettigheter og forpliktelsen til å fremlegge de opplysninger som er omhandlet i artikkel 13 og 14.

2. Overordnet ansvarsfordeling

- 2.1. *Behandlingsansvarlig 1 har sitt overordnede ansvar for:*

At lokal dialog og oppfølging av den registrerte skjer i henhold til Personvernforordningen og de felles retningslinjer og normer Sikkerhetsutvalget i Den norske kirke har vedtatt. Jf mandat til felles Sikkerhetsutvalg og tilknytningsavtalen til dette.

Ansvar for all lokal registrering av personinformasjon og lokal forvaltning av denne.

- 2.2. *Behandlingsansvarlig 2 har sitt overordnede ansvar for:*

Ansvar for forvaltning av medlemsinformasjon og -informasjon knyttet til gjennomførte kirkelige handlinger. Jf Meldedeforskriften § 4, 1. ledd,

Ansvar for utvikling og oppfølging av felles retningslinjer, normer, avviks- og kontrollrutiner etablert gjennom et felles Sikkerhetsutvalg for Den norske kirke.

- 2.3. *Følgende behandlingsaktiviteter og ansvars-/ rolle fordeling er avtalt:*

Behandlingsaktiviteter	Fellesråd og sogn (Behandlingsansvarlig 1) Lokalt operativt behandlingsansvar og personvernkoordinator for lokale aktiviteter:	Rettssubjektet Den norske kirke (Behandlingsansvarlig 2)
	Lokalt operativt behandlingsansvar og personvernkoordinator for lokale aktiviteter: - Registrere og eller kvalitetssikre opplysninger. - 1 linje publikumskontakt. - Vurdering av risiko innen personvern og informasjonssikkerhet for lokal behandling. - Opplæring lokalt. - Avviksrapportering. - Iverksettelse av lokale tiltak.	- Fastsette behandlingsgrunnlag og felles personvernerklæring for de områder behandl. ansv. 2 er systemeier. - Behandlingsansvar som systemeier for fellessystemer. - Forvalter av felles retningslinjer, rutiner og oppfølging. (Herunder personvernbeskrivelse, felles personvernombud, 2. linje publikumshenvendelse.) - Sentrale vurderinger av risiko innen personvern og informasjonssikkerhet samt DPIA (Data Protection Impact Assessment)
Søke dåp, konfirmasjon, vielse, begravelse	X	X
Gjennomføre dåp, konfirmasjon, vielse, begravelse	X	X
Planlegge og gjennomføre gudstjenester	X	X
Planlegge og gjennomføre andre aktiviteter/arrangement	X	X
Følge opp medlemmer i alle aldersfaser	X	X
Innsamling og givertjeneste	X	X

3. Prinsipper og behandlingsgrunnlag

- 3.1. Behandlingsansvarlig 2 har ansvar for at det foreligger et lovlig behandlingsgrunnlag og har ansvar for å dokumentere dette.
- 3.2. Behandlingsansvarlig 1 og Behandlingsansvarlig 2 er hver for seg ansvarlig for å overholde prinsippene for behandling av personopplysninger for de respektive ansvarsområder som fremgår av denne avtalen.

4. De registrertes rettigheter

- 4.1. **Begge parter** er ansvarlig for å ivareta de registrertes rettigheter i overensstemmelse med personvernforordningen:
  - Informasjonsplikt ved innsamling av personopplysninger fra den registrerte
  - Informasjonsplikt ved innsamling av personopplysninger fra andre enn den registrerte
  - Den registrertes innsynsrett, rett til å rette opplysninger og rett til å bli slettet

- Informasjonsplikt i forbindelse med retting eller sletting av personopplysninger eller begrensning av behandling
  - Den registrertes rett til dataportabilitet (gjelder ikke for offentlige myndigheter)
  - Den registrertes rett til å protestere mot en behandling
- 4.2. Dersom en behandlingsansvarlig mottar en anmodning eller henvendelse fra en registrert, vedrørende forhold som er omfattet av den andre behandlingsansvarliges ansvar jf. 4.1 og 4.2, oversendes denne snarest mulig.
- 4.3. Partene er ansvarlige for å bistå hverandre dersom det er relevant og nødvendig for at begge parter kan etterleve forpliktelsene overfor de registrerte.
- 4.4. *Gjennom felles Sikkerhetsutvalg og personvernombud, kan alle registrerte henvende seg sentralt for å få ivaretatt sine rettigheter, ved siden av å kunne henvende seg lokalt.*

5. Informasjonssikkerhet og dokumentasjon for overholdelse av personvernforordningen

- 5.1. **Begge parter** er ansvarlig for å ivareta kravet i personvernforordningens artikkel 32 om informasjonssikkerhet. Dette innebærer at *Begge parter* gjennomfører egnede tekniske og organisatoriske tiltak, basert på behandlingens karakter, omfang, sammenheng og formål, samt risikoer av varierende sannsynlighet og konsekvens for fysiske personers rettigheter og friheter.
- Begge parter skal derfor gjennomføre (og kunne dokumentere) en risikovurdering, og deretter gjennomføre tiltak for å begrense de identifiserte risikoer.
- 5.2. Begge parter sine tiltak skal omfatte implementeringen av passende personvernsretningslinjer.
- 5.3. Behandlingsansvarlig 2 er ansvarlig for å ivareta kravet om personvern som design og personvern som standardinnstilling etter personvernforordningens artikkel 25.
- 5.4. *Gjennom felles Sikkerhetsutvalg har Behandlingsansvarlig 1 og Behandlingsansvarlig 2 utarbeidet felles retningslinjer og normer partene skal følge. Sikkerhetsutvalget har ansvar for en rekke fellestiltak som styrker informasjonssikkerheten. Jf Tilknytningsavtalen som beskriver dette nærmere. Disse fellestiltakene vil styrke og supplere de tiltak den enkelte behandlingsansvarlige må gjennomføre.*

6. Bruk av databehandlere og underdatabehandlere

- 6.1. **Begge parter** er berettiget til å anvende databehandlere og/eller eventuelle underdatabehandlere i tilknytning til den felles behandlingen.

6.2. Ved eventuell anvendelse av databehandlere og/ eller underdatabehandlere er **Begge parter** ansvarlig for å etterleve kravene i personvernforordningens artikkel 28. Begge parter er bl.a. forpliktet til å:

- Kun anvende databehandlere som kan stille tilfredsstillende dokumentasjon og garantier for at de gjennomfører egnede tekniske og organisatoriske tiltak slik at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen og sikrer beskyttelse av de registrertes rettigheter
- Sikre at det foreligger en gyldig databehandleravtale mellom Behandlingsansvarlig 1/Behandlingsansvarlig 2 og databehandleren
- Sikre at det foreligger en gyldig underdatabehandleravtale mellom databehandleren og en eventuell underdatabehandler

6.3. **Begge parter** skal på anmodning informeres om opplysninger som behandles av databehandlere og eventuelt underdatabehandlere hos Behandlingsansvarlig 1/Behandlingsansvarlig 2.

6.4. *Dersom opplysninger behandles av databehandlere og eventuelle underdatabehandlere skal **Begge parter** på anmodning informeres om innholdet i avtalene mellom Behandlingsansvarlig 1/Behandlingsansvarlig 2 og databehandlere/underdatabehandlere.*

7. Protokoll over behandlingsaktiviteter

7.1. Begge parter er, hver for seg, ansvarlig for å ivareta kravet i personvernforordningens artikkel 30 om protokoll over behandlingsaktiviteter.

Sikkerhetsutvalget vil utarbeide en «masterprotokoll» som gjelder alle faste behandlingsaktiviteter. Denne vil danne grunnlag for den protokoll den enkelte behandlingsansvarlige må ha.

8. Avviksmelding til tilsynsmyndigheten

8.1. **Begge parter** er ansvarlig for etterlevelsen av personvernforordningens artikkel 33 om melding av brudd på personopplysningssikkerheten til tilsynsmyndighetene.

8.2. *Alle behandlingsansvarlige skal følge felles regime for avviksrapportering. Det er sentralt informasjonssikkerhetsansvarlig som melder til Datatilsynet på vegne av behandlingsansvarlig og etter samråd med personvernombudet. Sikkerhetsutvalget skal ha kopi av alle avvik og iverksette fellestiltak der dette er påkrevet.*

9. Underretning av den registrerte om brudd på personopplysningssikkerheten

- 9.1. **Begge parter** er ansvarlig for ivaretagelse av personvernforordningens artikkel 34 vedrørende underretning om brudd på personopplysningssikkerheten til de registrerte.
- 9.2. *Det skal framgå på nettsidene til kirken.no hvordan personvernet i Den norske kirke blir utøvet.*

10. Vurdering av personvernkonsekvenser og forhåndsdrøftinger

- 10.1. **Begge parter]** er ansvarlig for ivaretagelse av kravet i personvernforordningens artikkel 35 om vurdering av personvernkonsekvenser. Dette innebærer at **Begge parter**, i henhold til veiledning fra tilsynsmyndighetene, forut for behandlingsaktivitetens start, gjennomfører en personvernkonsekvensvurdering.
- 10.2. **Behandlingsansvarlig 2** er forpliktet til å gjennomføre forhåndsdrøftinger med tilsynsmyndighetene når dette er aktuelt, ihht personvernforordningens artikkel 36.
- 10.3. *Vurdering av personvernkonsekvenser for bruk av endrede eller nye systemer, må gjennomføres av systemeier etter retningslinjer og rapportering til Sikkerhetsutvalget.*

11. Overføring av personopplysninger til tredjeland eller internasjonale organisasjoner

- 11.1. **Partene i samarbeid** kan beslutte at personopplysninger kan overføres til tredjeland eller internasjonale organisasjoner.
- 11.2. **Begge parter** er ansvarlig for ivaretagelse av kravene i personvernforordningens kapittel 5 dersom personopplysninger skal overføres til tredjeland eller internasjonale organisasjoner.

12. Klager

- 12.1. Ved klager fra de registrerte, som omhandler brudd på bestemmelser i personvernforordningen, er partene hver for seg ansvarlige for behandling for de deler hvor partene, etter denne avtalen, er ansvarlig.
- 12.2. Dersom en av partene mottar en klage som etter denne avtalen bør behandles av den andre parten, oversendes klagen til den andre parten snarest mulig.
- 12.3. Den registrerte skal, i forbindelse med partens oversendelse av en klage eller en del av en klage til den andre part, opplyses om det vesentligste innhold av denne avtalen.

13. Orientering av den andre part

- 13.1. Parterne orienterer hverandre om vesentlige forhold som har betydning for den felles behandlingen og denne avtalen.

14. Regulering av andre forhold

14.1. [Beskriv en eventuell regulering av andre forhold].

14.2. [Beskriv en eventuell regulering av andre forhold].

15. Varighet og opphør

15.1. Denne avtalen trer i kraft ved begge parters signatur.

15.2. Avtalen er gjeldende så lenge de omtalte opplysningene behandles, eller inntil avtalen avløses av en ny avtale som fastsetter ansvarsfordelingen i forbindelse med behandlingen.

15.3. Underskrift

På vegne av [Behandlingsansvarlig 1]

Navn: _____

Stilling: _____

Dato: _____

På vegne av [Behandlingsansvarlig 2]

Navn: _____

Stilling: _____

Dato: _____

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 29.04.2020

Vår ref: 19/01378-6

Deres ref: 20/01005-1

Svar på "Forslag til tilslutningsavtale - felles ordning for personvern og informasjonssikkerhet i Den norske kirke sendt fra en enhet i Den norske kirke"

Vi er positive til forslag til tilslutningsavtalen, slik vi fikk den tilsendt på epost 27.02.20.

Vi har noen spørsmål:

- Del II, s.5; i pkt. 4.2 vises det til pkt 4.1 og 4.2. Skal dette være 3.1 og 3.2, eller er det en skrivefeil?
- Del II, s.6; i pkt 6.2, siste kulepunkt står det: «Sikre at det foreligger en gyldig underdatabehandleravtale mellom databehandleren og en eventuell underdatabehandler». Dette er bra. Kan vi be om å få tilgang til alle databehandleravtalene som Kirkepartner har med underleverandører? Er de tilgjengelige allerede, eller kan de legges tilgjengelig på Kirkepartners nettside?

Med vennlig hilsen

Asbjørn Vilkenen
Kirkeverge

Mona Gangsøy Eide

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Saksnr: 2018/59-26

Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	26/20	08.09.2020

Oppfølging - Forvaltningsrevisjon innen personalavdelingen og relasjonen mellom Kirkevergen og menighetene

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget sier seg fornøyd med det arbeidet som er gjort i forbindelse med oppfølging av forvaltningsrevisjon av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», ønsker lykke til i det videre forbedringsarbeidet og sier seg ferdig med saken.

Sammendrag

Denne saken er kontrollutvalget sin andre oppfølging av vedtak gjort i fellesrådet i Bergen Kirkelige Fellesråd 30.10.2019 av forvaltningsrevisjonsrapport av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene».

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Vedlegg

- 1 Gjennomføring Handlingsplan for oppfølging av rapport etter forvaltningsrevisjon Ansvars...
- 2 Delegasjonsreglement BKF 29.04.2020
- 3 360.309330Revidert stillingsbeskrivelse adm.leder
- 4 Stillingsbeskrivelse områdeleder pr 25.09.19
- 5 Møteplan for høsten 2020

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Fellesrådet i Bergen Kirkelige Fellesråd gjorde slikt vedtak i sak 44/19 i møte 30.10.2019:

«På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», ber fellesrådet i BKF kirkevergen sørge for å:

1. Etablere et overordnet delegeringsreglement i BKF, der fullmakter og rolle- og ansvarsdelinger tydelig fremgår.
2. Sikre etterlevelse av den avtalte rolle- og ansvarsdelingen i BKF, herunder å gi menighetene og administrasjonslederne tilstrekkelig oppfølging.
3. Ytterligere klargjøre og operasjonalisere hva som er administrasjonsleders oppgaver og ansvarsområder, herunder:
  - a. Tydeliggjøre hva som ligger i administrasjonsleders daglig leder-funksjon.
  - b. Tydeliggjøre hva det vil si å være «BKF's representant i soknet».
  - c. Utarbeide rutiner som mer utfyllende dekker hva administrasjonslederene skal rapportere på, når det skal rapporteres, og på hvilken måte det skal rapporteres.
  - d. Sikre at administrasjonslederene får tilstrekkelig informasjon om maler og retningslinjer for deres arbeid, og hvor de finner disse.
4. Utarbeide opplæringsplaner for administrasjonslederene.
5. Sikre at det blir utarbeidet stillingsbeskrivelser for områdelederstillingen.
6. Vurdere tiltak for å ytterligere klargjøre rolle- og ansvarsdeling mellom administrasjonslederene og menighetene.
7. Vurdere tiltak for å sikre at det blir utarbeidet virksomhetsplaner i alle menighetene.
8. Sikre at menighetsrådenes påvirkning i ansettelsesprosesser forankres tydeligere og praktiseres som forutsatt.
9. Sikre at pågående prosesser knyttet til rolle- og ansvarsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene ferdigstilles.
10. Å lage en prioritert handlingsplan til kontrollutvalget innen 01.12.2019 som viser hvilke tiltak som skal settes i verk for å følge opp anbefalingene i rapporten, når tiltakene skal settes i verk og hvem som skal ha ansvaret for iverksettingen.»

Handlingsplan i tråd med punkt 10 i vedtaket over ble behandlet i kontrollutvalget 04.02.2020 der det ble gjort slikt vedtak:

1. Kontrollutvalet ser positivt på det arbeidet som er startet opp i forbindelse med forvaltningsrevisjon av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene».
2. På bakgrunn av handlingsplanen ber kontrollutvalet om ny status på arbeidet i form av skriftlig tilbakemelding innen 30.06.2020.
3. Tilbakemeldingen skal også inneholde skriftlig dokumentasjon på de tiltak som er ferdig gjennomført.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalget har vedtakskompetansen i denne saken, jf. regler for kontrollutvalget i BKF § 5.

Vurderinger og virkninger

Kontrollutvalget har ett spesielt ansvar for å følge opp at fellesrådet sine vedtak i forbindelse med rapporter om forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Det blir vist til Regler for kontrollutvalget i BKF § 5 der det står dette:

«Kontrollutvalget skal påse at Fellesrådets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.»

Rapportering til fellesrådet i tråd med dette skjer normalt i forbindelse med at kontrollutvalget årlig legger frem sin årsmelding for Fellesrådet til godkjenning.

Sekretariatet har mottatt vedlagte notat m/vedlegg datert 24.06.2020 fra kirkevergen. Dette inneholder status for oppfølging av denne forvaltningsrevisjonen. Sekretariatet registrerer at det meste av forbedringsarbeidet nå er ferdig gjennomført etter forvaltningsrevisjon av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene».

På bakgrunn av det som går frem over bør kontrollutvalget si seg fornøyd med det arbeidet som er gjort, ønsker lykke til i det videre forbedringsarbeidet og si seg ferdig med saken.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget sier seg fornøyd med det arbeidet som er gjort i forbindelse med oppfølging av forvaltningsrevisjon av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», ønsker lykke til i det videre forbedringsarbeidet og sier seg ferdig med saken.

Gjennomføring av Handlingsplan for oppfølging av rapport etter forvaltningsrevisjon *Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene*

Gjennomføring dokumenteres i rød skrift i teksten til den opprinnelige handlingsplanen til Kontrollutvalget datert 30. november 2019.

Jeg viser til fellesrådets sak 44/19 *Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene* hvor kirkevergen bes om å lage en handlingsplan til kontrollutvalget, jfr. utdrag fra vedtaket i saken:

Å lage en prioritert handlingsplan til kontrollutvalget innen 01.12.2019 som viser hvilke tiltak som skal settes i verk for å følge opp anbefalingene i rapporten, når tiltakene skal settes i verk og hvem som skal ha ansvaret for iverksettingen.

Revisjonsrapporten *Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene* peker på ni forbedringspunkter.

1. Delegeringsreglement. Kirkevergen vil legge frem forslag til overordnet delegasjonsreglement til fellesrådets møte 29. april 2020. Saksansvarlig vil være gravplassjef Inghild Hareide Hansen.
Er gjennomført, jfr sak 21/20 i fellesrådet med flg. vedtak: Bergen kirkelige fellesråd vedtar det fremlagte Delegasjonsreglement for Bergen kirkelige fellesråd og ber kirkevergen utarbeide fullmaktsmatrise basert på gjeldende regelverk i BKF. Fullmaktsmatriksen legges fram til behandling i fellesrådsmøte senest desember 2020.
2. Rolle- og ansvarsfordeling i BKF og oppfølging av administrasjonsledere og menighetene – her bekrefter revisjonen at det organisatoriske grepet som er iverksatt med områdeledere er et godt tiltak for oppfølging av administrasjonslederne og menighetene. Denne strukturen er ennå relativt ny og vi har et pågående arbeid med å avklare ansvar og rolle. Kirkevergen mener at riktig organisatorisk tiltak med dette er iverksatt.
3. Klargjøre og operasjonalisere hva som er administrasjonsleders oppgaver og ansvarsområder – dette henger nøye sammen med implementeringen av konseptet *Samordnet ledelse*. I tillegg, vi har startet et arbeid med revisjon av stillingsbeskrivelsen til administrasjonsleder. Revidert stillingsbeskrivelse for administrasjonsleder vil være på plass innen 1. april 2020. Ansvarlig for prosess og revisjon er HR-sjef Knut Arne Aasen.
Er gjennomført, jfr sak 8/20 i Administrasjonsutvalget med flg. vedtak: BKF Administrasjonsutvalg godkjenner det fremlagte forslag til stillingsbeskrivelse for administrasjonsleder.
4. Kompetanse- og opplæringsplan for administrasjonslederne. Kompetansen er ulikt fordelt og individuell opplæringsplan kan være et godt verktøy for å øke kvalitet og profesjonalitet. Dette følges opp av områdelederne.
5. Stillingsbeskrivelser for områdeledere er utarbeidet.
6. Klargjøring av rolle- og ansvarsfordeling mellom administrasjonslederne og menigheten – dette er svært viktig for å sikre et godt arbeidsmiljø og en effektiv ressursbruk. Vi har hatt mye oppmerksomhet på dette feltet og er i ferd med å implementere *Samordnet ledelse* i menighetene hvor administrasjonsleder sammen med menighetsrådsleder og sokneprest er sentrale aktører. Vi mener at konseptet *Samordnet ledelse* er et godt svar på denne utfordringen. Dette arbeidet er godt kjent for fellesrådet og er også omtalt i forvaltningsrevisjonen. Vi vil evaluere ordningen i løpet av mai 2020 og vil gi fellesrådet en orientering i deres møte 17. juni 2020. Saksansvarlig vil være sjef for Menighetsavdelingen.

Evalueringen ble lagt frem for fellesrådet jfr sak 30/20 med flg. vedtak: *Bergen kirkelige fellesråd anbefaler at prosjektet «Forpliktende samordnet ledelse» implementeres i alle menigheter innen juni 2021.*

7. Menighetenes virksomhetsplaner – det er menighetsrådets ansvar å utarbeide menighetens virksomhetsplan. Dette kan vi gjøre menighetsrådene oppmerksomme på, men vi kan ikke instruere dem. Samtidig erkjenner vi at menighetens virksomhetsplan er svært viktig for at administrasjonsleder kan lykkes i sitt arbeid. Både prioriteringer og ledelse av staben trenger en forankring i en virksomhetsplan.
8. Menighetsrådets påvirkning i ansettelsesprosesser – dette mener vi er tilstrekkelig ivaretatt i dagens regelverk, men vi er i ferd med å gjennomgå vår egen praksis for å sikre at menighetsrådene opplever seg å være sett og hørt. HR-sjef Knut Arne Aasen vil i løpet av uke 49 sende et brev til menighetsrådene med tydeliggjøring av rutiner og forventning til deltakelse i rekrutteringsprosessen. *Er gjennomført, jfr. Brev til menighetene angående rekrutteringsprosesser datert 29.11.2019.*
9. Sikre ferdigstillelse av pågående prosesser knyttet til rolle og ansvarsfordeling – kirkevergen vil rapportere til fellesrådet på konseptet *Samordnet ledelse* i møte 17. juni 2020. Saksansvarlig er sjef for Menighetsavdelingen. *Jfr sak 30/20 i fellesrådet.*

Bergen 30. november 2019

Asbjørn Vilken
Kirkeverge

Kirkevergen mener at Handlingsplan for oppfølging av rapport etter forvaltningsrevisjon Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene er gjennomført.

Bergen 24. juni 2020
Asbjørn Vilken
Kirkeverge

DELEGASJONSREGLEMENT for Bergen kirkelige fellesråd

Vedtatt i Bergen kirkelige fellesråd 29/04/2020 sak:21/20

Innholdsfortegnelse

1. Formål
2. Hjemmel og virkeområde
3. Delegert myndighet

1. Formål

Formålet med delegasjonsreglementet er:

- å gi oversikt over delegasjon av myndighet i Bergen kirkelig fellesråd
- å fremme hensiktsmessig fordeling av arbeid, ansvar og myndighet mellom fellesrådet og underutvalg og mellom folkevalgte organer og daglig leder

2. Hjemmel og virkeområde

Kirkelig fellesråd sine oppgaver og ansvar er beskrevet i Kirkelovens §14 og gravferdslovens §3;

KL §14. Kirkelig fellesråds oppgaver og ansvar

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for:

- a) bygging, drift og vedlikehold av kirker,
- b) anlegg, drift og forvaltning av gravplasser,
- c) opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett,
- d) anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor,
- e) administrativ hjelp for prostene når staten yter tilskudd til det,
- f) – – –
- g) anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.

GL § 3. Kirkelig fellesråds og kommunens ansvar.

Kirkelig fellesråd har ansvaret for at gravplasser og bygninger på gravplasser forvaltes med orden og verdighet og i samsvar med gjeldende bestemmelser.

Utgifter til anlegg, drift og forvaltning av gravplasser utredes av kommunen etter budsjettforslag fra fellesrådet.

3. Delegert myndighet

3.1 Utvalg

I Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet, fastsatt av Kirkerådet i 1996, §§ 8 og 10 fremgår følgende:

§ 8 Utvalg

1. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan oppnevne utvalg til forberedende behandling av saker som hører inn under rådet, til å utføre særskilte verv, til å lede grener av rådets virksomhet og til å utføre særskilt angitte oppgaver innen rådets ansvarsområde. Til slike råd kan det velge også andre enn fellesrådets medlemmer. Begge kjønn skal om mulig være representert.

2. Slike utvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker som er lagt inn under utvalgets mandat hvor ikke annet er bestemt eller følger av lov.

§ 10 Nærmere regler

1. Nærmere saksbehandlingsregler for menighetsrådets/kirkelig fellesråds virksomhet fastsettes av rådet selv innenfor de regler som Kirkemøtet har fastsatt.

2. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd fastsetter i særskilt delegasjonsreglement hvilken myndighet som er tildelt rådets leder, daglig leder, arbeidsutvalget og partssammensatt utvalg.

Delegasjon av myndighet til Bergen kirkelige fellesråds utvalg og administrasjon fremgår av følgende vedtatte reglementer og mandater:

- Reglement for BKF valgkomite av 30. oktober 2019
- Reglement for BKF Arbeidsutvalg av 26. april 2017
- Reglement for BKF Administrasjonsutvalg (Partssammensatt etter kirkelovens §35) av 26. april 2017
- Arbeidsmiljøutvalget – følger lovverket ikke eget reglement
- Reglement for BKF Lederlønnsutvalg 5. mai 2010
- Regler for Kontrollutvalgets arbeid
- Økonomireglement BKF av 15. februar 2018
- HMS-håndbok (digital) av 20. desember 2017 (FRsak 67/17)
- Personelhåndbok med arbeidsreglementet og tilsettingsreglement (digital) av 20. desember 2017 (FRsak 67/17)
- Mandat for Gravplassutvalget av 12. desember 2018
- Mandat for Kirkebyggutvalget av 15. februar 2017
- Mandat for Kulturutvalget av 20. februar 2020

Bergen kirkelige fellesråds egne vedtak:

- Vedtekter for Gravplassene i Bergen i kraft fra 26. juni 2019
- Delegasjonsfullmakt Gravplass av 27. januar 1999

3.2 Rådets leder

Leder av fellesrådets myndighet fremgår av ovenstående regler, samt av gjeldende lover og regler.

3.3 Daglig leder

Fellessrådets daglige leder, Kirkevergens myndighet jf.

Kirkeloven § 13, 2 ledd. *Formene for kirkelige fellesråds virksomhet.*

Kirkelig fellesråd skal ha en daglig leder av virksomheten.

Bergen kirkelig fellesråd gir Kirkevergen myndighet til å utøve daglig forvaltning og ledelse av rådets virksomhet. Myndigheten skal utøves i samsvar med lover, regler og retningslinjer som er gitt av fellesrådet. Kirkevergen kan delegere avgjørelsesmyndighet videre så langt annet ikke fremgår av lov, i medhold av lov eller vedtak i kirkelig fellesråd.

3.3.1 Daglig leders videre delegasjon

Daglig leders videre delegasjon av avgjørelsesmyndighet skal fremgå av Fullmaktsmaktmatrise for Bergen kirkelige fellesråd.

Fullmaktsmatrisen skal ha løpende vedlikehold, med en årlig gjennomgang pr 15. januar.

Delegasjonsreglement vedtatt i Bergen kirkelige fellesråd 29/04/2020 sak:20/21

Stillingsbeskrivelse administrasjonsleder

Stillingens formål og plassering

- Administrasjonsleder skal ha et menighetsbyggende perspektiv i sin tjeneste og har et overordnet administrativt ansvar for soknets virksomhet.
- Administrasjonsleder skal i samarbeid med sokneprest og menighetsrådsleder utøve enhetlig og samordnet ledelse for å realisere menighetsrådets virksomhetsplan.
- Administrasjonsleder skal arbeide aktivt for et godt arbeidsmiljø i stab og menighetsråd og sørge for god infrastruktur og kommunikasjon i soknet.
- Sammen med sokneprest skal administrasjonsleder sørge for at det er en hensiktsmessig arbeids- og oppgavefordeling i staben. Administrasjonsleder skal lede, koordinere og fordele oppgaver og ansattressurser i fellesrådslinjen, mens sokneprest leder prestatjenesten.
- Administrasjonsleder tilsettes av Bergen kirkelige fellesråd og er nærmeste overordnede for fellesrådsansatte i soknet. Administrasjonsleder er bindeleddet mellom kirkevergens administrasjon og soknet
- Områdeleder er nærmeste overordnede for administrasjonsleder.
- Ordinær arbeidstid er 37,5 t/u

Krav til kunnskaper og ferdigheter

- Utdanning på høyskole- eller universitetsnivå i fagene ledelse, økonomi eller administrasjon. Eventuelt annen relevant utdanning, eller praksis
- Arbeidserfaring med ledelse
- God vurderingsevne og evne til å utføre arbeidet på en selvstendig, effektiv og kvalitativ god måte
- Kjennskap til lover og forskrifter som gjelder på personalområdet og avtaleverket for KA-området
- Kjennskap til offentlig saksbehandling
- God økonomiforståelse
- Gode samarbeidsevner

Ansvarsområder

Kontorledelse

Administrasjonsleder skal lede og koordinere daglig arbeid knyttet til menighetskontoret. Administrasjonsleder har hovedansvar for stabsmøtet og andre samlinger for staben i samarbeid med sokneprest. Administrasjonsleder har overordnet ansvar for menighetens kommunikasjonsarbeid.

Saksbehandling og økonomiforvaltning

Administrasjonsleder er sekretær for menighetsrådet og skal påse at de saker som legges fram er forsvarlig utredet og sørge for at sakene blir fulgt opp mellom møtene. Administrasjonsleder møter fast i arbeidsutvalget. Administrasjonsleder har ansvar for arkivering på vegne av menighetsrådet i henhold til lover og forskrifter.

Revisjon av stillingsbeskrivelse for administrasjonsleder. Forslag ved arbeidsgruppe 18. mai
Drøftet i ledermøte 19. mai.

Administrasjonsleder har ansvar for økonomiarbeidet i menigheten, for at driften skjer i samsvar med tilgjengelige økonomiske ressurser, menighetsrådets prioriteringer og økonomireglement. Det vil si økonomistyring og økonomisk planlegging inkludert budsjettarbeid, rapportering, offerbehandling, bilagshåndtering, administrasjon av givertjeneste, innkjøp og eventuelt utleie.

Personalledelse

Administrasjonsleder har personalansvar for fellesrådsansatte i henhold til delegasjon fra kirkevergen, og kan påta seg personalansvar for menighetsstilsatte etter avtale. Ved tilsetninger i menigheten deltar administrasjonsleder på intervju.

Administrasjonsleder har et helhetsansvar for at ansatte planlegger og utfører sitt arbeid i samsvar med menighetsrådets virksomhetsplan og i samsvar med gjeldende regelverk.

Administrasjonsleder har ansvar for oppfølging av den enkelte ansatte herunder medarbeidersamtaler.

Administrasjonsleder skal aktivt bidra til et godt arbeidsmiljø i samarbeid med den ansvarlige for prestetjenesten. Som representant for hovedarbeidsgiver har administrasjonsleder ansvar for å koordinere og samordne arbeidet med HMS og arbeidsmiljø i staben.

Særskilte bestemmelser

- Administrasjonsleder er underlagt vanlige taushetsbestemmelser.
- Stillingsbeskrivelsen bør revideres årlig.

Stillingsbeskrivelse områdeleder menighetsavdelingen i BKF

---

1. Stillingens formål

Sikre profesjonell ledelse av BKF's ansatte i menighetene og sikre godt samarbeid og god dialog med menighetsrådene, prostene og Bjørgvin bispedømme

2. Plassering i organisasjonen

Områdeleder har sjef menighetsavdeling som nærmeste leder

3. Kvalifikasjonskrav

- Høyere utdanning på bachelor- eller masternivå, eventuelt annen relevant utdanning
- Relevant arbeidserfaring – minimum 5 år
- Ledererfaring og lederkompetanse
- God kjennskap til Den norske kirke
- Kjennskap til offentlig saksbehandling
- God økonomiforståelse
- Evne til å ta beslutninger forankret i god faglig kompetanse
- Gode strategiske og analytiske evner
- Ryddig og strukturert arbeidsform
- Gode samarbeidsevner
- God skriftlig og muntlig fremstillingsevne
- Flexibilitet og et helhetlig blikk på en kirke i endring

4. Hovedoppgaver – ansvar

- Leder for administrasjonslederne
- Veilede og bistå administrasjonslederne i deres lokale lederskap, herunder bl.a. stabsutvikling, sykefraværsoppfølging og konflikthåndtering
- Vurdere rekrutteringsbehov ved ledighet i BKF's stillinger i menighetene
- Avklare med administrasjonsleder og menighetsråd og gjøre forarbeid før utlysning av ledig stilling
- Bestille rekruttering fra HR-avdelingen
- Bidra i tilsettingsprosesser etter avtale med HR-avdelingen.
- Behandle søknader vedrørende lengre permisjoner og søknader som krever økonomisk støtte fra BKF
- Legge til rette for samarbeid mellom menighetene i prostiene
- Samarbeid med prostene og bispedømmekontoret i saker som til enhver tid er aktuelle å samarbeide om
- Delta i forberedelser og gjennomføring av bispevisitaser
- Behandle fakturaer i gjeldende økonomisystem
- Leverer grunnlagstall til budsjett og bidra med innspill til prioriteringer
- Delta i interne og eksterne fora etter avtale
- Holde seg kirkefaglig oppdatert

5. Særskilte bestemmelser

- Områdeleder er underlagt vanlige taushetsbestemmelser. Se for øvrig arbeidsavtalen

6. Kriterier for vurdering av jobbresultat

- Lederatferd i henhold til BKF's verdier og lederprinsipper
- Årlige medarbeidersamtaler og regelmessig oppfølging av administrasjonslederne
- Budsjettkontroll
- Bidra til rapportering til fellesråd og kommune
- Måloppnåelse i henhold til Verdi- og måldokumentet
- Godt omdømme i menighetene, og aksept for prioriteringer som gjøres
- God kommunikasjon med prostene
- Være godt forberedt og aktivt deltakende i ulike møter og prosesser
- Overholdelse av tidsfrister

Møte og kursplan høsten 2020

Dato	Tidspunkt	Kurs
26.august	09.00-11.00	Nettkurs - Kommunikasjonsavdelingen
26.august	14.30-16.30	Innspillsmøter digitalt ny kirkeordning stab
27. august	09.00-14.30	Administrasjonsleder
3. september	Uavklart	Webinar Solidus
10. september	14.30- 16.30	Innspillsmøter digital kirkeordning stab
14.september	17.00	Innspillsmøter digitalt menighetsråd
21.september	13.00-15.00 09.00-11.30	Samling for adm.leder Bergensdalen prosti og samling for adm.ledere Åsane prosti
23.september	18.00-20.00	Samling ledere Bergen domprosti
24.september	13.00-15.00	Skrivekurs for de som skriver nettartikler tilmenighetsblad - Kommunikasjonsavdelingen
28.september	13.00-15.00 09.00-11.30	Samling adm.ledere i Domprostiet Samling for adm.ledere i Fana prost
12.oktober- 14.oktober	10.00-15.15	Grunnkurs kirkeverger og daglig ledere i menighet
21.oktober	13.00-15.00	Medietreningskurs - Kommunikasjonsavdelingen
19.november	09.00-15.00	Administrasjonsledersamling
Vår 2021		
15.mars-17.mars		Grunnkurs kirkeverger og daglig ledere i menighet

---

Saksnr: 2018/53-19

Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	27/20	08.09.2020

Kurs i regi av Deloitte høsten 2020

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ber om at Deloitte gjennomfører kurs innen ..... i forbindelse med møte i kontrollutvalget .....
2. Sekretariatet blir bedt om å ta seg av alt det praktiske med organisering, kunngjøring og avvikling av kurset, gjerne i samarbeid med administrasjonen i BKF.

Sammendrag

Denne saken legges frem for kontrollutvalget på bakgrunn av at Bergen kirkelige fellesråd har avtale med Deloitte AS om å levere 1 kursdag pr. år inkludert i fastprisen.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Vedlegg
1 Kurstilbud

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Bergen kirkelige fellesråd har avtale med Deloitte AS som revisor med virkning fra 01.07.2018. I kontrakten som er inngått går dette frem av vedlegg B kravspesifikasjon punkt 3.3 opplæring:

«REVISOR skal legge frem for kontrollutvalget forslag om, og holde kurs for utvalget sine medlemmer, politisk nivå og/eller for medarbeidere i administrasjonen. Tema skal avtales med kontrollutvalget i det enkelte tilfelle. Omfang skal regnes til 1 kursdag pr. år. Slike kurs skal som en hovedregel holdes hos KUNDEN.»

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalget har vedtakskompetansen i denne saken.

Vurderinger og virkninger

Deloitte har hittil gjennomført følgende kurs for kontrollutvalget og administrasjonen:

- Kurs i GDPR – ny personvernlov 04.12.2018
- Kurs i antikorrupsjon 28.05.2019
- Kurs i skatteplikt for administrasjonen november 2019
- Administrasjonen fikk kurskvoten for første halvår 2020

Det blir nå lagt frem sak om hvilket kurs kontrollutvalget skal velge i høsthalvåret 2020. Deloitte sitt forslag til kurs som kan være aktuelle å holde for kontrollutvalget og/eller administrasjonen i BKF ligger ved saken.

I møtet bør kontrollutvalget drøfte seg frem til hvilket kurs en ønsker å få gjennomført høsten 2020. Det vil være naturlig slik sekretariatet ser det å vurdere kurs som kan være spesielt relevante for nye medlemmer i kontrollutvalget. I år når budsjettsituasjonen er så anstrengt er dette spesielt aktuelt. Det normale til nå har vært at slike kurs har hatt en varighet på 2 timer og de har blitt holdt i forbindelse med et kontrollutvalgsmøte.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget diskuterer hvilket kurs de vil at Deloitte skal gjennomføre høsten 2020. Videre bør utvalget be sekretariatet ta seg av det praktiske med organisering og avvikling av kurset, gjerne i samarbeid med administrasjonen i BKF.

**Hvilke kurs kan Deloitte tilby
til kontrollutvalget?**

	Tema	Stikkord	
1	Innføring i regnskap	<ul style="list-style-type: none"> - Grunnleggende innføring 	
2	Offentlige innkjøp	<ul style="list-style-type: none"> - Hva er hovedprinsippene i regelverket? 	
3	Merverdiavgift og merverdiavgiftskompensasjon	<ul style="list-style-type: none"> - Innføring i kompensasjonsordningen - Praktiske eksempler 	
4	Habilitet	<ul style="list-style-type: none"> - Kurset gir en innføring i regelverk knyttet til habilitet, hvordan habilitetsvurderinger kan gjøres og hvordan det kan etableres gode rutiner for å sikre at ansatte og folkevalgte ikke behandler saker hvor de er inhabile 	
5	GDPR og informasjonssikkerhet	<ul style="list-style-type: none"> - Grunnleggende prinsipper og krav 	
6	Arkivering, journalføring og offentlighet	<ul style="list-style-type: none"> - Innføring i ulike lovkrav (arkiv- og journalplikt, innsynsrett) - Typiske utfordringer 	
7	Utvalgte tema knyttet til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	<ul style="list-style-type: none"> - Hva er forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll? - Hvordan gjøre en god bestilling? - Hvordan følge opp en gjennomført revisjon? 	
8	Roller, rolleforståelse og ansvar i kontrollarbeidet	<ul style="list-style-type: none"> - Hva er kontrollutvalgets rolle og ansvar i kontrollarbeidet? - Hva er fellesrådets rolle og ansvar i kontrollarbeidet? - Hva er administrasjonens rolle og ansvar i kontrollarbeidet? 	
9	Roller og rolleforståelse i eierskapsforvaltning	<ul style="list-style-type: none"> - Innføring i ulike selskapsformer - Roller og rolleforståelse - Hvilke roller har eierrepresentanter, valgte styremedlemmer, osv. 	

	Tema	Stikkord	
10	Avstemming av regnskapet	<ul style="list-style-type: none"> - Hva bør en avstemming inneholde? - Hvor ofte bør avstemminger utarbeides? - Hvilke avstemminger skal utarbeides? - Hvilke regelverk gjelder på området? 	
11	Økonomisk internkontroll	<ul style="list-style-type: none"> - Fullmakter - Kontroller 	
12	Organisatorisk internkontroll	<ul style="list-style-type: none"> - Hva er internkontroll? - Hvordan oppnå tilfredsstillende internkontroll? 	
13	Innberetning av lønn	<ul style="list-style-type: none"> - Hvilke ytelser er avgiftspliktige og hvilke er oppgavepliktige? 	
14	Investeringsregnskap	<ul style="list-style-type: none"> - Krav til investeringsregnskap - Skille mellom driftsregnskap og investeringsregnskap - Hva skal bokføres i driftsregnskapet? - Hvilke kriterium skal være oppfylt for bokføring i investeringsregnskapet? 	
15	Andre regnskapsmessige problemstillinger	<ul style="list-style-type: none"> - Tilpasses etterspørsel og behov 	

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 286,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte Network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

Saksnr: 2020/26-3

Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	28/20	08.09.2020

Eventuelt

Forslag til vedtak

Saken blir lagt frem uten forslag til vedtak.

Sammendrag

Det blir lagt opp til å ha eventuelt på saklisten for å ivareta det enkelte medlem i utvalget sin mulighet til å selv å ta opp saker eller gjøre vedtak i saker som ikke er på sakslisten.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Vedtak i kontrollutvalget 05.02.2020 i PS 11/20 der utvalget vedtok å ha eventuelt som sak i hvert møte.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalget har vedtakskompetanse i denne saken, jf. regler for kontrollutvalget § 2 og 3.

Vurderinger og virkninger

Dersom det blir tatt opp saker som krever nærmere undersøkelser, eller innhenting av flere opplysninger, før en kan konkludere med at det er en sak for kontrollutvalget, bør utvalget be sekretariatet forberede sak om dette til neste møte.

Konklusjon

Formålet er å gi en åpning for å få nærmere undersøkelser av saker som kontrollutvalget ønsker er å få utredet til neste møte, eventuelt til et senere møte i utvalget. Dessuten eventuelt å få orientering fra kirkevergen eller andre i et senere møte.

Saksnr: 2019/51-14
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	29/20	08.09.2020

Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 - Prosessmøte 2

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar på bakgrunn av prosessmøte 2, forslag til prioritering av plan for forvaltningsrevisjon så langt, til orientering.
2. Endelig forslag til plan for forvaltningsrevisjon skal behandles i neste møte i kontrollutvalget og sakstilfanget blir å sende sekretariatet senest innen .....2020.

Sammendrag

Formålet med denne saken er å redegjøre for neste trinn i kontrollutvalget sitt arbeid med risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) som skal ligge til grunn for plan for forvaltningsrevisjon for denne perioden. I prosessmøtet skal kontrollutvalget gjennomføre prioritering til plan for forvaltningsrevisjon. Dette med utgangspunkt i vedlagt analysedokument.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Vedlegg

- 1 BKF - risiko- og vesentlighetsvurdering

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalet gjorde slikt vedtak i sak PS 8/20 i møte 04.02.2020:

1. *Kontrollutvalget ber Deloitte AS gjennomføre risiko- og vesentlighetsvurderinger (ROV) i Bergen kirkelige fellesråd, samt utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024.*
2. *Forslag til prosjektplan av januar 2020, inkludert foreslått tidsramme, ligger til grunn.*
3. *Det er en målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomføres i neste møte i kontrollutvalget og at prosessmøte 2 skal gjennomføres i neste møte etter det.*
4. *Det er videre en målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon for 2020 – 2024 skal legges frem for fellesrådet til godkjenning i september 2020*

Prosessmøte 1 ble gjennomført i sak PS 24/20 i forbindelse med møte i kontrollutvalget 26.05.2020 der det ble gjort slikt vedtak:

«Kontrollutvalget tar, på bakgrunn av prosessmøte 1, risiko- og vesentlighetsvurderingen (ROV) for forvaltningsrevisjon så langt til orientering.»

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalget har vedtakskompetanse for å dra i gang og gjennomføre planprosessen, bl.a. gjennom vedtak i denne saken.

Når utkast til plan for forvaltningsrevisjon 2020 - 2024 foreligger, etter gjennomført prosess, skal kontrollutvalget innstille til fellesrådet, som vedtar plan for forvaltningsrevisjon, jf. Regler for kontrollutvalget § 5.

Vurderinger og virkninger

I dette møtet har Deloitte lagt opp til å gjennomføre «Prosessmøte 2» som i den godkjente prosjektplanen blir omtalt slik:

«Formålet med det andre prosessmøtet er at kontrollutvalget skal gjennomføre sin endelige prioritering til plan for forvaltningsrevisjon. Som et grunnlag for diskusjonen i møtet vil analysedokumentene bli ferdiggjort og lagt fram for kontrollutvalget i god tid før møtet. I dokumentene vil alle data som er samlet inn bli presentert i en risikovurdering, inkludert de data som ble samlet inn fra kontrollutvalget i prosessmøte 1. På bakgrunn av risikoanalysen vil det gå fram hvilke områder det er knyttet størst risiko til.

Det er kontrollutvalget som i prosessmøtet skal prioritere og vurdere de ulike risikoområdene og avgjøre hvilke områder som skal bli gjenstand for forvaltningsrevisjon.»

På bakgrunn av det som går frem over ligger analysedokument fra Deloitte ved som vedlegg til denne saken. Dette vil danne utgangspunktet for diskusjonen i prosessmøte 2 som blir ledet av Deloitte.

Konklusjon

Det blir anbefalt at kontrollutvalget, på bakgrunn av prosessmøte 2, tar forslag til prioritering av plan for forvaltningsrevisjon så langt til orientering. Sak om endelig forslag til plan for forvaltningsrevisjon skal behandles i neste møte i kontrollutvalget.

Opplysninger som kommer frem i dokumentet er i hovedsak ikke verifisert, og kan ikke benyttes som faktagrunnlag uten ytterligere undersøkelser.

Bergen kirkelige fellesråd Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon

Juli 2020

«Risiko- og vesentlighetsvurdering
for forvaltningsrevisjon»

Juli 2020

Rapporten er utarbeidet for Bergen
kirkelige fellesråd av Deloitte AS.

Deloitte AS
Postboks 6013 Postterminalen,
5892 Bergen
tlf: 55 21 81 00
www.deloitte.no
forvaltningsrevisjon@deloitte.no

Innhold

1.	Innledning	5
2.	Organisering og nøkkeltall	7
3.	Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoområder	10
4.	Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekter	24

Detaljert innholdsliste

1.	Innledning	5
1.1	Bakgrunn	5
1.2	Forvaltningsrevisjon	5
1.3	Metode og gjennomføring	5
1.4	Leseveiledning	6
2.	Organisering og nøkkeltall	7
2.1	Organisering	7
2.2	Finansielle nøkkeltall	8
2.3	Utvikling	9
3.	Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoområder	10
3.1	Stabsområdene	11
3.2	Menighetene	17
3.3	Kirkebyggforvaltning	19
3.4	Gravplassforvaltning	22
4.	Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekter	24
4.1	Tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner	24
4.2	Foreslåtte forvaltningsrevisjonsprosjekt	24

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

I samsvar med prosjektplan vedtatt av kontrollutvalget i møte 4. februar 2020 i PS 8/20 har Deloitte gjennomført risiko- og vesentlighetsvurderinger (ROV-vurderinger) av BKF's virksomhet. Formålet med ROV-vurderingene har vært å skaffe relevant informasjon om de delene av virksomheten i BKF hvor det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

ROV-vurderingene er systematisert og framstilt i dette analysedokumentet. Dokumentet danner grunnlag for kontrollutvalgets arbeid med planer for forvaltningsrevisjon for 2020-2024. Planene skal vedtas av fellesrådet.

I arbeidet med ROV-vurderingene og utarbeidelsen av analysedokumentet har det blitt gjennomført møte med kontrollutvalget, dokumentgjennomgang, intervjuer og spørreundersøkelse (se seksjon 1.3).

Analysen er av overordnet karakter, og i stor grad basert på innspill som har kommet frem gjennom intervju, spørreundersøkelse og gjennomgang av foreliggende dokumentasjon. Datagrunnlaget er i begrenset grad verifisert. Datagrunnlaget er i analysedokumentet brukt som indikasjon på risikoforhold som eventuelt bør eller kan følges opp/undersøkes i forvaltningsrevisjon eller gjennom andre undersøkelser dersom kontrollutvalget og fellesrådet ønsker dette.

1.2 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjøre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regel-etterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut ifra fellesrådet sine vedtak og forutsetninger.¹ I *Regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd* § 5 går det frem nærmere bestemmelser knyttet til gjennomføring av forvaltningsrevisjon i BKF. Der står det blant annet at det er kontrollutvalget som treffer nærmere bestemmelser om hvilke revisjonen som skal gjennomføres. Valg av forvaltningsrevisjon skal gjøres innenfor rammene satt i plan for forvaltningsrevisjon. Reglementet har bestemmelser knyttet til utarbeidelse av slik plan for forvaltningsrevisjon:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon.

Det er videre et krav at plan om forvaltningsrevisjon skal være basert på en overordnet risiko- og vesentlighetsanalyse av BKF's virksomhet:

Planen skal baseres på en overordnet analyse av BKF's virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Hensikten med en slik overordnet ROV-vurdering er å skaffe relevant informasjon om virksomheten i BKF, slik at det er mulig for kontrollutvalget å legge en plan for forvaltningsrevisjon og å prioritere mellom ulike områder der det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Det er fellesrådet som vedtar plan for forvaltningsrevisjon. Fellesrådet kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

1.3 Metode og gjennomføring

I prosessen med ROV-vurderinger har vi benyttet en metodikk med høy grad av involvering, både av kontrollutvalget og av sentrale aktører i administrasjonen og i fellesrådet. En slik tilnærming har bidratt til at vi har avdekket hvilke områder det er knyttet størst risiko til. I tillegg har høy grad av involvering bidratt til å forankre planarbeidet og gjøre det kjent både i fellesrådet og i administrasjonen. Dette vil skape et godt grunnlag for gjennomføringen av prosjektene som blir prioritert i planene.

1.3.1 Prosessmøte 1 med kontrollutvalget

I det første prosessmøtet fikk kontrollutvalget anledning til å diskutere og vurdere risikoer innenfor BKF's områder basert på egen erfaring fra arbeidet i kontrollutvalget.

---

¹ Definisjonen av forvaltningsrevisjon er hentet fra kommuneloven § 23-3.

1.3.2 Dokumentanalyse

Dokumentanalysen tok utgangspunkt i planer, meldinger og rapporter fra BKF. Vi har òg undersøkt hvilke tilsyn som er gjennomført og eventuelt planlagt i BKF. Disse har samlet gitt et overblikk over organisasjonens mål og strategier, samt bidratt til å avdekke områder med risiko eller behov for forbedring.

1.3.3 Intervju

Vi har gjort intervju med kirkevergen, administrasjonssjef, HR-sjef, økonomisjef, sjef for menighetsavdelingen, gravplassjef og kirkebyggsjef i BKF. I tillegg har vi intervjuet leder og nesteleder av fellesrådet. Intervjuene er gjennomført per telefon eller via Teams. Til sammen har vi intervjuet 9 personer.

1.3.4 Elektronisk spørreundersøkelse

Administrasjonsledere, områdeledere og representanter i fellesrådet har vært involvert i ROV-vurderingene gjennom en undersøkelse i Questback (elektronisk spørreundersøkelsesverktøy). I undersøkelsen er disse bedt om å peke på potensielle risikoer innenfor det område de har ansvar for eller kjenner til. 18 av de 27 fellesrådsmedlemmene² svarte på spørreundersøkelsen (responsrate 67 %), mens 15 av 25 inviterte administrative ledere svarte (responsrate på 60 %). Alle de tre inviterte områdelederne svarte på spørreundersøkelsen (responsrate 100 %). Totalt svarte 36 av 55 inviterte respondenter. Dette gir en total responsrate på 67 %.

1.3.5 Prosessmøte 2 med kontrollutvalget

I dette møtet presenterer revisjonen ROV-vurderingene (dette dokumentet) med de risikovurderingene som er gjennomført for kontrollutvalget. ROV-vurderingene og forslag til prosjekter vil i dette møtet bli lagt til grunn når kontrollutvalget skal prioritere områder eller prosjekter for forvaltningsrevisjon for de neste fire årene.

1.3.6 Vedtak av plandokument

Basert på de prioriteringene som kontrollutvalget gjør i prosessmøte 2, vil det bli utarbeidet et plandokument. Dette dokumentet blir vedtatt av kontrollutvalget før det blir sendt videre til fellesrådet for endelig vedtak.

1.4 Leseveiledning

Innspillene som er samlet inn i forbindelse med ROV-vurderingene er systematisert og framstilt i dette dokumentet. Dokumentet er ment som et grunnlag for kontrollutvalget for å velge ut og prioritere forvaltningsrevisjonsprosjekter.

I kapittel 1.4 gir vi en kort oversikt over organisering av og nøkkeltall for BKF.

Kapittel 3 handler om forvaltningsrevisjon. Her presenterer vi oversikt over identifiserte risikoområder innen de ulike ansvarsområdene i BKF. Dette er et resultat av undersøkelser vi har gjort i forbindelse med analysearbeidet. Risikovurderingene og forslag til prosjekter er basert på en overordnet gjennomgang av BKF's ansvarsområder.

I kapittel 4 viser vi våre forslag til mulige forvaltningsrevisjonsprosjekter basert på risikovurderingene som er gjennomført. Forslagene til prosjekter er ikke presentert i prioritert rekkefølge. Kontrollutvalget skal prioritere og velge prosjekt, og står også fritt til å legge til og/eller ta vekk prosjekter i forhold til listen som her er presentert. Endelig prioritering av prosjekter blir framstilt i plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024, som skal legges fram for fellesrådet.

---

² Ett av kontrollutvalgsmedlemmene er ikke del av fellesrådet, men fikk likevel tilsendt spørreundersøkelsen. Nestleder fikk også tilsendt spørreundersøkelsen, og ble i tillegg intervjuet.

2. Organisering og nøkkeltall

2.1 Organisering

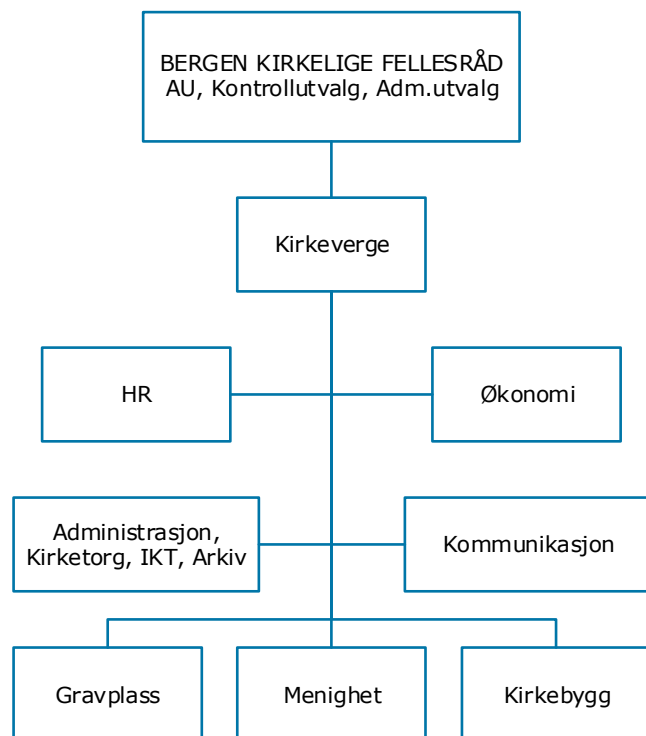
Bergen er del av Bjørgvin bispedømme som omfatter Vestland fylkeskommune. Bispedømmet innbefatter 11 prosti, hvert med en prost som leder prestetjenesten i menighetene som hører inn under prostiet (totalt 181). Bergen kommune dekker helt eller delvis 4 prosti (Bergen domprosti, Bergensdalen prosti, Fana prosti og Åsane prosti). Prostiene dekker til sammen 33 menigheter i fem kommuner; Bergen kommune (25), Austevoll kommune (1), Bjørnafjorden kommune (2) og Osterøy kommune (5).³ Bergen kirkelige fellesråd (BKF) er fellesrådet for menighetene i Bergen kommune, og ivaretar administrative og økonomiske oppgaver for disse 25 menighetene.

Hver menighet har et menighetsråd. BKF består av representanter fra alle menighetsrådene samt en kommunal representant og en geistlig representant (oppnevnt av biskopen). Det er BKF som i sine møter fatter vedtak i saker som hører inn under fellesrådets ansvarsområde og som angår menighetene.⁴

Det er kirkevergen som er daglig leder av BKF. I staben har kirkevergen en kommunikasjonsrådgiver, samt en ledergruppe bestående av seks ledere for henholdsvis HR, menighetene, administrasjon, kirkebygg, gravplass og økonomi (se figur 1 under). BKF er arbeidsgiver for ca. 160 ansatte, hvorav 28 har sitt arbeidssted ved fellesrådets hovedkontor. Kirkevergens ledergruppe består av syv personer (ledere for henholdsvis kirkebygg, gravplass, menighet, økonomi, HR og administrasjon samt kommunikasjonsrådgiver). Økonomi, administrasjon (med IT og arkiv), HR og kommunikasjon betegnes som stabsfunksjoner. Disse skal betjene hele organisasjonen.

Fellesrådet har to rådgivende underutvalg: gravplassutvalget og kirkebyggutvalget. Fellesrådet har videre oppnevnt et eget kulturutvalg som skal stimulere og styrke BKF's kulturarbeid.

Figur 1: Organisasjonskart⁵

³ Prosti, fellesråd og sokn i Bjørgvin pr. 1. januar 2018: <https://kirken.no/globalassets/bispedzommer/bjorgvin/dokumenter/brosjurer-og-div/sokn-og-prosti-i-bjorgvin-2018.pdf>

⁴ Personalavdelingen og relasjonen mellom Kirkevergen og menighetene. Notat til kontrollutvalget. 23. april 2018.

⁵ Kirken i Bergen. Verdi- og måldokument 2020-2021

2.2 Finansielle nøkkeltall

Netto driftsresultat i BKF var i 2019 på om lag NOK 4,3 millioner, eller 1,76 %. Det er ikke et uttrykkelig anbefalt nivå for driftsresultat for kirkelige fellesråd, men for kommuner er det anbefalte nivået fra TBU 1,75 %. BKF har altså et resultat på linje med dette. For 2020 er det budsjettert med et netto driftsresultat på omlag 3,8 millioner.

Ifølge budsjett for 2020⁶ er totalt saldo på disposisjonsfond ved utgangen av 2019 budsjettert til om lag NOK 22 millioner. Dette tilsvarer 10 % av driftsinntektene. Det er heller ikke noe uttrykkelig anbefalt nivå for størrelsen på disposisjonsfond for kirkelige fellesråd. Riksrevisjonen anbefaler imidlertid at kommuner har et disposisjonsfond på 5 %, og BKF ligger altså godt over dette.

BKF har en kortsiktig gjeld på NOK 29,5 millioner, og ingen langsiktig gjeld.

Tabellen under viser **tildelinger til ulike kostnadsområder** i Bergen kirkelige fellesråd i 2019 og 2020. Merk at tallene fra 2019 er regnskapstall, mens tallene for 2020 er hentet fra budsjettene. Tallene i parentes viser tildeling til kostnadsområdene i prosent av det totale driftsbudsjettet til BKF.

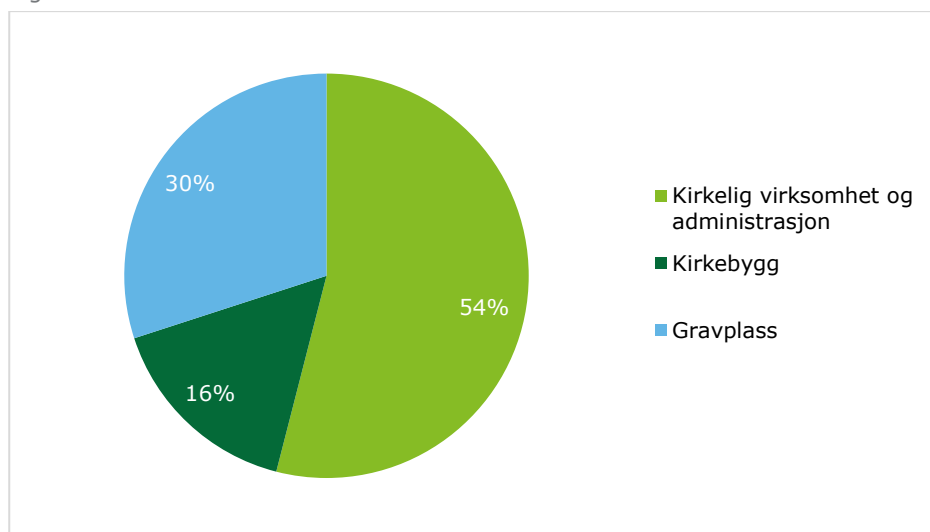
Tabell 1: Tildelinger til ulike kostnadsområder

Tjenesteområde	R 2019	B 2020
Lønn og sosiale utgifter	kr 102 127 395 (41 %)	kr 113 889 804 (48 %)
Kjøp av varer og tjenester	kr 113 836 756 (46 %)	kr 111 199 593 (47 %)
Refusjoner/overføringer	kr 25 717 667 (10 %)	kr 8 661 143 (4 %)
Kalkulert utgifter ved komm.tj.ytingsavtale	kr 149 244 (0,1 %)	-
Tilskudd og gaver	kr 5 612 675 (2 %)	kr 4 628 000 (2 %)
Sum fordelt totalt til drift	kr 247 443 737 (100 %)	kr 238 378 540 (100 %)

Postene *Kjøp av varer og tjenester* og *Lønn og sosiale utgifter* utgjør i 2020-budsjettet om lag halvparten av budsjettet hver for seg.

Økonomirapporten for BKF ved utgangen av 2019 viser at fordelingen av ressursbruk på de ulike forvaltningsområdene i BKF i 2019 er som vist i figur 2.

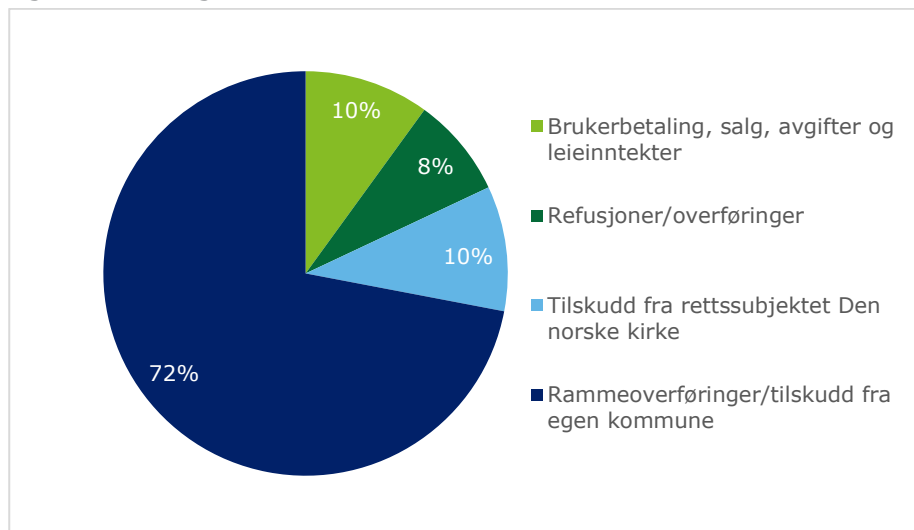
Figur 2: Overordnet ressursbruk i BKF 2019

⁶ Budsjett 2020. Behandlet i BKF 11.12.2019. Saksnummer 61/19

Inntektene i BKF's driftsregnskap kommer hovedsakelig fra Bergen kommune. Figuren under viser til fordeling av inntekter til BKF i 2019.

Figur 3: Fordeling av inntekter til BKF 2019

Bergen kommune bevilger investeringsmidler til BKF som rammebevilgninger. Tildelingen er delt i tre hovedposter: kirke, middelalderkirke og gravplass. Fellesrådet kan selv prioritere bruken av midlene innenfor de tre områdene.

For 2020 er det vedtatt et investeringsbudsjett med en total utgiftsramme på NOK 141,5 millioner fordelt på postene Gravplass, Middelalderkirker, Rehabilitering kirkebygg, Nyinvesteringer kirke og Kirkelig virksomhet og administrasjon.

2.3 Utvikling

Organisasjonen har gjennomført en virksomhetsgjennomgang de siste årene. Fellesrådet nedsatte i april 2015 en arbeidsgruppe som skulle gjennomgå og vurdere ressursutnyttelsen i organisasjonen. Målet med virksomhetsgjennomgangen var å sikre og styrke kirkens nærvær i Bergen ved å se på positive muligheter for en eventuell bedre organisering og utnyttelse av ressursene. September 2017 presenterte arbeidsgruppen sin rapport for Fellesrådet. Fellesrådet besluttet å sende rapporten ut til bred høring. I juni 2018 konkluderte fellesrådet med seks tiltak som omhandlet (1) sammenslåing av menigheter, (2) samarbeid i menighetene, (3) innsamling av penger i menighetene, (4) felles systemer og rutiner for økonomi og administrasjon i menighetene, (5) effektivisering, (6) ansvarsfordeling og innhold i lokal ledelse i menighetene, og (7) tydeliggjøring av at fellesrådet ikke er overordnet menighetsrådene.

Årsmeldingen for BKF for 2018 og 2019 viser at det er en nedgang i konfirmasjoner, dåpstill og vielser sammenlignet med tidligere år. Det var en økning i innmelding av nye medlemmer, med 138 innmeldte i 2019 sammenlignet med 104 i 2018 og 115 i 2017. Samtidig var det i 2019 1377 utmeldte medlemmer i kirken tilhørende menighetene i Bergen. I 2018 var det til sammen 844 utmeldte.

3. Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoområder

På bakgrunn av innsamlet og analysert informasjon, vil vi i dette kapittelet oppsummere og vurdere risiko for manglende måloppnåelse, regeletterlevelse, vedtaksoppfølging og internkontroll som er identifisert innen de respektive virksomhetsområdene for BKF som er gjennomgått.

Overskriftene i kapittel 3.1-3.4 følger den administrative organiseringen i Bergen kirkelige fellesråd.

Risikonivå er i tabellene farget med rødt som representerer høy risiko eller gult som representerer middels risiko:

Fargesymbol Beskrivelse av risikovurdering

Høy risiko

På områder som er merket med rødt mener Deloitte på bakgrunn av framlagte data og analyse, at det kan være høy risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelse eller effektivitet.

Middels risiko

På områder som er merket med gult mener Deloitte på bakgrunn av framlagte data og analyse, at det kan være middels risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelse eller effektivitet.

Det er viktig å understreke at risikovurderingene er skjønnsmessige, og vurderinger er basert på foreliggende informasjon. Kontrollutvalget kan vurdere risikoen knyttet til de ulike områdene som forskjellig fra det som er foreslått her. Det er derfor kontrollutvalget som til slutt skal vurdere og prioritere de ulike områdene, og avgjøre rekkefølge for forvaltningsrevisjonsprosjekter i de planene som blir lagt frem for fellesrådet.

Vi tar forbehold om at ikke all informasjon som kommer fram er verifisert av ledelsen i BKF.

3.1 Stabsområdene

Stabsområdene i Kirkevergens administrasjon har ansvar for *Kirketorget*, arkiv, IKT, økonomi, kommunikasjon og HR. Kirketorget har som hovedoppgave å behandle henvendelser om gravferd, dåp og vigslar på vegne av menighetene, og har ansvar for kirkebokføring av disse.

Bergen kirkelige fellesråds IKT-system driftes av Kirkepartner og TET er regnskapsfører.

Tabell 2: Identifiserte risikoområder knyttet til stabsområdene

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risiko
Internkontroll <ul style="list-style-type: none"> Gjennomføring og oppfølging av risikovurderinger Avvikshåndtering Målstyring 	<p>I intervju blir det vist til at BKF ikke arbeidet systematisk med internkontroll før i 2018. Nå er organisasjonen i gang med en prosess på dette området, og det ble blant annet lagt frem plan for arbeidet i fellesrådet i uke 25 i 2020 (samt for AMU og kontrollutvalget i mai 2020).</p> <p>Det er i verdi- og måldokumentet satt mål om at man skal sikre systemer for internkontroll gjennom blant annet å foreta risikoanalyser. I intervju fremgår det at man ikke har gjennomført overordnede risikovurderinger sentralt i BKF. Gravplass- og kirkebyggforvaltningen mangler også systematisk og dokumenterte overordnede risikovurderinger. Det blir utført risikovurderinger for hvert prosjekt som skal utføres innen kirkebygg (SoA).</p> <p>Verdi- og måldokumentet blir brukt til å sette resultatmål for de ulike forvaltningsområdene i BKF. Dokumentet er vedtatt av fellesrådet, og det blir årlig rapportert på måloppnåelse i forkant av revidering av verdi- og måldokumentet.</p> <p>BKF er i prosess med å innføre system for digital avviksmelding. Dette skal etter planen innføres høsten 2020, og både IT- og HR-avdelingen er involvert i dette arbeidet. Avvik har fram til nå blitt meldt på papirdokument og sendt til nærmeste leder. Det blir vist til at HR-sjef har arbeidet en del med å klargjøre retningen på meldingen av avvik, og det at også HR-sjefen skal være del av denne linjen.</p> <p>I intervju kommer det frem at det ikke er en velutviklet avviksmeldekultur i BKF.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mangelfull regeletterlevelse Mangelfull måloppnåelse Rutiner og maler ikke er kjent og ikke blir benyttet/etterlevd Avvik blir ikke meldt og fulgt opp 	●
Informasjonssikkerhet og personvern <ul style="list-style-type: none"> Informasjonssikkerhet Opplæring Nye system GDPR Tilgangsstyring Infrastruktur 	<p>Nytt personvernsregelverk tredde i kraft i 2018. Dette stiller strengere krav til informasjonssikkerheten enn tidligere, noe som medfører regulatorisk risiko.</p> <p>BKF presenterte status på arbeidet med personvern i kontrollutvalget 28. mai 2019 og 4. februar 2020. I statusrapporten fra 2019 fremgår det blant annet at organisasjonen er i gang med å inngå databehandleravtaler, at det opprettes et felles personvernombud for Den norske kirke, og at det gjennom innføring av nytt sak- og arkivsystem blir arbeidet med trygg oppbevaring av personopplysninger.</p> <p>Det er utarbeidet en retningslinje for oppbevaring og behandling av personopplysninger i menighetene.⁷ Her blir det blant annet vist til at personopplysninger som hovedregel skal</p>	<ul style="list-style-type: none"> Brudd på regelverk Viktig informasjon blir mistet eller sensitive data kommer på avveie Omdømmetap 	●

⁷ Oppbevaring og behandling av personopplysninger i menighetene. Oppdatert 13.09.2019.

---

oppbevares elektronisk, hvordan oppbevare papirdokumenter som ikke lagres i fagsystemet Medarbeideren, sletting av personopplysninger i fagsystemet, ansvar for tilgangsstyring og håndtering av e-post.

I intervju blir det nevnt at det er en utfordring knyttet til opplæring innenfor informasjonssikkerhet i organisasjonen, slik at alle har en klar forståelse av for eksempel hvem som skal ha tilgang og ikke i de ulike systemene. Det blir arbeidet med å utbedre skriftlige rutiner og retningslinjer for arbeidet med informasjonssikkerhet.

Det blir i spørreundersøkelsen nevnt at det er forbedringspotensial i organisasjonen når det gjelder arbeidet med GDPR. Det blir som eksempel vist til at utfordringer med personopplysninger som blir sendt i ukrypterte e-poster.

Det ble gjennomført et tilsyn fra Kirkerådet tilknyttet informasjonssikkerhet i BKF våren 2020. BKF hadde per juni 2020 ikke fått rapport eller lignende etter tilsynet, men det fremgår at undersøkelsen avdekket noen utfordringer når det gjelder tilgangsstyring. BKF har selv gjennomført stikkprøveundersøkelse for å se på om det er gitt riktige tilganger i systemer, og opplever at dette i hovedsak fungerer greit. Det er noe utfordringer når det gjelder tilganger i fagsystemet Medarbeideren, da det ikke er andre muligheter enn tilgang/ikke tilgang. BKF ønsker mer systematisk å gjennomføre stikkprøveundersøkelser knyttet til tilgangsstyring.

Det blir videre nevnt i intervju at det er utfordringer når det gjelder tildeling av tilganger ved nyansettelser, samt avslutning av tilgang når medarbeidere slutter. Det blir understreket at sistnevnte utfordring i hovedsak fører til at BKF betaler for tilganger som ikke er i bruk, og i mindre grad påvirker informasjonssikkerhetsaspektet på grunn av at hovedtilgangen til felles plattform som hovedregel blir avsluttet når det skal (man må logge inn på felles plattform for å ha tilgang til de andre systemene).

IKT og digitalisering

- Drift
- Nye system
- Behov for oppgradering av infrastruktur

BKFs IKT-system driftes av Kirkepartner. BKF drifter lokale PC-er, skrivere og lokal infrastruktur. Servere er plassert hos Kirkepartner, og programmene som benyttes i organisasjonen er installert der, eller er skybasert. Det fremgår av verdi- og måldokumentet 2020-2021 at BKF samarbeider med Kirkepartner og andre fellesråd, spesielt Oslo, Trondheim og Stavanger, om utvikling av IT-plattformen og tilpasninger av fagsystemene som betjenes av Kirkepartner på BKFs vegne.

BKF og menighetene har tatt i bruk flere nye system i løpet av 2019: LabOra TID for planlegging og registrering av timer, sak- og arkivsystemet Public360 med tilhørende moduler, og rekrutteringsprogrammet WebCruiter (med integrasjon med Public360). I BKFs verdi- og måldokument fremgår det videre av at BKF og menighetene i Bergen tar i bruk et nytt regnskapssystem (Xledger) i løpet av 2020. Det fremgår av årsmeldingen for 2019 at det er avviklet en rekke kurs og støtte i forbindelse med disse innføringene.

I spørreundersøkelsen er det flere som kommenterer at det er for lite opplæring før nye system tas i bruk, og at det har vært innført mange nye system over en kort periode. Det blir nevnt at systemene ikke har vært tilrettelagt for å ta i bruk ved innføring og at dette har krevd mye manuelt arbeid i menighetene før systemene kan benyttes.

- Feil eller mangelfull bruk av systemer
- Nedetid og tilgjengelighet

I budsjettforslaget for 2020 blir det vist til et stort behov for oppgradering av infrastruktur knyttet til datalinjer til kirker og menighetskontor. Det fremgår av årsmeldingen for 2019 at det nå er inngått avtale med Kirkepartner⁸ om ny fiberlinjekontrakt på 10 lokasjoner. Det fremgår videre at det ble gjennomført kontroll av infrastrukturen på de interne nettene i mange av kirkene og menighetshusene høsten 2019.

Det blir gjennom intervju ellers vist til at BKF har hatt utfordringer med en del nedetid på IKT-systemene de bruker.

Bemanning og sykefravær

- Sykefravær
- Arbeidsmiljø
- Personalforvaltning
- Rekruttering

BKF hadde et mål om sykefravær på 6 % i 2019. Sykefravær totalt for 2019 var på 6,76 % (litt opp fra 6,53 % i 2018). Ifølge årsmeldingen for 2018 har sykefraværet vært stabilt på omtrent den samme prosentandelen også i perioden 2013-2017. I årsmeldingen for 2019 blir det påpekt at kjente faktorer for sykefravær er svangerskapsrelaterte og kjente fysiske diagnoser. Det er i større grad usikkert om det skyldes det psykososiale arbeidsmiljøet.

- Dårlig arbeidsmiljø
- Manglende ressurser
- Høye kostnader

Det blir i intervju vist til at det har vært relativt høyt sykefravær i sentral stab hos Kirkevergen; siste halvår 2019 lå sykefraværet her på rundt 10-12 %. Etter at sentral stab har byttet kontor fra 1. februar har sykefraværet vært nede i 3 % for samme gruppen. Det blir understreket at dette også kan ha med korona-relaterte faktorer å gjøre, samt at man vil følge med på om dette vedvarer over tid.

I verdi- og måldokumentet 2020/2021 fremgår det at kirken har rekrutteringsutfordringer. I intervju blir det vist til at dette spesielt gjelder diakoni- og kantorstillinger. BKF har blant annet innført tiltak der de rekrutterer studentpraktikanter for å på den måten forsøke å med tiden få disse inn i faste stillinger.

Økonomiarbeid

- Bevilgninger
- Kapasitet i avdelingen
- Nytt regnskapssystem
- Moms
- Utbetaling av lønn

Det blir i intervju vist til at den største utfordringen angående økonomi i BKF, er at bevilgningene de får fra kommunen i stor grad er avhengig av politisk velvilje og Bergen kommunes økonomiske situasjon. Gitt blant annet store kostnader for kommunen på grunn av håndteringen av COVID-19, er det usikkerhet knyttet til hvordan dette eventuelt vil påvirke BKF. I tillegg er det usikkerhet knyttet til bevilgninger til kirken som følge av ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) som vil tre i kraft om kort tid. BKF har i hovedsak utgifter knyttet opp mot lønn og faste driftsavtaler, og det vil dermed ikke være enkelt å raskt gjøre endringer uten at dette får store konsekvenser.

- Nedbemanning
- Manglende forbedringsarbeid
- Ressursbruk

Det fremgår av intervju at daglig drift av organisasjonen tar opp all tid til de ansatte ved økonomiavdelingen. Det er dermed ikke kapasitet til å arbeide med for eksempel utvikling. Samtidig gjør selve organiseringen av den norske kirken det utfordrende å drive utviklingsarbeid; avdelingen kan foreslå tiltak de mener er bra, men de er avhengig av at menighetene er enige.

Det fremgår at opprettelsen av to områdelederstillinger har vært positivt når det gjelder kommunikasjonen fra økonomikontoret ut mot administrasjonslederne.

---

⁸ Kirkepartner er et egenregiselskap som er opprettet for å kunne tilby IKT-tjenester til alle brukere i Den norske kirke.

BKF og menighetene i Bergen har tatt i bruk nytt regnskapssystem (Xledger) i 2020.

Det har gjennom revisjonsberetningen blitt avdekket feil avregning knyttet til momsbehandling av husleie, noe som har medført høye kostnader. Det fremgår i intervju at det er en pågående prosess på dette, men at leiekontrakten for bygget BKF nå har kontorene sine i er i samsvar med regelverket og at det er liten risiko for gjentakelse.

I intervju blir det fortalt at det har forekommet at man har betalt ut for mye eller for lite lønn. Det blir påpekt at man har fått tilbakebetalt overskuddsbeløp ved utbetaling av for mye lønn. Det er mange små deltidsstillinger og hyppig bruk av vikarer i menighetene, noe som kompliserer utbetaling av lønn. Variabel lønn blir registrert på timelister og skal gå via administrasjonsleder. Det fremgår at dette er tema for forbedringsarbeid.

Saksforberedelse, saksgang, vedtaksoppfølging og rapportering

- Organisering og utsending av saksdokumenter
- Opplæring av fellesrådsmedlem
- Kvalitetssikring av saksforberedelser

Det blir i intervju påpekt at representantene i fellesrådet er lekfolk med ulik bakgrunn og ulike forutsetninger til å håndtere dokumentasjon og informasjon i sakspapirene før møter i fellesrådet. Det blir i tilknytning til dette etterlyst en bedre strukturering av saksdokumentene, gjerne med en leseveiledning om for eksempel hva som *må* leses og hva som *kan* leses. I spørreundersøkelsen blir det kommentert at det oppleves som utfordrende å sette seg inn i alle saksdokumentene til fellesrådsmøtene på grunn av den store mengden sakspapir.

I tillegg etterlyses det bedre opplæring knyttet til hvilken rolle man har som medlem av fellesrådet. Det blir det nevnt at det til dels er manglende rolleforståelse hos fellesrådsmedlem, da medlemmene har sin primærtilhørighet i menighetene og ser seg selv som representanter for disse, og ikke hovedsakelig medlem av fellesrådet som fellesskap.

Det fremgår videre i intervju at det er en ambisjon om å sende saksdokumentene til fellesrådsmedlemmene 14 dager før møtet, men at saksdokumentene som regel blir sendt 7-9 dager før møtet.

I spørreundersøkelsen svarer 1 av 18 respondenter fra fellesrådet at det *i svært stor grad* er utfordringer knyttet til saksforberedelser. 11 av 18 svarer at det *i svært liten grad* eller *ikke i det hele tatt* er utfordringer knyttet til dette.

I intervju blir det vist til at saker som skal behandles i fellesrådet ikke er innom Kirkevergen for godkjenning og/eller kvalitetssikring.

Videre blir det i intervju fortalt at prosessen knyttet til at noen saker som i tillegg til behandling i fellesrådet, også skal behandles i bispedømmerrådet, blir opplevd som utfordrende. Dette handler om saksbehandler selv må hente ut vedtak fra fellesrådet og sende videre til bispedømmerrådet, og at det ikke alltid er like effektivt å hente ut vedtaket. Det blir etterlyst en mer automatisert prosess der for eksempel vedkommende som skriver protokoll etter møtet automatisk videresender relevante vedtak til bispedømmerrådet.

Når det gjelder rapportering blir det fortalt i intervju at fellesrådet får årlig rapportering på oppfølging av mål- og verdidokumentet. Dersom det er mål som ikke er ferdigstilt eller utført,

- Saker blir ikke tilstrekkelig forberedt
- Fellesrådet har ikke tilstrekkelig oversikt over saker som behandles
- Forsinkelser i vedtaksprosessen

så blir det gitt forklaring på dette gjennom denne rapporteringen. Det blir vist til at forsinkelser i saker noen ganger er på bakgrunn av at man har riktig kompetanse tilgjengelig på tidspunktet, eller at det er utenforstående årsaker som bremser prosesser. I forbindelse med sistnevnte punkt er det flere som viser til byggesaksbehandling i kommunen som en faktor som kan forsinke prosesser.

Videre rapporterer Kirkevergens stab på økonomi/budsjett i hvert fellesrådsmøte. Gravplassjef forteller at hun ofte presenterer orienteringssaker for fellesrådet slik at de er kjent med hva som er praksis på området.

En av representantene i fellesrådet etterlyser gjennom spørreundersøkelsen at det blir sikret at fellesrådets vedtak blir iverksatt. Flere nevner at fellesrådets representanter fatter vedtak uten at de har innsikt i hva vedtakene innebærer. Delegasjonsvedtak blir spesielt nevnt i denne sammenheng.

Det blir i intervju fortalt at kirkevergens stab ofte får korte frister på oppfølging av vedtak i fellesrådet.

Arkiv

- Nytt sak- og arkivsystem
- Arkivfangst

BKF og menighetene har tatt i bruk arkivsystemet Public 360 i 2019. Tidligere arkivsystem (Acos-websak) er nå kun et oppslagsarkiv. Det arbeides med uttrekk for deponering hos Statsarkivet og overføring til eArkiv.⁹

- Mangelfull arkivering
- Brudd på regelverk

Som ledd i innføringen av nytt arkivsystem er det utarbeidet en arkivplan for BKF, menighetsrådene, sokneprestene og prost.¹⁰ Formålet med arkivplanen er at den skal bidra til at arkivansvaret ivaretas, og dermed sikre arkivmateriale av forvaltningsmessig, rettslig, kulturell og forskningsmessig verdi. Arkivplanen gir bindende retningslinjer for behandling av all informasjon og dokumentasjon i virksomheten.

Administrasjonslederne skal ifølge BKF's verdi og måldokument 2020-2021 følge opp menighetsrådene blant annet når det gjelder arkivering. Det blir i intervju fortalt at det ble gjennomført kurs for administrasjonslederne ved innføring av nytt system.

I intervju blir det fortalt at det er utfordringer med for liten arkivmengde også etter innføringen av nytt system. Administrasjonslederne får ikke tid/prioriterer ikke dette like høyt som driftsoppgaver, og det er dermed varierende i hvilken grad man arkiverer dokument.

Innkjøp

- Innkjøpssamarbeid
- Rammeavtaler
- Oppfølging av innkjøpsarbeid

BKF er del av Innkjøpssamarbeidet som er ledet av Bergen kommune, og har en del rammeavtaler gjennom dette samarbeidet. Det blir ellers opplyst at BKF har begrenset med skriftlige rutiner for innkjøpsområdet.

- Brudd på regelverk
- Omdømmetap

Det fremgår i intervju at mesteparten av innkjøpene som blir gjort i BKF er det Akasia kirke og gravplass AS som håndterer på vegne av dem. Noen innkjøp gjør likevel forvaltningsområdene selv. For eksempel skal gravplassforvaltningen selv kjøpe inn en ny stabsbil høsten 2020. Det

⁹ Årsmelding for Bergen kirkelige fellesråd 2019.

¹⁰ Arkivplan for Bergen kirkelige fellesråd med tilhørende menighetsråd og sokneprest, samt prost. Den norske kirke. Udatert.

---

er ansatt en jurist i gravplass- og kirkebyggforvaltningen som blant annet har innkjøpsansvar som del av sine arbeidsoppgaver.

I intervju fremgår det at BKF har en årlig oppfølging av innkjøpene som Akasia gjennomfører på vegne av BKF. Det blir påpekt at denne oppfølgingen potensielt er så langt på etterskudd av gjennomførte innkjøp at det kan ta lang tid før feil blir oppdaget.

Det understrekes videre at store innkjøp blir fulgt opp gjennom kontraktsarbeidet som begge organisasjonene deltar inn i, og at BKF dermed har god oversikt på dette. Det fremgår at det er høy bevissthet hos BKF på at innkjøpsarbeidet følges opp og at opplevelsen er at innkjøpsregelverk etterleves i vesentlig grad.

3.2 Menighetene

Det er 25 menigheter tilknyttet Fellesrådet og det er tilknyttet en administrasjonsleder ansatt av BKF til menighetene. Administrasjonslederne rapporterer til menighetsrådet for saker knyttet til kirkelovens § 9 (menighetsrådets virksomhetsansvar) og til kirkevergen for saker knyttet til kirkelovens § 14 (bl.a. fellesrådets arbeidsgiveransvar).

BKFs ansvar er å legge til rette for at myndighetenes arbeid kan utføres på best mulig måte, ved bl.a. å være tilsettingsmyndighet og ansvarlig arbeidsgiver for alle som er lønnet over fellesrådets budsjett, ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomheten i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen (kirkeloven § 14).

Det er to områdeledere i Kirkevergens stab som har som oppgave å følge opp administrasjonslederne i menighetene.

Tabell 3: Identifiserte risikoområder knyttet til menighetene

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risiko
Styring og ledelse <ul style="list-style-type: none"> Uklare arbeidsgiverlinjer Uklar rolle- og ansvarsdeling Opplæring Kompetanse Kapasitet Manglende kartlegging av kompetanse	<p>Det ble i 2018/2019 gjennomført en forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene, der blant annet Administrasjonslederrollen var sentral i undersøkelsen. I intervju blir det fortalt at man arbeider aktivt med å følge opp anbefalingene etter forvaltningsrevisjonen, men flere nevner at utfordringen med uklare arbeidsgiverlinjer vedvarer.</p> <p>Det som blir beskrevet som typisk utfordring i menighetene er hvem som har rollen som daglig leder: den formelle daglige lederen er administrasjonslederne, mens biskopen ansetter sogneprest som administrasjonsleder ikke har myndighet overfor. I tillegg fremgår det av kirkeloven at det er menighetsrådet som skal peke ut daglig leder. Kirkevergen forteller at dette skaper en usikkerhet i menighetene og kan føre til en uavklart rolle- og ansvarsdeling.</p> <p>I intervju blir det nevnt at det er forskjeller mellom menighetene knyttet til kompetansen hos de ulike administrasjonslederne, men også i de andre lederrollene i menighetene. Dette er med på å skape utfordringer for samarbeidet lokalt i menighetene.</p> <p>BKF har sammen med prostene, som er leder for prestetjenesten, utarbeidet et oppsett/forslag for hvordan administrasjonsleder, sogneprest og leder for menighetsrådet kan jobbe sammen. Forslaget er kalt forpliktende samordnet ledelse og ble implementert i 8 menigheter høsten 2019. Oppsettet har blitt evaluert etter et halvt år og har blitt presentert for fellesrådet. Det fremgår av protokoll fra møte i fellesrådet 17.06.2020 i sak 30/20 at fellesrådet har vedtatt en anbefaling om at forpliktende samordnet ledelse implementeres i alle menigheter innen juni 2021.</p> <p>I intervju blir det nevnt at det i den siste tiden har blitt innført flere nye systemer. Dersom systemene skal fungere godt avhenger det i stor grad av at administrasjonslederne bruker systemene godt. Det blir understreket at både tillitsvalgt og administrasjonslederne var</p>	<ul style="list-style-type: none"> Uklar rolle- og ansvarsdeling Arbeidsmiljøutfordringer Manglende måloppnåelse Omdømmetap	

---

involvert i vurderingen i forkant av innkjøp av nye system. Det blir vist til at administrasjonslederne har mange arbeidsoppgaver og lite tid tilgjengelig til kurs og opplæring.

I spørreundersøkelsen er det flere administrasjonsledere som skriver at det er utfordringer knyttet til utførelsen av oppgaver i stillingen. Blant annet blir det nevnt at det er for mange og sprikende ansvarsområder, og for liten tid til å sette seg godt inn i sakene. Videre nevnes det at det er for mange oppgaver i forhold til stillingsprosent. En av administrasjonslederne skriver at det har kommet så mange system-, regel- og rutineendringer de siste årene at man ikke rekker å kvalitetssikre underveis og samtidig sørge for at ikke oppgaver blir skjøvet til side. Det blir etterlyst bedre samhandling mellom avdelingene for økonomi, personal og administrasjon når det gjelder nye oppgaver og krav som pålegges administrasjonslederne, slik at sentral administrasjon i BKF får oversikt over totalbelastningen, og dermed er bevisst på risikoen for at administrasjonslederne ikke klarer å følge opp.

I spørreundersøkelsen blir det òg kommentert fra administrasjonslederne at man ikke rekker å fullføre alle arbeidsoppgaver innenfor arbeidstiden, og at dette blant annet fører til at man ikke har kapasitet til å sette seg inn i nye system. Det blir videre nevnt at det er utfordrende å nå mål om faglig utvikling og kompetanseheving. Det blir etterlyst en kartlegging av kompetansebehov blant administrasjonslederne, og nevnt at fagsamlingene som arrangeres har variert nytteverdi og oppleves ikke som et kompetansehevende tiltak. Det blir videre kommentert at en del av informasjonen som blir delt i fagsamlingene kunne vært sendt via e-post.

I spørreundersøkelsen er det videre nevnt at det oppleves som krevende å få oversikt over regelverket som gjelder for administrasjonslederne. Det blir videre nevnt at det er uforutsigbare arbeidsforhold, uklare roller og fravær av ledelse fra BKF sentralt.

Økonomiarbeid i menighetene

- Dokumentasjon og rutiner
- Oppfølging av menighetene
- Ressursbruk
- Kompetanse
- Fristetterleving

Det blir i intervju etterlyst bedre rutiner og dokumentasjon knyttet til økonomiarbeidet i menighetene. Det fremgår at dette også har blitt påpekt i regnskapsrevisjonsrapport for 2019. Det fremgår at det i svært liten grad er skriftliggjorte rutiner o.l. tilknyttet dette arbeidet og at stor grad av nyansatte og sykemeldinger har synliggjort denne utfordringen. Tilretteleggingsansvaret for å i større grad strømlinjeforme økonomiarbeidet i menighetene påligger BKF, og det fremgår at det er tilført noen ressurser på administrasjonsledersiden som kan bidra i utviklingsarbeidet med kontinuerlig økonomisk arbeid i menighetene utover høsten 2020.

Som et første ledd i arbeidet med å systematisere økonomiarbeidet i menighetene er BKF i gang med å utarbeide et økonomireglement.

I intervju fremgår det videre at det er risiko tilknyttet fristetleving når det gjelder levering av regnskap og budsjett fra menighetene inn til økonomiavdelingen. Dette er man bevisst på i menighetsavdelingen.

I spørreundersøkelsen blir det nevnt at blant annet regnskapssystemet ikke blir brukt på en tilstrekkelig god måte. Det blir videre etterlyst tilstrekkelig opplæring i nye system.

- Mangelfull eller forsinket økonomi-rapportering
- Økte kostnader

3.3 Kirkebyggforvaltning

Det er ansatt en kirkebyggsjef og tre rådgivere innenfor kirkebyggforvaltning (1,9 årsverk). Rådgiverstillingene er delt mellom kirkebyggforvaltning og gravplassforvaltning.

BKF har ansvar for 34 kirker. Av de 34 kirkene er 20 fredet eller verneverdige, noe som krever spesiell kompetanse når det gjelder drift og vedlikehold.

I budsjett 2020 fremgår det at drift av byggene (renhold, byggrunder, brannvern, adgangskontroll, vakttelefon, service kirkeklokker, orgel og ventilasjon samt jevnlig vedlikehold) i hovedsak gjøres av Akasia kirke og gravplass AS. Oppgavene er definert gjennom fastlagte SLA-avtaler.¹¹ For budsjettåret utgjør dette 14,26 millioner kroner. Posten inkluderer også utvendig vedlikehold, kontroll, kosting og brøyting av utearealer i tilknytning til kirkebyggene.

BKF har et kirkebyggutvalg som skal være et forberedende utvalg til fellesrådet i saker som gjelder forvaltning og utvikling av kirkebygg, hovedsakelig i forbindelse med budsjettprosesser. Utvalget skal også være et rådgivende organ for kirkevergen og fellesrådet i hvordan en skal forvalte driftsoppgavene av bygningsmassen.¹²

Tabell 4: Identifiserte risikoområder knyttet til kirkebyggforvaltning

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risiko
Leverandør- og kontraktsoppfølging <ul style="list-style-type: none"> • Avtaler og maler • Byggherreansvar • Arkivering av dokumentasjon	<p>I årsregnskapet fremgår det det totalt i 2019 ble brukt om lag NOK 100 millioner på kjøp av varer og tjenester, og at 66 % av dette gjelder kjøp av tjenester fra egenregiselskapet Akasia kirke og gravplass AS.</p> <p>Det er utarbeidet en avtale om leveranse av Facility Management-tjenester mellom Akasia kirke og gravplass AS og BKF. Her fremgår det blant annet hvem hos BKF som er ansvarlig for oppfølging av avtalen fra BKF sin side, tjenester som er omfattet av avtalen, leverandør og oppdragsgivers plikter. Videre er det utarbeidet en rekke instruksjoner, serviceerklæringer, årshjul, SLA, planer o.l. som styrer arbeidet Akasia kirke og gravplass AS utfører på vegne av BKF.</p> <p>Innenfor byggeprosjekt er det utarbeidet avtale om koordinatoransvar for utførelse og avtale om koordinatoransvar for prosjektering og mellom Akasia kirke og gravplass AS og BKF. Videre er det utarbeidet dokument som etablerer oppgavedeling mellom organisasjonene på bakgrunn av byggherreforskriften, samt avtaledokument mellom byggherre og byggherrens representant internt i BKF. Det er videre utarbeidet retningslinjer for hva en prosjektplan i BKF skal inneholde og hva som skal være på plass før prosjekter blir satt i gang.</p> <p>I intervju blir det fortalt at BKF noen ganger tar prosjektleder-ansvar for byggeprosjekt selv, men at de andre ganger leier inn prosjektledere fra Akasia kirke og gravplass. BKF har</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Brudd på regelverk • Omdømmetap	

¹¹ SLA = Service Level Agreement.

¹² Mandat for Bergen kirkelige fellesråds kirkebyggutvalg. Vedtatt i BKF 15.02.2017, sak 06/17.

---

byggherreansvar for alle prosjekter knyttet til kirkebyggene, og har ansatt en seniorrådgiver for å i tilstrekkelig grad følge opp dette ansvaret.

Kirkebyggforvaltningen har oppfølgingsmøte med prosjektsjef i Akasia kirke og gravplass hver 14. dag. I disse møtene blir det blant annet informert om oppdaterte planer og eventuelle forsinkelser. Informasjon om prosjekt viderefremmes månedlig til Kirkevergen og blir lagt inn i rapportering til fellesrådet.

Det blir fortalt at det er gode rutiner på å følge opp prosjektene, det blir blant annet undersøkt at det er gjennomført vernerunder og det avholdes bygge- og prosjektmøter og BKF får tilsendt referat fra disse. De får også tilsendt søknader o.l. til arkivering.

Det blir fortalt at det var utfordringer når det gjaldt arkivering av dokumentasjon underveis i prosjekt, men at man nå opplever å i hovedsak ha dette på plass.

Det blir i intervju foreslått å se på kirkebyggforvaltningen og blant annet oppfølging av leverandører og ev. underleverandører i en eventuell forvaltningsrevisjon. Det blir videre pekt på at det kunne vært hensiktsmessig å se på kostnadsoppfølging og prosjektstyringen. Det blir påpekt at det ikke er grunn til å tro at dette ikke blir gjort på en god måte, men at det kan være aktuelt på grunn av at det blir bevilget mye penger til dette arbeidet, og at det potensielt hviler en stor risiko for tap av omdømme dersom dette ikke blir gjort på en god måte.

Vedlikehold av kirkebygg

- Tidkrevende prosess å få tillatelse
- Manglende iverksettelse av prosjekt
- Vedlikeholdsetterslep
- Klimaansvar
- Universell utfordring

Kirkene ligger i skjæringspunktet mellom flere ulike lovverk og det er mange hensyn som må tas, blant annet med tanke på forvaltningen av kirkebygningene og deres omgivelser og i arealplanleggingen. Tiltak i fredete kirker krever tillatelse fra Riksantikvaren og biskopen, tiltak i listeførte kirker¹³ krever tillatelse fra biskopen på grunnlag av råd fra Riksantikvaren, mens tiltak i kirker uten formelt vern krever tillatelse fra biskopen.¹⁴

Det blir fortalt i intervju at prosessen med å få tillatelse fra Riksantikvaren og/eller biskopen kan ta lang tid. Fra man leverer fra seg en søknad kan det gå alt fra noen timer til flere år før man får svar. Det fremgår at det er risiko for at tillatelser bare blir arkivert og at prosjekt ikke blir igangsatt på grunn av at det tar lang tid å få tillatelse. Det blir ikke fulgt opp i etterkant om man har iverksatt prosjektet eller ikke.

I økonomiplan 2021-2024 blir det vist til at BKF jobber kontinuerlig med å ta igjen vedlikeholdsetterslep på kirkene. Blant annet utarbeider de nå tilstandsanalyser for alle byggene. Tilstandsanalyser for omlag halvparten av kirkebyggene har avdekket et vedlikeholdsetterslep tilsvarende en kostnad på NOK 200 millioner. Også i verdi- og måldokumentet 2020-2021 fremgår det at det er et stort vedlikeholdsetterslep på kirkene i Bergen.

- Brudd på regelverk
- Verditap
- Omdømmetap

---

¹³ At en kirke er listeført innebærer at den er definert som verneverdig og har nasjonal verdi. Det betyr at de skal behandles med like stor respekt som fredete kirker. <https://www.riksantikvaren.no/arbeidsomrader/kirker/>

¹⁴ <https://www.riksantikvaren.no/arbeidsomrader/kirker/>

Det står videre i verdi- og måldokumentet at BKF i rehabiliteringsarbeidet vil etterstrebe å ta i bruk materialer og metoder som skal vare i minst 50 år, og det er satt mål om å redusere energiforbruk i kirkebyggene. Verdi- og måldokumentet setter videre mål om at man etterlever krav til universell utforming i kirkene; dette handler blant annet om endring av inngangspartier, løfteplattformer, HC-toaletter og teleslynger. I flere av de eldre byggene er dette en utfordring, og det fremgår at man ofte må inngå kompromiss mellom arkitektur og tilrettelegging.

I spørreundersøkelsen er det flere som peker på et stort vedlikeholdsetterslep og behov for oppgradering av kirkebyggene. Det blir videre stilt spørsmål ved om det er tilstrekkelig ressurser til å dekke inn behovet for oppgradering av kirkebygg og påpekt at det kan bli store utfordringer dersom det ikke bevilges nok penger til vedlikehold av kirkebygg.

Brannvern

- Brannvernrunder
- Opplæring

Som byggeier har BKF avtale med Akasia kirke og gravplass AS om brannvernrunder og oppfølging med brannvesenet. Det er blant annet utarbeidet et årshjul hvor det går frem hvem i BKF som er ansvarlig som byggeier for alle de aktuelle byggene og frekvensen av brannrunder i løpet av et år. Det er videre lagt inn en beskrivelse av hva som skal undersøkes eller gjennomføres på brannrundene.

- Ansvar og oppgavefordeling
- System og rutiner

Videre er BKF ansvarlig for at brukerne av byggene følger opp når det gjelder brannvern. I intervju blir det fortalt at BKF våren 2020 gjennomførte kurs for alle administrasjonsledere, vaktmestere og kirketjenere for å sikre at de følger opp sitt ansvar. Alle deltok på samme kurset. Det fremgår videre i intervju at det er skriftlige brannpermer i alle bygg, men at disse etter planen skal digitaliseres.

Det blir i intervju fortalt at BKF har et godt samarbeid med brannvesenet og Akasia kirke og gravplass AS når det gjelder brannvern. BKF ber brannvesenet kontrollere menigheter der de er oppmerksom på at de har utfordringer.

Det er videre etablert en heldøgns vakttelefon for hendelser knyttet til brann eller annet. Nummeret til vakttelefonen er tilgjengeliggjort for både politi og publikum.

I spørreundersøkelsen er det en respondent som etterlyser at kirkevergens stab utarbeider felles brannverndokumentasjon som kan benyttes i menighetene.

3.4 Gravplassforvaltning

Gravplassforvaltningen er et forvaltningsorgan med kompetanse etter gravferdsloven, med ansvar for gravplasser, kapell og krematorium. Fellesrådet har ansvar for gravplassforvaltningen i Bergen, jfr. kirkelov og gravferdslov. Virksomheten omfatter 27 gravplasser hvorav 21 er i ordinær bruk og seks er historiske (til sammen om lag 600 daa areal), samt fire seremonirom og Møllendal krematorium.

Gravplassforvaltningen ivaretar alle gravferdstjenester, forvaltning, drift og vedlikehold av gravplasser, kapell, krematorium og andre driftsbygg. Området har 14 ansatte fordelt på 11,4 årsverk. Gravplasssjef har en felles rådgivergruppe sammen med kirkebyggforvaltningen; en jurist, en byggrådgiver og en økonomirådgiver. Gravplasssjef har videre personalansvar for kantoren for Møllendal- og Solheim kapell. Kantoren har ansvar for å koordinere virksomheten ved de to kapellene. Det er videre noen deltidsstillinger og noen som mottar honorar innenfor gravplassforvaltningen.

Under gravplassjefen er det videre ansatt en leder for gravplassmyndigheten/områdeleder som har personalansvar for 6 medarbeidere. Gravplassmyndigheten har ansvar for kontakt med publikum og informasjon ut om gravplassområdet.

BKF har et gravplassutvalg som skal være forberedende utvalg til fellesrådet i alle saker på gravplassområdet.¹⁵

Bergen kommune la frem kommunens første gravferdsplan i 2018. Gravferdsplan for Bergen kommune 2018 til 2028 skal være grunnlag for tjenester innenfor gravplassområdet og for planlegging av virksomheten.¹⁶ Det er satt 16 mål med tilhørende tiltak i planen.

Tabell 5: Identifiserte risikoområder knyttet til gravplassforvaltning

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risiko
Saksbehandling <ul style="list-style-type: none"> Omfattende regelverk Rutiner og retningslinjer	<p>I verdi- og måldokumentet 2020-2021 fremgår det mål om at gravplassmyndigheten i Bergen skal være en profesjonell forvaltningsenhet med god service, informasjon og veiledning overfor kommunens innbyggere og overfor andre gravplassforvaltninger som bruker deres tjenester.</p> <p>De siste tre årene har det blitt gjennomført tilfredshetsmåling innenfor gravplassområdet. I 2019-undersøkelsen svarte 2 av 10 respondenter at de er svært godt informerte om Bergens gravplasser og hvem som har ansvar for kapell, gravplasser og kremasjon i kommunen, mens 49 % oppgir at de ikke har kjennskap til eller ikke har hørt om gravplassmyndigheten.</p> <p>Det blir i intervju fortalt at gravplassmyndigheten forholder seg til flere omfattende lov- og regelverk, og at det på grunn av dette er høy risiko for at man i saksbehandlingen gjør noe som ikke er i samsvar med regelverket.</p> <p>Det blir videre vist til at det på grunn av denne risikoen har blitt arbeidet med å sikre at det er tilstrekkelig rutiner på plass innenfor saksbehandling i gravplassforvaltningen. BKF viser til en rekke saksbehandlingsrutiner innenfor blant annet klagebehandling, kremasjon for helseforetak, urnedsettelse og sending til politi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Brudd på regelverk Omdømmetap	

¹⁵ Mandat for Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg. Revidert i BKF sak 62/18 12.12.2018. Erstatte reglement av 24.05.2016 vedtatt av BKF i sak 033/16.

¹⁶ Verdi- og måldokument for 2020-2021

Leverandør- og kontraktoppfølging	Akasia kirke og gravplass AS utfører mye av driftsarbeidet for gravplassforvaltningen.	<ul style="list-style-type: none"> • Brudd på regelverk • Omdømmetap 	
<ul style="list-style-type: none"> • Avtaler • Oppfølging 	I budsjettet for 2020 fremgår det at 38,8 millioner kroner av budsjettposten Gravplassforvaltning gjelder faste driftstjenester levert av Akasia kirke og gravplass AS, knyttet til service, drift og vedlikehold av utomhusanlegg og bygninger, samt kapelltjeneste, gravferd og kremasjon. På samme måte som for kirkebygg-området er oppgavene definert gjennom fastlagte SLA-avtaler.		
	Gjennom intervju er hovedinntrykket at BKF har en tett og jevnlig oppfølging av selskapet som utfører driftstjenester innen gravplassforvaltningen på deres vegne.		
Drift og eiendom	I budsjett for 2020 fremgår det at det er et skjevt forhold mellom drift og vedlikehold innenfor gravplassforvaltningen, da det går lite penger til vedlikehold og svært mye til drift. Det blir vist til at det er gjennomført en del vedlikeholdsprosjekt de siste 2 årene og at man forsøker å effektivisere driften for å ha mer ressurser til nødvendig vedlikehold.	<ul style="list-style-type: none"> • Økte kostnader • Manglende oversikt over nødvendige tiltak • Omdømmetap 	
<ul style="list-style-type: none"> • Vedlikeholds- etterslep • Styrkede tiltak på drift og vedlikehold av gravplasser • Tilstandsanalyser 	Det er lagt inn mål og tiltak for vedlikehold arbeid både i gravferdsplanen 2018-2028 og i BKF's verdi- og måldokument 2020-2021. Et av tiltakene som er lagt inn i sistnevnte dokument er at det skal etableres en plan for planlagt vedlikehold på bygg og gravplasser i løpet av 2020-2021. Revisjonen er ikke kjent med at denne planen er utarbeidet.		
	I intervju blir det fortalt at det er satt opp i overkant mange mål for de to første årene i gravplassplanen, og at de ser at dette er vanskelig å etterleve innen fristen.		
	I økonomiplanen 2021-2024 vises det videre til et omfattende behov for styrkede tiltak på både drift og vedlikehold på de aller fleste gravplassanlegg og -bygg. Det fremgår videre at tilstandsanalyser på gravplassenes bygg og anlegg skal ferdigstilles i 2019, og skal gi retning for planene fra 2020. BKF opplyser at det bare er gjennomført tilstandsanalyser av 3 gravplasser i 2019 og 15 forenklede tilstandsrapporter av bygg på gravplasser i 2016.		
	Det blir fortalt i intervju at det ikke ennå er utarbeidet verneplan/beredskapsplan for hvordan eldre graver skal bevares, i samsvar med verdi- og måldokumentet for 2020-2021.		
Investeringer	Det er i budsjett for 2020 lagt inn NOK 62,4 millioner til investeringer innenfor gravplassområdene.	<ul style="list-style-type: none"> • Økte kostander • Manglende oversikt • Omdømmetap 	
<ul style="list-style-type: none"> • Igangsetting av investeringsprosjekt • Oppfølging av investeringsprosjekt 	I budsjettet er det foreslått å legge inn budsjettmidler til en seniorrådgiver/landskapsingeniør i staben til gravplassjefen. Hovedbegrunnelsen for dette er å øke farten på igangsettingen av investeringsprosjekter samt å følge opp prosjektene på kvalitet, økonomi og gjennomføring. Det blir i intervju fortalt at det ble satt i gang en rekrutteringsprosess for å ansette en seniorrådgiver, men at det ikke var kvalifiserte søkere til stillingen. BKF har i dette tilfellet endret krav i stillingen og tilbudt denne til en intern ressurs som starter i stillingen høsten 2020.		
	Det fremgår at BKF har fått en god del penger til investeringsprosjekter som ikke er igangsatt. Dette gjelder for eksempel ny kirke i Sædalen der man venter på reguleringsplan for området og et nybygg på Birkeland der man har ventet i omtrent 10 år på at kommunen skal ferdigstille planarbeid.		

4. Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekter

På bakgrunn av de analyser og risikovurderinger som er gjennomført er det identifisert flere områder som etter Deloitte's vurdering kan representere høy risiko, og hvor kontrollutvalget bør vurdere å gjennomføre forvaltningsrevisjonsprosjekter i Bergen kirkelige fellesråd.

Forslaget danner grunnlaget for prioriteringen som kontrollutvalget skal gjøre. Kontrollutvalget står fritt til å legge til og endre på prosjektene som er skissert under.

4.1 Tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner

- Forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene – 2019

4.2 Foreslåtte forvaltningsrevisjonsprosjekt

4.2.1 Prosjekter som er kategorisert som høy risiko (røde)

Tabell 6: Røde prosjekt

Prosjekt	Tema
Internkontroll	<i>Tilfredsstillende internkontroll Gjennomføring av risikovurdering Melding og oppfølging av avvik</i>
Informasjonssikkerhet og personvern	<i>Kompetanse Etterlevelse</i>
Saksforberedelse, saksgang, vedtaksoppfølging og rapportering	<i>Kapasitet og kompetanse System og rutiner</i>
Arkiv	<i>System og rutiner Kapasitet og kompetanse Rutiner og retningslinjer for arkivering</i>
Styring og ledelse i menighetene	<i>Rolle- og ansvarsdeling Kapasitet og kompetanse</i>
Økonomiarbeid i menighetene	<i>Kapasitet og kompetanse System og rutiner</i>
Vedlikehold av kirkebygg	<i>System og rutiner</i>
Saksbehandling innenfor gravplassmyndigheten	<i>Kapasitet og kompetanse System og rutiner</i>
Drift og eiendom innenfor gravplassforvaltningen	<i>System og rutiner</i>

4.2.2 Andre prosjekter (gule)

Tabell 7: Gule prosjekter

Prosjekt
IKT og digitalisering
Bemanning og sykefravær
Økonomiarbeid
Innkjøp
Leverandør- og kontraktoppfølging innenfor kirkebyggforvaltningen
Brannvern innenfor kirkebyggforvaltningen
Leverandør- og kontraktoppfølging innenfor gravplassforvaltningen
Investeringer innenfor gravplassforvaltningen

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's 312,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

© 2020 Deloitte AS